

PANORAMA

Geïllustreerd weekblad met Hollandschen en Maleischen tekst

Onder redactie van
LIEM KOEN HIAN.

Bureau:
STADHUISPLEIN 41

13 Juli 1935.

Jaargang IX No. 28

Een Wondeplek

De vorige week Vrijdag werd de Bataviaasche samenleving opgeschrikt door het bericht van den laffen aanslag op den hoofdredacteur van dit blad, den heer Liem Koen Hian. Op klaarlichten dag, in een drukke buurt, werd de heer Liem, toen hij zich van de tramhalte, die zich vlak tegenover de bureaux van de „Siang Po” naar zijn kantoor begaf, onverhoeds aangevallen door een Inlandschen boeaja, die hem met een stuk ijzer op het voorhoofd sloeg. Alleen het feit, dat vlakbij tal van chaffeurs aanwezig waren die onmiddellijk te hulp schoten, heeft erger kunnen voorkomen. De aanvaller had kennelijk verdergaande plannen dan den heer Liem alleen een pak slaag te geven. Bij zijn arrestatie toch werd op hem een kapmes aangetroffen. Men kan alleen raden wat er gebeurd zou zijn, indien niet de in de buurt aanwezige chauffeurs te hulp waren gesnel.....

**

Een aanval op een persoon hoeft nog niets te zeggen. Dat wordt inderdaad niet ontkend. Doch deze aanslag heeft een dieperen ondergrond. Hier zit meer achter. Een ieder, die daarvan hoorde, was daar onmiddellijk van overtuigd. Hier is sprake van een huurling, van een boef, dien men tegen betaling heeft opgedragen om den heer Liem aan te randen. En dat maakt deze zaak zoo ernstig. Zij vertoont een aspect, dat niet enkel van criminologisch, doch ook van sociaal standpunt bekeken uiterst veeg is. Daardoor eischt zij de aandacht, niet alleen van de politie en justitie, maar ook van allen die nog hart hebben voor hun maatschappij.

De heer Liem Koen Hian heeft een zeer scherp en welversneden pen en daarbij een uiterst critischen

zin. Beide factoren zijn oorzaak, dat hij bij de waarneming van het hoofdredacteurschap van de „Siang Po” diverse personen in hunne sociale en politieke verschijning aan een meedoogenlooze critische beschouwing onderworpen. Die critiek is voor de betrokkenen niet prettig, sterker uitgedrukt: moet de betrokkenen diep hebben gegriefd.

Wat gebeurt er nu? Wij leven in een geordend land. Politie en Justitie zijn hier parate Staatsorganen, op wie ten allen tijde — en niet te vergeefs — een beroep kan worden gedaan. De juridische weg om zich genoegdoening te verschaffen ligt open en klaar. Een onpartijdige Rechter zal oordeelen in hoeverre de heer Liem als lid van een behoorlijk geordende maatschappij zich misdragen heeft. Acht men dien weg te lang dan wel niet voldoende efficiënt en heeft men in zich oer-neigingen tot eigenrichting, welaan, met open vizier ga men op den heer Liem af. Met eigen hand of eigen vuist verschaffe men zich dan zelf genoegdoening.

Maar niets van dat alles gebeurt in dit geval.

Men voelt zich gegriefd, men wenscht wraak en genoegdoening. En wat doet men dan? Men verschaft zich de diensten van een huurling, van een boeaja. Men graait in de modder en bevuilt zich door een paria tegen geldelijk beëlooning opdracht te geven den vijand al sluipende aan te randen. Bah, wat een viezigheid!

**

De personen, die door den heer Liem Koen Hian aan een critiek zijn onderworpen, genieten in de Chineesche samenleving een zeker aanzien. Meer nog, ook buiten of juist geformuleerd: juist buiten de Chineesche samenleving gaan zij door voor zeer

Panorama - Abonnés!

Elke abonné meer beteekent meer voor iedere abonné! Ook Gij kent dien bekenden slagzin. Ook Gij wilt ons helpen met het vermeerderen van ons abonnementental, niet waar? Welaan, Ge kunt dat zoo gemakkelijk doen. Steek Uw enthousiasme over Panorama niet onder stoelen of banken. Spoort Uwe kennissen, vrienden en familieleden aan om een abonnement te nemen, heden nog! Ge bewijst daarmee hen, U zelf en ons een dienst. En terwijl die moeite U niets kost, krijgt Gij het als abonné dubbel en dwars terugbetaald door het meerdere dat Panorama U daardoor geven kan. Dank U!

Administratie **PANORAMA**

STADHUISPLEIN 41, BATAVIA.

respectabele menschen, voor lieden van aanzienlijke standing, voor menschen „te goeder naam en faam bekend”.

Nu staat wel vast, dat de hand van den sluipmoordenaar werd bestuurd door een der door den heer Liem in de „Siang Po” aangevallenen. Mitsdien staat evenzoo vast, dat de hand die achter de schermen den huurling leidde, is van iemand, die tot die „notabelen en aanzienlijken in den lande” behoort.

Is het niet bar, dat zoo een zich zelf dus vergeten kan, dat hij tot het middel van den sluipmoordenaar overgaat?

Er is meer.

Het is goed dat deze huurling is gepakt. Nu heeft gedachte zich op dezen laffen aanslag heeft geconcentreerd. Ook de Vox Populi, die naar een bekend gezegde wil, ook de Vox Dei moet zijn, zoekt achter dezen aanslag een auctor intellectualis. Ook zij weigert aan te nemen dat de boeaja eigener initiatief zou hebben gehandeld. Ook zij zoekt den intellectuelen dader in de kringen van hen, die door den heer Liem in de „Siang Po” zijn becritiseerd. Maar daarnaast mompelt men eigenaardige dingen. Men beweert en zulks met den grootsten nadruk, dat er in die kringen van notabelen er verschillende zijn, die achter den gouden en politiek stralenden gevel en voor de andere aanzienlijken in den lande verborgen, zich vermeien in relaties met de onderwereld in Batavia!

Wij weten niet wat er van waar is en kunnen, aangezien wij met die onderwereld geen contact hebben, daarover ook niet oordeelen. Maar toch zijn de aanwijzingen van dien aard dat men automatisch wel moet denken aan het bekende spreekwoord: Men noemt geen koe bont of er zit een vlekje aan.

Wij wijzen hier op die wondeplek.

Wij leven hier in Indië en lezen wel eens van eigenaardige toestanden in Chicago. Dan zeggen we bij: Gelukkig, dat het hier zoo anders is. Dan wrijven wij ons in de handen en denken: Wat een zegen, dat wij hier leven! Maar nu schrikken wij allen op. Al Capone is niet alleen in Chicago te vinden. Ook in de „eerbaarste” lagen van de Chinese samenleving loopen er staatsvijanden rond. Menschen van prachtige positie, figuren die in hun sociaal en politiek uiterlijk schitteren en blinken en die..... relaties, zeer nauwe relaties blijken te hebben met de onderwereld. Individuen, die evenals Al Capone of Jim Dillinger, de beruchte Amerikaanse Staatsvijand nummer Een, er niet voor terugdeinzen om sluipmoordenaars af te sturen op menschen die hen onwelgevallig zijn.....

Het is goed dat deze sluipmoordenaar is gevat geworden. De twee Indonésiers, die zonder aan hun eigen lijf te denken met enkele redacteuren van de „Siang Po” den dader hebben overmand en aan de politie overgeleverd, hebben meer gedaan dan alleen een boef te vatten.

Het is god dat deze huurling is gepakt. Nu heeft de politie een houvast. Nu kan de politie misschien de draden krijgen, die leiden naar de hand in de fatsoenlijke wereld, die kennelijk zich waagt aan terreur. Nu heeft zij de kans te weten te komen wie die Al Capone is, die achter gouden gevels verscholen, zich bedient van sluipmoordenaars.

Wij wijzen hier op de wondeplek. Laten wij hopen dat het der politie en justitie gelukt, die plek voor goed uit te snijden. Het kwaad moet er uit. Dat is het Gezag hier te lande wel aan zich zelve verplicht!

OBSERVER.

De alarmklok geluid!

Werkloosheid!.....!

Wie onzer weet niet wat dat beteekent?

Maar — een andere vraag — wie onzer weet, bij benadering zelfs, een juiste beschrijving te geven van de nameloos groote eene, welke dat eene simpele begrip in de maatschappij neert veroorzaakt en nog immer veroorzaakt: Bijna niemand!

Werkloosheid.....!

En dan zien wij aan ons geestesoog passeeren de groote groep der crisis-slachtoffers, mannen in de kracht van hun leven, door het noodlot gedoemd tot het alles dooïende nietsdoen. Gerankeerd door de tekenjare van de diverse inrichtingen van onderwijs afgestudeerde jeugd, welke aantal ieder jaar weer vergroot wordt en schrikbarende afmetingen begint aan te nemen.

Dan denken wij aan den man en vader, die — vergeets overal te hebben gebedeld — jazeker! gebedeld! — om werk tegen een karig loon, doch onverbiddelijk overal werd afgepoeierd met alledaagsche doodoeners als daar zijn: „geen vacature“, „neen, voorloopig nemen wij niemand aan“, „wij zullen Uw naam en adres noteeren“, etc. — dan denken wij aan hem, bij zijn terugkeer in het schamele woinkje daar ergens in de kampong. Een thuiskomst, welke door een paar vrouwenoogen en smeekende kinderblikken den heelen dag met angst en spanning werd tegemoetgezien. En wij zien dan voor ons oog dat in-droevig tafereel zich afspelen van den uitgeputten man en vader, van het gezins-hoofd, op wiens schouders de taak ligt van gezins-verzorging, thuiskomende als een gebroken man, want..... wederom moet het antwoord luiden: „Neen, nog niets vrouw! Misschien hebben we wel het een en ander nog te verkoopen of verpanden om de kleintjes straks wat eten te verschaffen“. Woorden, die hij onwillekeurig uit, in het volste besef dat hij niets — maar dan ook letterlijk niets — meer heeft in huis, dat de moeite van verkoop of pand waard is. En — begrijpend — kijken man en vrouw elkander met een droeven blik in de oogen aan en... zwijgen, zwijgen..... want..... de kleuters, die nog van niets weten, die geen besef nog kunnen hebben van het menschelijk leed dat op deze wereld kan worden ondergaan... die kleuters, die slechts den zonnigen kant van het leven hebben leeren kennen..... voor hen kroppen de ouders het eigen schrijnende leed van armoede en honger op en slikken de tranen in, welke hun op de kinderen gerichte blikken dreigt te verduisteren. En met een glimlach..... een glimlach welke in zich bitterheid van het

doorstane leed bevat..... wendt moeder zich tot de kinderen en belooft ze veel liefs en lekkers als vader morgen aan den dag weer „uit“ gaat.....!

En deze tafereeltjes van menschelijk leed, in stilte geleden, doen zich overal voor in onze hedendaagsche, door crisis ontworichte maatschappij. En — hoewel individu en Overheid alles in het werk stellen om dat leed te verzachten door allerlei steunmaatregelen, toch is al dit werk — hoe loffelijk ook — op geen stukken na afdoende om de vreeselijke gevolgen van de groote werkloosheid in onze maatschappij ten volle tegen te gaan. Zeker, elk menschelijk werk kan nimmer aanspraak maken op volmaaktheid en de Overheid en de sociale instellingen doen alles wat in haar vermogen ligt.

En in dezen strijd, deze worsteling tegen het maatschappelijk gevaar en monster, dat den naam van „werkloosheid“ draagt, kan en mag niemand achterblijven.

Er zijn — ook in onze Chineesche maatschappij — nog voldoende sociaal voelende en denkende personen, die hun taak als mensch in de samenleving ten volle begrijpen.

Maar.....

De samenleving is zoo licht geneigd om al te spoedig genoeg te nemen met het werk, dat door anderen als het ware voor hen wordt gedaan. Vooral op sociaal gebied.

Men is tevreden dat er Steuncomités voor Chin. Werkloozen bestaan, die — gevormd en geleid door enkele vooraanstaande figuren der Chineesche wereld — geneel belangeloos dag-in, dag-uit de slopes en steegjes van Indie's Hoordstad in en uitgaan, om persoonlijk de armsten onder onze armen te bezoeken en hulp en troost te brengen. En men wandelt onder een gezellig praatje naar een of andere Garden-partij of Fancy-fair ten bate der Chin. Werkloozen, bij voorbaat vast genietend van de velelei genoegens welke men daar te zien en te hooren zal krijgen. En met een grandioos gebaar offert men zijn penningske in de Offerbus en gaat — na afloop van het festzijn — welgedaan en tevreden naar huis, in het volste besef, dat men toch „O, zoo goed heeft gedaan voor onze Werkloozen“, door ook een geldelijk offer te brengen ten bate van de Steunkas. En met deze gedachte slaapt men in, met de innige overtuiging, dat men toch maar een waardig lid is van de samenleving!

Ziethier de gewonen gang van zaken.

Niet dat wij dergelijke in onze samenleving af-

keuren!

Welneen! Wij brachten dit even naar voren, als een staaltje van de normale opvattingen van den doorsnee-burger.

Trouwens..... men vindt deze opvattingen ook elders en overal ter wereld. De gemiddelde mensch wil nu eenmaal graag zijn medeschepselen helpen, waarom ook niet! Doch méér dan het meest eenvoudige offer behoeft men van hem dan ook met te verwachten.

Jets anders is het met hen, die zich bewegen in leiderskringen, die figuren vormen in onze Chineesche samenleving. Van die menschen, die leiders, mag zeer zeker en moet ook veel en veel meer verwacht worden. Van die menschen mag nimmer genoeg worden genomen met een afschuiven van sociale verplichtingen op een kleinere groep goedwillenden.

Zooals hier te Batavia geschiedt met het Steuncomité voor Chin. Werkloozen. Wij kennen allemaal de — min of meer onverkwikkelijke — voorgeschiedenis van deze sociale beweging. Wij weten ons misschien nog te herinneren, dat onze beweging uitging van de oudste partij in onze samenleving, welke dit groote sociale werk geheel en al onder haar supervisie wilde brengen. Begrijpelijk dat de andere vereenigingen hiertegen verzet aantekenden en — heel logisch — van het standpunt uitgingen, dat werkloosheidsbestrijding nimmer een monopolistisch „artikel” kon zijn van een of andere partij. En van dien datum af begon eigenlijk de gansche lijdensgeschiedenis der steunverleening. Na een schenking van f 1000.— van de zijde der bovenbedoelde politieke partij, werd in den loop der jaren geen „boe of ba” meer van haar vernomen. En dat..... terwijl in de leiding van het Steuncomité zelve en onder de leden-contribuanten toch ettelijke personen voorkomen, die ook aangesloten zijn bij meergenoemde partij.

Wij hopen niet, dat bedoelde invloedrijke partij zal meenen te kunnen volstaan met te wijzen op het werk, dat door enkele harer leden werd en wordt gedaan. Dat is geen excuus voor het heelemaal niet steunen van de werkloozenkas door en namens de gansche partij als zoodanig! Ook hopen wij niet, dat de kleine oneenigheden welke in den aanvang van deze steunbeweging ontstonden, oneenigheden welke in feite neerkwamen op een soort van „strijd om algeheele zeggingschap” in dit voorname werk, kunnen hebben gevoerd tot deze „vreemde” houding van een politieke vereeniging, welke belang heeft bij een „goeden klank” bij de burgerij.

Men mag zich nimmer tevreden stellen met hetgeen door de leiding van het Chineesche Steuncomité tot dusverre is verricht. Dit is verre van toereikend

Orangine

„Welk een heerlijke verfrissing!”

//
Niet die inzoete, kleffe smaak die zoo in de mond nablijft

//
Werkelijk verfrisschend door de zuivere bestanddeelen

BESLIST
GEZOND

GOUW BOEN SENG

om maar eenigszins te kunnen spreken van een daadwerkelijke verlichting in den algemeenen noodtoestand over de geheele linie.

Wij hebben respect voor hetgeen door die leiders — geheel en al con amore — is verricht. Eerbied voor de groote mate van energie en arbeidslust, waarmede men zich aan deze zware taak van werkloosheidsbestrijding — zij het slechts in plaatselijk verband — heeft gezet. Bewondering voor hun uithoudingsvermogen en taatheid om — ondanks de openlijke of stille tegenwerking van eigen kringen — de tanden oopen te klemmen en met ijzeren wil het getraceerde pad, vol venijnige doornen „to the bitter end” af te leggen.

Openlijke of stille tegenwerking!..... Jazeker!

Of wil men met alle geweld een beter woord kiezen voor werkgevers, die in deze tijden nog goede zaken maken en ons Steuncomité afschepen met..... 50 heele centen per maand?

En dan misschien zich nog het recht durven aanmatigen zich te mogen rekenen tot de groep „voorstanders van de liefdadigheid”.

Zeër zeker is dat niet over de heele linie zoo en men heeft enkele behoorlijke figuren uit onze toonaangevende handelswereld, die ettelijke tientallen guldens met graagte opofferen aan het goede doel.

Doch zooals reeds gezegd: Dat zijn de witte raven!

En dan dwingt toch zeer zeker de arbeid van het gehandicapte Steuncomité alle eerbied af, als men bedenkt dat de leiders kans hebben gezien om, geheel op eigen krachten, zelfs een klein schooltje op te richten dat reeds ettelijke tientallen kinderen van de meest behoeftigen der Chineesche maatschappij het noodige onderwijs geeft.

Waarachtig, menig ander zou onder al deze tegenwerkende factoren gewoonweg het bijltje er bij neergegoooid hebben.

En dan is de overmatig „zuinige” contributie niet het ergste van alles!

Er zijn nog meerdere tegenwerkende factoren in eigen kring en milieu op te noemen, als daar zijn de matelooze lauwheid bij onzen werkgeversstand om maar ook een ietsje te reageeren op het loffelike streven van het Comité, om de werkloozen wederom aan een betrekking — hoe klein ook — te helpen.

Een afkeurenswaardige houding van diverse werkgevers die „het nog kunnen doen”, waarop de pogingen van het Comité om een soort van Arbeidsbemiddeling in het leven te roepen, hopeloos zijn gestrand.

En wat de vrije inzamelingen betreft.....!

Kom..... laten wij daarover asjeblijft maar wijgen!

Maar dan vragen wij ons af, of men dan zelf niet tot het besef moet komen hoe allerdroevigst het gesteld is met de Chineesche werklooze maatschappij, als zelfs de Regeering in Haar officieel rapport aan den Volksraad heeft moeten erkennen, dat het aantal werklooze Indonesiers en Chineezen in Indie, zelfs bij benadering niet is vast te stellen!

Zelfs bij benadering niet!

Is het dan waarachtig geen tijd dat de Chineesche wereld, welke immer bekend heeft gestaan als bereidwillig indien het betrof een beroep op haar offervaardigheid voor rampen en andere goede werken in China, nu eens wat meer ging denken over de dreigende rampen dicht er bij huis? Over de matelooze en namelooze ellende der dagelijks vallende slachtoffers van het bezuinigingsmes overal?

Als men voor een Roode Kruisfonds in China in een oogwenk ettelijk duizenden, ja honderdduizenden guldens bijeen kan garen — hetgeen natuurlijk zeer te prijzen is — dan vragen wij ons af, waarom dan bij offers voor de eveneens in hoogsten nood verkeerende Chineesche werkloozen in dit Indie, de inzameling zoo..... stroef gaat? ?

Wat scheelt er dan toch aan? Is het gebrek aan medegevoel voor den in ellende verkeerenden medemens? Dat is haast niet aan te nemen, gezien de

grootte menschlievendheid, betoond voor de genoemde rampen in China. Maar wat dan?

Of denkt men dan soms dat die crisisgevaren uitsluitend beperkt blijven in bepaalde kringen? Dacht men soms dat de huidige weelde, waarin men zich baadt, niet morgen aan den dag plotseling kan omslaan in de diepste armoede? E men dan ook in precies dezelfde positie komt te verkeereren van menig werklooze thans, afhankelijk slechts van de goedgunstigheid van familie, vrienden (als die er dan nog zijn) en enkele goedwillende menschlievende personen in de Chineesche samenleving!

Wordt het waarachtig met de hoogste tijd dat men over heel Indie komt tot één grote werkloosheids-organisatie, onder overkapping van één centraal bestuur en vertakt in verschillende plaatselijke afdelingen op de voornaamste punten van Indie? Want zooals het nu gaat, zal op den duur het groote werk nimmer ten volle uitgevoerd kunnen worden. Want men telt op verschillende plaatsen ook verschillende Chineesche Steuncomité's, die los van elkander staan. Een klein kind kan begrijpen, dat hierdoor niets kan worden bereikt, wat maar eenigszins den naam kan dragen van werkloosheidsbestrijding in ruimeren zin.

Men staat nu nog tegenover elkaar in stede van naast elkaar, zooals het eigenlijk moest zijn.

Dat is niet de schuld van de Comité's op zichzelf. Deze willen alles doen wat maar kan medewerken aan een deugdelijker oplossing van het vraagstuk. Maar hier moet de fout gezocht worden in de eeuwige controverse welke in onze maatschappij tusschen meneer „zus” en meneer „zoo” altijd weer domincert en dan ook niet te vergeten de kleine ruzietjes, die onder de verschillende partijen en partijtjes immer welig tieren. Ruzietjes vaak hun oorsprong vindend in een persoonlijk gevoel van meer waarde over een ander. Ruzietjes die zoo minuscuul zijn. vergeleken bij het groote weldadigheidswerk, dat wij hier voor oogen hebben, dat ieder redelijk wesen ons zal moeten toegeven dat het meer dan belachelijk is, aan deze ruzietjes voedsel te geven en wel in zoo'n mate, dat het betere en hoogere sociale werk daardoor geheel in den hoek wordt gedrukt.

Wij begrijpen alleen maar niet waarom men niet eindelijk eens wil inzien, dat er bepaalde momenten in het menschelijk leven kunnen voorkomen, waarbij elk ikheidje dient opzijde geschoven te worden en te wijken voor een belang van hoogere orde. Dat men soms weleens momenten heeft, dat gewoonweg niet past, om zijn eigen kleine persoonlijkheid als tegenwicht te leggen op de balans van het groote maatschappelijke werk, dat men denkt te moeten verrichten.

Wij zagen zoo graag dat — vooral in de leiden-

de kringen onzer Chineesche maatschappij — men voor een poos den „strijdbijl” ging begraven en elk spoortje van nijdassigned eens achterwege liets. Althans zoolang maar opzammelt en thans in de allereerste plaats zich intensiever ging bemceien met de vraag: „Hoe en waarmede kan ik het beste de belangen — de levenbelangen — van mijn werklooze medemenschen daadwerkelijk behartigen?”

Geen theoricën s.v.p.! Die hebben wij al genoeg! Geen zwaarwichtig studiemateriaal over aard, omvang, etc. van de werkloosheid.

Daar schiet de werklooze zelve geen ziertje mee op.

Voor hem dringt de tijd. Voor hem beteekent dag uitstel weer één dag méér vol ellende voor zich en zijn gezin.

Neen..... geen gewauwel meer over allerlei schoonklinkende stellingen! Niets van dat al kan nu nog helpen!

Hier dient gehandeld te worden! En spoedig!

Hier dient de helpende hand gereikt te worden zoowel aan werklooze als Overheid. Ja ook aan de Overheid, nl. door het verzamelen van de noodige gegevens en cijfers over den waren toestand van onze Chineesche werkloozen, opdat de Regeering ten minste eenigszins zich een denkbeeld hierover kan vormen en daarnaar zich kan regelen.

En men wachte weer niet tot „een ander” begint! Men gooie alle valsche scháamte overboord en luide de alarmklok over heel Indie.

En men doe dan wederom — zooals voor de bovenbedoelde rampen in China — een beroep op de gansche Chineesche samenleving in deze landen, doch thans een beroep voor verzachting van het leed der landgenooten in Indie zelve!

En wij zijn er vast van overtuigd dat dit beroep — zooals zoovele malen reeds gebleken is bij andere gelegenheden — ook nu niet vergeefs zal worden gedaan.

En wij vragen dan opènljk aan onze bekende figuren uit onze Chineesche samenleving: Wie Uwer neemt het initiatief om te geraken tot één machtige organisatie ter bestrijding van de werkloosheid in de Chineesche maatschappij over heel Indie?

Komaan! Niet allemaal tegelijk!

In elke goede zaak verkrijgbaar. Verkoopsagent:
N. V. Isamy, Batavia C. — Soerabaja.

Onze samenleving thans op d a d e n !

Onze werklooze kan niet w a c h t e n , géén dag en géén nacht langer! Hij heeft reeds genoeg gewacht op en gesmacht naar een d a a d van zijn voormannen!

Moge deze oproep — in het bijzonder gericht tot die groep onzer samenleving — niet tevergeefs zijn geweest!

Allerlei grieven en griefjes overboord en „alle hens aan dek” geblazen, om — onder aanvoering en leiding van onze voormannen — met z'n allen gezamenlijk front te maken tegen het afschuwelijke werkloosheidsspook, dat in onze samenleving rondwaart.

De alarmklok is geluid.

Wij hopen dat haar geluid moge gehoord worden en vooral weerklink moge vinden in de gansche Chineesche samenleving dezer landen!

Ad Interim.

Oostersche en Westersche Zedenleer *)

STANLEY RICE.

De geschiedenis van de zedenleer is in wezen de geschiedenis der beschaving. Het sprak genoegzaam van zelf dat, in overeenstemming met de oudste overleveringen, die wij bezitten, de mensch zichtbare gestalten in Natuur is gaan aanbidden, en toen hij waarnam, dat in de natuur alles volgens vaste wetten geschiedde, was het eveneens natuurlijk, dat hij daarachter een hoogere besturende macht vermoedde en die macht personifieerde in den vorm van een evenbeeld van zichzelf en zijn eigen instellingen. Evenals wij in de oudste menschelijke samenleving aantreffen den Koning of den aanvoerder als de hoogste macht met zijn aan hem ondergeschikte raadgevers om hem bij zijn taak behulpzaam te zijn, zoo vinden wij bij de oude hiërarchieën een oppersten god met zijn ondergeschikten, elk aan het hoofd van, wat wij zouden kunnen noemen, zijn „afdeeling”. Zoo komt het, dat wij in de Vedische literatuur vinden Varoena, den koning van het uitspansel, met Indra, Pascepati, de Maroets en Savitar, heerschende respectievelijk over den regen, het vee, de winden en de zon; en zoo vinden wij in de Grieksche mythologie Zeus bijgestaan door Apollo en Artemis, door Athene als Koningin der lucht, door Poseidon en Hades. Naar onze begrippen waren de zedelijke eigenschappen van deze godheden niet van de allerbeste soort. Wij moeten daarbij echter twee dingen bedenken: ten eerste, dat deze volken der Oudheid zich hun goden schiepen in het licht van wat zij zelf wisten en in practijk brachten. De koning was niet gebonden aan de wetten, die eenvoudiger menschen wel bonden. Hij kon ongestraft dingen doen, die hun niet geoorloofd waren: Verder schijnen deze volken der Oudheid zich bijzonder aangetrokken gevoeld te hebben tot de gedachte van vruchtbaarheid; vandaar de talloze gebruiken in verband met de lente. Het is, voor mij althans, in hooge mate waarschijnlijk, dat de vereering — weleens beschreven, zij het ook ten onrechte, als aanbidding — van de koe, welke, zooals men weet, thans nog in Britsch-Indie in zwang is, haar oorsprong vindt in den cultus van de vruchtbaarheid. Het zou te ver voeren, al was het ter zake dienende, het bewijs daarvoor hier te leveren. De beteekenis daarvan voor de kwestie van de zedenleer blijkt uit de onzedelijkheid, welke aan de

goden wordt toegeschreven. Alle ideeën loopen gevaar te verbaseren. De Hooge Geest spreekt en de discipelen, die het gesprokenen slechts half begrijpen, leggen hun eigen opvatting in zijn woorden. De geest van den gewonen man is te beperkt om abstracte dingen te begrijpen en het idee wordt allengs in iets tastbaars gecristalliseerd en uitgedrukt in bewoordingen, die voortspruiten uit 's menschen ervaring. De Natuur vloeit over van leven en wanneer ge een bestierende godheid postuleert, valt de overgang naar de opvatting, dat alle leven van die Eene Bron uitgaat, gemakkelijk. Doch de vormen van leven, waarmede men het meest vertrouwd is, die van de dierenwereld, ontstaan uit de vereeniging van het mannetje en het wijfje en, wanneer men zich de Godheid voorstelt in een menschelijke gedaante, ligt het voor de hand aan te nemen, dat Hij het leven voortbrengt op vrijwel dezelfde wijze als de menschen dat doen, doch daar het leven in de Natuur zoo vol variaties is, en aangezien de goden niet aan menschelijke wetten gebonden zijn, wordt het gebeuren geidealiseerd en op grootere schaal voorgesteld. Deze opvatting gaat uit van het vrouwelijke element, en klaarblijkelijk moet het wijfje van denzelfden aard zijn als het mannetje. Wanneer de man paart met de vrouw en de stier met de koe, moeten de goden paren met godinnen. Het is wellicht min of meer op een dergelijke wijze te verklaren, dat wij lezen van die legenden van dronkenschap, onzedelijkheid en andere ondeugden, die wij zelven als zoodanig beschouwen, want het is niet aan te nemen, dat de Ouden willens en wetens hun hemelbewoners ondeugden zouden hebben toegeschreven, die zij zelf verachtten en verwierpen. Wanneer wij later, bij Homerius en elders, deze legenden als iets gewoons vermeld vinden, dan komt dat, doordat zij, na in een gedaante van lagere vorm gegoten te zijn, langzamerhand zijn beschouwd niet als ethische waarheden, maar als een alledaagsche uiting van den heerschenden godsdiens. De Christenen zullen een overvloed van dergelijke verhalen vinden in het Oude Testament, dat nog niet zoo lang geleden niet zoo gemakkelijk te lezen was als het Nieuwe. De levenswandel van Abraham, Jacob en Samuel is allesbehalve in overeenstemming met onze denkbeelden van zedelijkheid, doch de Israëlieten gaven er de voorkeur aan, hen tot helden op te hemelen, en helden zijn zij gebleven.

Er is echter een ondeugd, om het zoo maar eens

*) Ontleend door de „Wet. Bl.” aan „The Asiatic Rev.” Londen.

te noemen, die aan een geheel andere oorzaak toe te schrijven is. De God is een god der wrake, een krijgsgod, de Heer der Heirscharen, die donder en bliksem hanteert, omdat hij een god van den stam is. In de Oudheid beschouwde elk volk zich als het uitverkoren volk onder de bijzondere hoede van zijn eigen god, en alleen doordat de Hebreeuwsche profeten bij hun prediking hun stamgod verhieven tot een universeele Godheid, zijn wij er toe gekomen, de Israëlieten te beschouwen als het Uitverkoren Volk bij uitnemendheid. Vandaar dat wij zulke stuitende verhalen te hooren krijgen als dat van Samuel en de Amalakieten, en zelfs in de Profeten en de Psalmen krijgen wij te hooren, „aan mij is de Wrake”, en dat de Heer zijn vijanden kastijdde op de onder menschen gebruikelijke wijze, toen zij vluchtten voor dezen geweldigen stamgod. De Vedische volkeren waren niet minder begeerig, dat hun goden hen ter overwinning zouden aanvoeren. De Islam vereenzelvigde zich later met Allah, in wiens naam zij op veroveringen uittrokken, ter eere van Allah, maar nog meer tot groot eigen gewin en roem. Die voorstelling leeft tot op den huidigen dag nog voort. De Duitschers riepen „unser alte deutsche Gott” aan, en de Engelschen, ofschoon zich minder arrogant uitdrukkende, deden een beroep op God om hun overwinnig te bezorgen en de rechtvaardige zaak te steunen, namelijk hun eigen zaak.

Doch geleidelijk werden deze nog al ruwe opvattingen verfijnd. De Natuurgoden werden goden met ethische hoedanigheden, goden van Wijsheid, van Gerechtigheid, van de Loutering der Ziel enzovoorts. Aldus werd een uitgangspunt verkregen en in Arabie waren de stichters van de groote godsdiensten eigenlijk slechts producten van hun tijd en sterk beïnvloed door hun omgeving en door de opvattingen van hun geboorteland. Zij waren allen „protestanten” in den letterlijken zin des woords, die niet zoozeer aan de wereld een geheel nieuw product van hun verbeelding trachtten op te leggen als wel de oudere denkbeelden, die overvleugeld waren door bijgeloof, vormendienst en priesterheerschappij, in hun zuiverheid te herstellen. In Indie kwam Gautama op tegen afgoderij, tegen kunstmatige indeelingen van de maatschappij, tegen het bespottelijke overwicht van het Brahmanisme. In Palestina zwoeren de profeten het „bloed van stieren en geiten” af, het slaafsche en zinlooze vast houden aan den vorm en de uiterlijke ceremonien van den godsdienst, en maanden het volk aan tot inkeer te komen en „de gerechtigheid te beoefenen, de barmhartigheid lief te hebben en nederig te wandelen met hun God”. En toen de invloed van deze profeten wederom getaand was en het volk zich opnieuw had overgegeven aan zijn vormendienst en ceremonien,

verscheen Jezus met zijn heftige aanklachten tegen de schriftgeleerden en Pharizeeërs, die den godsdienst hadden vervreemd van de zedenleer, met zijn vernietigend oordeel over het „wasschen van bekens en potten”, met zijn duidelijke uiteenzetting van wat den mensch verlaagt. In Griekenland dreef het intellectuele karakter van den nationale geest zijn grootste filosofen tot terzijdestelling van de vereering van anthropomorfische goden en tot het onderzoek, of ten slotte niet gerechtigheid of geluk, of indien die niet, de een of andere fundamenteele qualiteit, die de inwendige drijfkracht van het leven was, als de leidsstar voor 's menschen doen en laten moest worden beschouwd. En ten slotte trachtte in Arabie de kameeldrijver van Mekka, de dienaar van Kadidja, slecht te louteren wat hij gevonden had, de problemen op te lossen, die zich aan hem voordeden, en op die wijze het stelsel van onderwerping aan den wil van God te ontwikkelen, dat ligt opgesloten in het woord „Islam”.

De geest van hervorming is eveneens duidelijk te ontwaren in het Chineesche stelsel; immers Confucius zeide: „ik ben slechts een overbrenger, geen vernieuwer”. Er was blijkbaar veel te hervormen, doch de oude weg van wijsheid was nog steeds de beste. Evenals de andere hervormers stelde hij zich op den grondslag van den godsdienst van zijn land ontdoed dat van zijn onzuiverheden en bood, voor zoover hij daartoe in staat was, het pure goud aan voor het grijpen. Van de Japanners kan iets dergelijks niet met dezelfde zekerheid gezegd worden; zij brachten geen hervormer voort, die er op bogen kon, een nieuw uitgangspunt voor ethischen godsdienst zoo al niet ingang te hebben doen vinden, dan toch te hebben aangegeven. Dat vereering van voorouders een eigenaardigheid van den Shinto-godsdienst was, is duidelijk genoeg en het opmerkenswaardig, dat „in de kern van alle Shinto-ceremonieel en in de kern van alle Shinto-geloofsartikelen het denkbeeld van vruchtbaarheid ligt opgesloten”. Wij merken tevens op, dat het dooden van vee op een lijn gesteld wordt met zulke afzietelikheden als melaatschheid, bloedschande en behekserij, al blijkt nergens, dat Japan in den ouden tijd eenige betrekkingen met Indie onderhield.

De goede bisschop Heber ontwikkelde in een gedicht, dat, al is het geen verheven poëzie, een klassiek Christelijk gezang geworden is, de theorie, welke nog niet geheel afgedaan heeft, dat

„The heathen is his blindness
Bows down to wood and stone”,

en troostte zichzelf met de gedachte dat

„They call us to deliver
Their land from error's chain”.

(Wordt vervolgd).

Het Rijk Der Vrouw.

Het Feminisme in China *)

III.
(Slot).

Vanaf het begin heeft de Nationale Regeering een welwillend oor geleend aan de eischen van de vrouwen. Vrouwen bekleedden, en bekleeden nu nog, hooge ambtelijke functies; zij kunnen worden en zijn ook verkozen tot gedelegeerden in de provinciale- en nationale congressen. Vele belangrijke wetten, die een radicale herziening in den status van de vrouw tot stand hebben gebracht, zijn afgekondigd en in werking gesteld. De verschillende fabriekswetten bevatten bepalingen ter bescherming van de economische welvaart van de vrouw. De werkuren zijn strikt beperkt, het beginsel van moederschapsverzekering is erkend in de bepaling dat de vrouwelijke arbeiders acht weken verlof op vol salaris bij het bevallen zal worden verleend, voorts wordt ver-

boden om vrouwen voor bepaalde soorten arbeid te werk stellen, terwijl het beginsel van gelijke loonen voor hetzelfde werk als mannen erkend wordt in Artikel 24 van de wet van 1929, welke bepaalt dat vrouwen gelijke loonen als mannen uitbetaald zullen krijgen voor het verrichten van hetzelfde soort werk met gelijk efficiency.

Meer belangrijk zijn de wetten over familie-relaties. De voornaamste bepalingen daarvan zijn als volgt.

1. Zonen en dochters krijgen een gelijk aandeel in de ouderlijke nalatenschap.
2. Echtgenooten hebben het recht om bezittingen op eigen naam te hebben en ze op eigen houtje te vervreemden.
3. Huwelijken moeten een soort overeenkomst zijn tusschen individuen, niet een schakel tusschen families.

*) Uit „The People's Tribune“.

Kleine
Scherk-
wenken
Verrukkelijke
lippen

naar vorm en kleur
door Scherk lip-
penstift, die geheel
onopvallend ge-
bruikt wordt.

Welriekende,
goed
verzorgde
handen!

Wascht Uzich eens
met Scherk Mass-
soap, na tien mi-
nuten bemerkt U
reeds, welk een fij-
ne geur Uw han-
den hebben. Leg
de zeep tusschen
Uw linnengoed en
Uw heele kostruikt
heerlijk.

Niet
opdringend
en toch...

rijk van geur is
Mystikum Parfum.
Op Uw zakdoek,
zoowel als in Uw
linnengoed, werkt
het decenten voor-
naam.

Fijn geparfumeer-
de Eau de Co-
logne-soorten zijn
„Intermezzo“ en
„Mimikri“ van
Scherk. Uw zak-
doek en Uw han-
den hebben een
lijne en aantrek-
kelijke geur.

SCHERK

Scherk
Face
Lotion

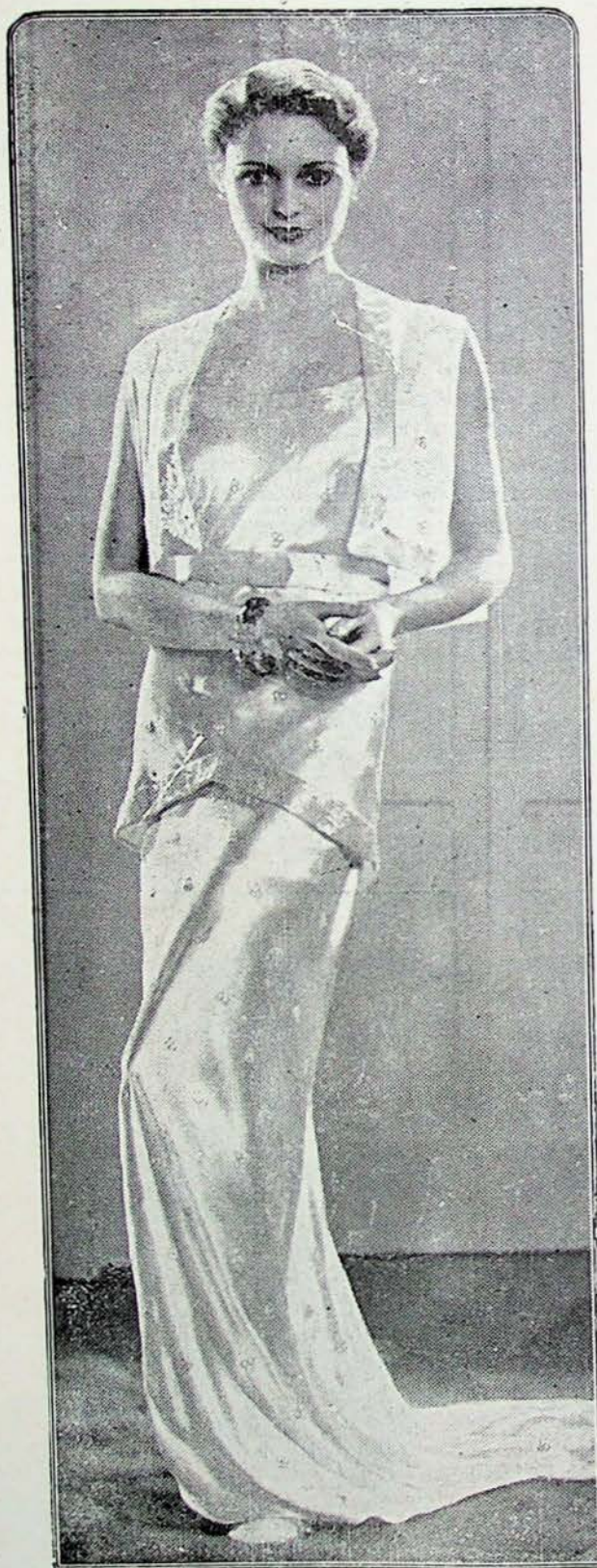
Ook goed voor U!
Meeëters en onrein-
heden verdwijnen
van Uw gezicht. Een
heldere, teere teint
komt te voorschijn.
Geregelde verzor-
ging echter noodza-
kelijk! • Probeert U
het eens! Zendt deze
advertentie met Uw
adres en 10 ct. porto
aan N. V. Everard &
Co's Handel Maat-
schappij, Batavia. U
ontvangt dan een
gratis proef-fleschje.

4. Huwelijken beneden den leeftijd van 16 jaar (voor de meisjes) en 18 jaar (voor de jongens) zijn verboden.
5. Kinderen van concubines hebben geen recht op erfenissen. Zij worden beschouwd als wettige afstammelingen van de moeder en ook van den vader, wanneer hij hen erkent of behoudt. Wanneer de vader de kinderen op wettige wijze adopteert, krijgen zij recht op erfenissen.
6. Echtscheidingen zijn toegestaan bij wederzijdsch goedvinden.
7. Overspelligheid is erkend als een reden voor echtscheiding en straffen voor de schuldige partij zijn in de Crimineele Code vastgesteld.

Ten slotte mag er op geattendeerd worden, dat de Constitutie van de Republiek zooals het in 1931 werd afgekondigd en in 1934 herzien, definitief bepaalt, dat alle onderdanen van de Republiek voor de wet gelijk zijn, onverschillig van welke geslacht, ras, religie of kaste. Tevens wordt verklaard dat elke Chineesche onderdaan boven den leeftijd van 20 jaar stemrecht zal hebben.

Het blijkt dus dat Chineesche vrouwen, in theorie, den strijd voor vrouwenrechten hebben gewonnen, en de practijk komt de theorie ieder jaar dichterbij. Vrouwen zijn nu georganiseerd en machtig geworden hetgeen blijkt uit de succesvolle pogingen in het vorige jaar om een herziening tot stand te brengen in de bepalingen van de Crimineele Code, die de straffen terzake van overspelligheid voor vrouwen zwaarder stelt dan die voor mannen. De meerderheid der werkzaamheden van de beweging hedentendage is niet zoo zeer van politieken, als wel van socialen en opvoedenden aard. Het wordt niet zoo zeer gericht op het verkrijgen van vrouwenrechten als voor het verbeteren van het lot der vrouwen. De leidsters trachten hun sexe te organiseeren, niet om den strijd tegen de privileges voor mannen aan te binden, doch voor het deel van het werk dat het best door vrouwen kan worden verricht ter creëring van een nieuw China.

Toch heeft de vrouwenbeweging nog heel veel te verrichten. Daar is in de eerste plaats een enorme taak op onderwijs-gebied, die nog voltooid moet worden. Het percentage Chineesche vrouwen met een politiek en sociaal besef is nog zeer klein. Nieuwe ideeën over de verantwoordelijkheid, plichten, status en rechten der vrouw zijn alleen onder een klein aantal vrouwen bekend. Het is nu de voornaamste taak van deze vrouwen om haar zusters op te leiden, hoe haar positie in het toekomstige China zal zijn en op welke wijze de positie het best is te vervullen. Daarom trachten dagelijks de leden van verschillende vrouwenorganisaties — de Women's

Een zeer gekleede avondjapon van wilt satijn, geheel met fijne kraaltjes geborduurd en afgezet met ronden pailletten.

League of China, Women's Christian Temperance Union, Y.W.C.A. en Women's Flood Relief Societies — naar taak ten deze zoo goed mogelijk te volbrengen. De Y.W.C.A. heeft bv. haar werksters in bijna alle grootere fabrieken geplaatst, waar zij veel goeds hebben verricht op onderwijsgebied voor vrouwelijke arbeiders. Het was dit lichaam, dat verantwoordelijk was voor de eerste nationale bijeenkomst van fabrieksarbeiders in 1933, waar vertegenwoordigers van Tientsin, Chefoo, Wusih en Shanghai ter laatstgenoemde plaats bijeenkwamen om industriële problemen, die de vrouwen aangaan, te bespreken.

Voorts heeft de Y.W.C.A. belangrijk werk verricht door de propaganda in haar orgaan, de „Groene Werkster”. Bladen, uitsluitend ten behoeve van vrouwen uitgegeven, hebben tot op dit oogenblik steeds een belangrijke rol in de vrouwenbeweging gespeeld. In 1921 reeds gaf de Women's Christian Temperance Union een periodiek uit, de *Temperance Monthly* die, ofschoon de uitgifte daarvan later gestopt werd, nu onder den naam van „Woman's Voice” wordt uitgegeven. Het tijdschrift dat in 1935 onder auspiciën van de W.C.T.U. weder uitgegeven werd, is geenzins uitsluitend de spreekbuis van het lichaam, doch het beoogt eerder een soort tribune te zijn, waarop vrouwen van alle lagen der samenleving de gelegenheid worden aangeboden haar opinie bekend te stellen. Tegelijkertijd publiceert het nieuws over onderwijs- en maatschappelijke werkzaamheden in de verschillende gebieden van het land verricht. Andere door vrouwen uitgegeven bladen zijn de „Fu Nu Kuang Ming”, „Woman's Monthly” en „Woman's Ten Days”.

Maatschappelijke hervormingen nemen het grootste gedeelte van den tijd van de vrouwenbeweging in beslag. Het zou te veel plaats vergen om alle verrichtingen op dit gebied op te sommen, weshalve wij ons tevreden moeten stellen met het beschrijven van een à twee typische activiteiten. Sedert jaren is de bedelaars-plaag in Shanghai een waar probleem voor de autoriteiten geweest, een probleem, dat, raar het scheen, onoplosbaar was, wanneer men de pogingen van officieele zijde daartoe in aanmerking neemt. Later werd het aan de vrouwen overgelaten om de eerste praktische stap ter oplossing van het vraagstuk te nemen, d.i. een onderzoek in te stellen naar de oorzaken van de armoede en de verschillende types van bedelaars, reddingswerken te organiseeren en ten slotte de verschillende kleine organisaties in een United Anti-Beggar Association te Shanghai te vereenigen. Het lichaam beheert nu de Shanghai Beggar Settlement te Kiangwan, die 13 jaren geleden werd opgericht, grotendeels als gevolg van de pogingen van Mevrouw Herman Liu, die de stichting financieel ondersteunde. Heden ten dage telt de instelling meer dan 50 ver-

Weer voorradig:

Het Rijstafelboekje

voor recepten met

**DELFTSCHE
SLAOLIE**

CALVÉ DELFT

Een Hehrly artikel

Aanvragen: Postbus 145, Batavia.

pleegden, waaronder vrouwelijke en meisjes-bedelaars, slavinnen, concubines en verlaten vrouwen. Haar tijd is verdeeld tusschen onderwijs en werk. Daar worden de verpleegden de Chineesche taal geleerd, voorts krijgen zij les in rekenkunde, geschiedenis, aardrijkskunde en in de Engelsche taal, terwijl ook andere nuttige werken, z.a. naaien, borduren, koken, tuinieren en kinderverzorging niet worden vergeten. De meeste van de verpleegden zijn jonge meisjes, die, nadat haar tijd om is, meestal werk buiten het gesticht kunnen vinden of in het huwelijk treden. Jonge kinderen uit het gesticht worden vaak door kinderlooze paren geadopteerd.

Een andere instelling is de logement, door W. C.T.U. in Shanghai in het leven geroepen na de Chineesch-Japansche vijandelijkheden in 1932 als een voorloopig onderdak voor haar leden en de meisjes, die in de handelskantoren en fabrieken werkzaam zijn en door den oorlog dakloos zijn geworden. Het voldoet zoo goed aan een behoefte, die echter voortduurt, dat het nu ongeveer 50 meisjes een comfortabele, weivoegelijke en goedkope woongelegenheden verschaft.

Het gedeelte van de vrouwenbeweging, dat het meest waardevolle en belangrijke werk verricht, is

waarschijnlijk de Shanghai Birth Control League. Het behoeft geen betoog dat het, in dezen modernen tijd, zeer wenschelijk is om onder de miljoenen zielen teilende bevolking van China, die vaak in armoede leven, een kennis te verspreiden, die de vrouwen in staat zullen stellen aan de jaarlijksche zwangerschap te ontkomen en de mannen de zware taak om vaak veel te groote gezinnen te onderhouden te besparen. Minder kinderen beteekent gezondere kinderen, gezondere moeders, gelukkiger gezinnen en een beter ras. In 1934 opende de W.C.T.U., in samenwerking met de Birth Control League, een Birth Control Information Bureau en twee klinieken, die reeds een paar maanden na de opening duizenden personen heeft geholpen. Van alle hoeken van het land stroomden brieven er heen om inlichtingen over het vraagstuk. Het beheer van het bureau wordt toevertrouwd aan Mevrouw M.H. Chow, die ervaringen op dat gebied in de Vereenigde Staten heeft opgedaan, terwijl vooraanstaande geneeskundigen belangeloos in verschillende hospitalen geneeskundige hulp verleenen. De meeste dezer activiteiten worden te Shanghai verricht, doch toegewijde en vooruitstrevende vrouwen over geheel China hebben de handen aaneengeslagen om soortgelijke taak van maatschappelijke verbeteringen en hervormingen op zich te nemen.

Ten slotte wordt gewezen op een van de meest opvallende factoren in de emancipatie van het Chinese vrouwendom: de wijze waarop de meisjes aan sport deelnemen. Wanneer men in het oog houdt, dat in het begin van deze eeuw zelfs de jongens vrijwel gedwongen moesten worden — zelfs in Shanghai — om aan de sportspelen op de scholen deel te nemen, dat toentertijd de doorsnede ouders van meening waren, dat, om een betrouwbare waarnemer te citeren, „sportbeoefening het lichaam voor jongens ten slotte opgeheven werd, is niet te zijn ten opzichte van het deelnemen van meisjes aan sportspelen? Dat het vooroordeel tegen sportspelen voor jongens ten slotte opgeheven werd, is niet te verwonderen. Het kalme leven, hen door de oude gewoonte beschoren, was geenzins natuurlijk en strookte niet met alle jongensinstincten. In dit geval keerde China alleen de bladzijden van de geschiedenis om, waar in oude tijden de mannen van China ook even sportief-gezind waren als die van elke andere natie. Doch dat, in een bijna even korten tijd, sportbeoefening voor meisjes als normaal en degelijk zou worden beschouwd, is inderdaad merkwaardig, daar het lijnrecht tegenstrijdig is met de publieke opinie. Dit is een bewijs van de nationale opvatting van de rol der vrouw in het leven en maatschappij

Sommige dames in Europa hebben eigenaardige liefhebberijen. Hier ziet men een dame die een baby krokodil als huisdier heeft en het zelfs op haar ochtendwandelingen .

belangrijk anders is geworden.

Heden ten dage doen Chinese meisjes vrijelijk en openlijk mee, aangemoedigd door autoriteiten, in vele sportbeoefeningen. Volleyball en basketball zijn de meest populaire spelen, doch meisjes spelen nu ook tennis, beoefenen de zwemsport, nemen deel aan de atletiekwedstrijden, stellen haar oude inheemse tijdverdrijf, d.i. vrouwelijke bokskunst, in eere, terwijl de meer gegoeden golf, polo, e.d. beoefenen. Dit alles is een aanwijzing van een merkwaardige verandering van oud China, een verandering die des te merkwaardiger is, indien men in het oog houdt, dat het in nauwelijks twintig jaren tijds plaats vindt. In 1915 opende de Y.W.C.A. de eerste normaalschool voor lichamelijke opvoeding voor meisjes, welke school nu een afdeling is geworden van Ginling College; zes jaren later was Liang Kiang College in Shanghai met hetzelfde doel geopend, terwijl anderen weldra volgden.

Chinese atletiekcentra organiseerde de

National Athletic Meeting met voorafgaande provinciale en sectie-wedstrijden en de Far Eastern Olympic Games. Eerstgenoemde wedstrijden werden sinds 1910 op onregelmatige tijden georganiseerd, doch tot in de Derde Meeting in Wuchang in 1924, namen meisjes daaraan geen deel. In Wuchang gaven de meisjes volksdansen ten beste en speelden demonstratie-tennis-, volleyball- en basketbalwedstrijden. Vooral het basketbalteam van Liang Kiang trok bijzondere aandacht en werd hoog geprezen. Sindsdien namen demonstratiewedstrijden voor meisjes steeds een vooraanstaande plaats in het programma van de atletiek meetings in totdat het ten slotte te Hangchow in 1929 als een officieel gedeelte daarvan werd beschouwd. Meisjes namen deel in de field en track wedstrijden, in basketbal-, volleyball- en tennistournooien. In de wedstrijden te Nanking in 1933 werden ook zwemwedstrijden georganiseerd.

Tamelijk vreemd is het, dat Chinese meisjes reeds aan de Far Eastern Olympic Games meededen, alvorens zij aan haar eigen Nationale Meetings deelnamen. In 1923 werd een volleybalteam uit Hongkong naar de 6th Game in Osaka gezonden en sinds dien werd een volleybal team geregeld in de wedstrijden ingeschreven. Ook in 1930 te Tokyo en in 1934 te Manilla vertoonden Chinese tennisspeelsters hun kundigheid in wedstrijden tegen Japansche en Philippijnsche vertegenwoordigsters.

Een idee over de belangstelling in de sport zijdens de moderne Chinese meisjes verkrijgt men door het werk en curriculum van Liang Kiang college, dat gedurende de 14 jaren van zijn bestaan meer dan 300 geschoolde vrouwelijke lichamelijke opvoeders heeft voortgebracht. Nu heeft het 100 studenten in den kost, die een driejarige cursus volgen. Het staat op verschillende accres ground even buiten Shanghai, in de buurt van Kiangwan, en heeft tennisbanen, basket- en volleybal courts, een sintelbaan, gymnasium en zwembak. Gedurende den drie-jarigen cursus verwacht men van de studenten, dat zij zich in elk van deze sportspelen bekwamen. Bovendien kregen zij les in groepdansen, waar de dans vanaf vroegere tijden als een van de vormen van lichamelijke beweging in China werd beschouwd, en muziek. In de laatste drie jaren heeft de basketbalploeg de Y.W.C.A. Challenge Shield voor Shanghai gewonnen en in dezen zomer (1935) hebben de basket- en volleybalploegen een succesvollen toer door de Philippijnen en Maleische Staten volbracht.

Liang Kiang is een van de verschillende soortgelijke colleges, die nu in China te vinden zijn. De studenten van Liang Kiang zijn alleen een kleine groep van de vele duizenden Chinese meisjes, die

HET JUISTE MOMENT

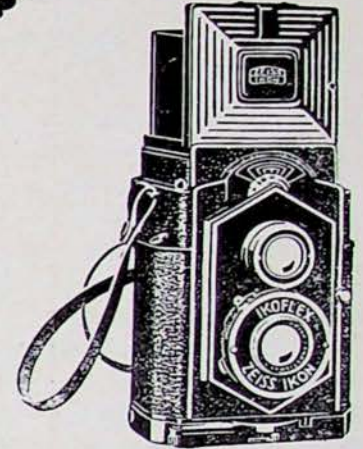
opvangen, een aardige situatie op de film vasthouden — kinderspel met de nieuwe

IKOFLEX!

Het op te nemen beeld scherp en duidelijk van te voren kunnen zien — dat biedt U de

IKOFLEX tegen lagen prijs.

Prospectus C 580 verkrijgbaar bij Uwen fotohandelaar of bij de importeurs N.V. „Isamy” Batavia-C.

nu de een of andere tak van sport beoefenen. Te Nanking plachten meisjesteams van alle gebieden van het land bijeen te komen en deze teams vertegenwoordigden alleen een klein aantal van die welke aan de voorwedstrijden in de provincies deelnamen. Dit jaar zullen een grooter aantal bijeenkomen in het stadion, dat in de nieuwe Civic Centre van Shanghai, te Kiangwan, is gebouwd.

In hun strijd voor een vrijer en voller leven voor vrouwen in China, hadden de pioniers de onhebbelijkheid om het voeten binden als een van de eerste punten aangevallen. Zij beschouwden het waarschijnlijk als een symbool van den kreupelen status van de vrouw. Hedentendage is het Chinese meisje in staat om even vrij als haar Westersche zuster te strijden. De oude kreupele gewoonte is dood, en hoe, dat bewijzen de Chinese sportmeisjes van tegenwoordig. Zij symboliseeren, misschien meer dan iets anders, de nieuwe vrijheid, welke het Chinese vrouwendom ten deel is gevallen.

VIERHALEN & LEGENDIEN

Het Kind - vrouwtje

EEN VERHAAL UIT MODERN CHINA.

Vrij vertaald naar Liu Chi Fung's „The Baby Wife” in „London Mercury”.

Zij was negentienjaar, hij twee en veertig.

Wang-yu was van een hooggeleerde Chinese familie afkomstig, met een vroege Confuciusme en oude opvattingen. Vanaf zijn jeugd hadden zijn ouders hem tekenmale de wijsheid van Lao-tze en andere Chinese wijgeeren van de oudheid op het hart gedrukt, luidende:

„Mooie gezichten maken de wereld vol met liefde; doch de Hemel kan daarmee nooit bedrogen worden. Wanneer gij een vrouw uit het Oosten ziet aankomen, keert u zich dan naar het Westen toe; wanneer gij een maagd uit het Oosten ziet naderen, kijkt dan naar het Westen”.

Een gehoorzaam kind zijnde, herinnerde Wang-yu zich het gezegde woordelijk. Doch hoe anders was hij in zijn jeugd! Hij was opgegroeid tot een grooten jongen, stevig gebouwd, gezond en actief, wiens eenig hartstocht was de studie. Achttien jaren van zijn leven had hij in de universiteiten in Amerika doorgebracht met de studie van geneeskundige wetenschappen, op welk gebied hij belangrijke werken had verricht en naam gemaakt.

Mai-ying was ook van een zeer gegoede Chinese familie afkomstig. Zij was van nature een vroolijk meisje en studeerde aan de hoogeschool. Van al de vakken hield zij het meest van poezie, muziek en kunst. Zij was een slank en mooi meisje, met een aardig hoofdje, dat buitengewoon goed paste bij haar mooie lichaam. De regelmatige trekken van haar mondje, de aantrekkelijkheid van haar aandoenlijk mooie lipjes, die twee rijen paarlwitte tanden verborgen hielden en de schoonheid van haar gelaat, dat alles wekte den indruk op als zoude Moeder Natuur Mai-ying met zooveel mogelijk uiterlijke schoonheden wilde uitrusten.

Aristoteles had eens gezegd, dat „Schoonheid en Intelligentie wederzijdsche betrekkingen hebben”, hetgeen precies met Mai-ying het geval was. Daarom was het niet te verwonderen, indien Mai-ying alom werd bewonderd en aanbeden als een mooi en geleerd meisje, dat haar gelijke onder de meisjes van haar leeftijd niet had.

Wang-yu ontmoette Mai-ying voor het eerst op een theepartijtje. Haar schoonheid, eenvoud en ko-

ninklijk gedrag hadden Wang-yu onweerstaanbaar tot zich aangetrokken en hals over kop werd Wang-yu op het meisje verliefd! Mai-ying nam steeds een hartelijke en vriendelijke nouding aan jegens een ieder, die naar op gepaste en met de etiket strookende wijze naderde. Deze ontmoeting betekende het eerste keerpunt in Wang-yu's eentoonig leven.

Hij verlangde en verkreeg de eer om aan Mai-ying voorgesteld te worden. Mai-ying ontving hem op dezelfde wijze, zooals zij iedere andere jongen zou ontvangen. Beiden genoten van het gezellige gesprek en zoo werd het voor Wang-yu een onvergetelijke avond.

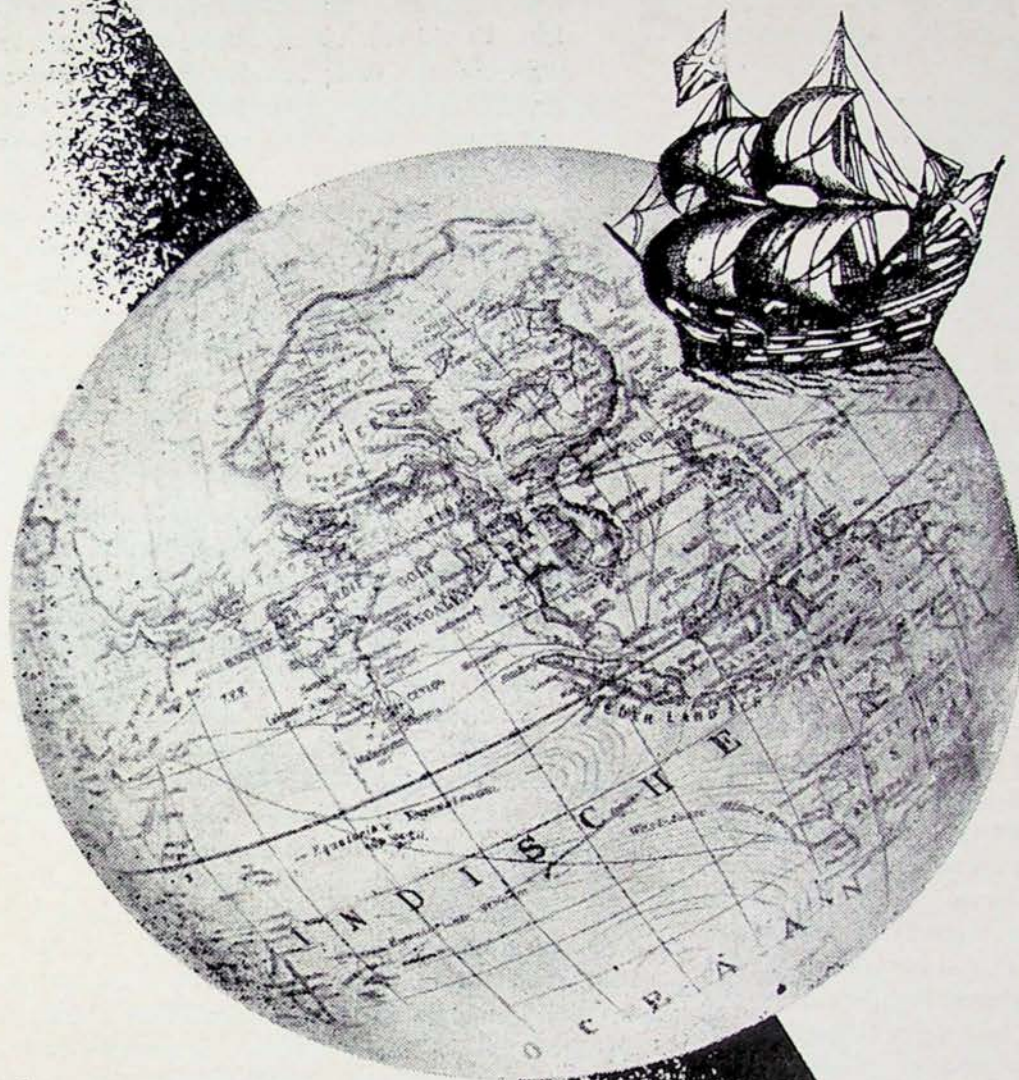
Sindsdien was Wang-yu geheel anders geworden. Hij negeerde al het werk en voelde groote spijt voor de verkeerde ideeën en opvattingen, die hij tot dusver over het zwakke geslacht er op na hield, Mai-ying absorbeerde al zijn gedachten en geen moment kon hij het meisje vergeten.

Doch Mai-ying was een eenigzins buitengewoon meisje — vol van oude Chinese opvattingen en ideeën over het maatschappelijke leven. Haar vader was gestorven toen zij nog een paar maanden oud was, terwijl haar liefde voor haar moeder zoo groot was, dat zij daarvoor bereid was iedere opoffering te doen.

Bovendien was zij een zeer ijverig meisje. Naaien en borduren waren haar geliefde bezigheden, die zij na het college beoefende.

„Men moet werken,” had zij vaak aan haar vriendinnen gezegd. „Wie niet werkt, krijgt geen eten”.

Haar karakter, haar levensopvatting en haar gedrag vergrootten Wang-yu's bewondering voor het meisje en weldra was hij een geregelde bezoeker van Mai-ying geworden. Zij brachten den tijd door met het bestudeeren van de Chinese taal of het schrijven van gedichten over bloemen, boomen, wolken, rivieren, vogels en bijen. De winter was voorbij en Wang-yu maakte zijn verlangen kenbaar om Mai-ying als zijn levensgezellin te hebben. Hij was er vast van overtuigd dat hij, door Mai-ying's inspiraties, een volmaakt leven zou leiden en zoodoende beter werk op wetenschappelijk gebied tot

Over oude tijde is hij zeer treffelijke mannen eene opinie geweest, dat d' aerde was als een sponse op d' water liggende, ghelijck men uiter schriften van St Augustijn mach mercken.

Waer in den jare ons Heren 745, alsoo Virgilius, bisschop van Salzburg, in Duytsland openbaerlijck gepredicht hadde, datsulcks onwaerachtig was, en datter volcken en lieden woonachtig waren onder ons, die metter voeten tegenover ons voeten gingen, die men noemde met een grieksche naem Antipodes, zoo heeft DIT WONDERLIJCK VERHAEL WEINIGH GHELOOF GEVONDEN.

MAAR THANS KUNT U DE PROEF OP DE SOM NEMEN!
U BOEKT EEN „ROND-DE-WERLD-PASSAGE“

VRAAGT DE BROCHURE „ROND-DE-WERLD-PASSAGE“, WELKE BIJ ALLE KANTOREN VAN DE J. C. J. L. GRATIS VERKRIJGBAAR IS.

GEHEEL
1^eKLASSE
+
fl 1350.-
+
1000.-
GEDEELTELIJK
2^eKLASSE

VOLLEDIGE INLICHTINGEN BIJ
N. I. T. O. U. R.
MICHAEL'S TRAVEL BUREAU
EN BIJ ALLE KANTOREN VAN DE

JAVA·CHINA·JAPAN·LIJN, N.V.

stand kunnen brengen. Wang-yu's oprechtheid en nobelheid beseffend, was Mai-ying ook van haar kant bereid hem behulpzaam te zijn bij zijn pogingen om hooger op te klimmen. De eenige hinderpaal was echter het feit, dat Wang-yu even oud was als Mai-ying's moeder en deze dame, die bijna even mooi als haar dochter was, weigerde haar toestemming tot een huwelijk te verleen.

*

Mai-ying was een liefhebbende dochter en was bereid zich liever op te offeren dan haar moeder te zien lijden.

„Moeder is niet bereid haar toestemming te geven,” schreef zij op een dag aan Wang-yu, „en dit maakt het geval geheel anders. Je bent oprecht, nobel, verheven en geëerd. Ik bewonder je vanaf het eerste oogenblik en zal je zooals jij weet, tot mijn laatsten snik blijven bewonderen. Het is geen gemakkelijke taak om degenen, die wij liefhebben, te vinden. Wij willen niet leven ten koste van anderen, wij moeten in harmonie leven en dat is een van de noodzakelijke dingen, die wereld op het oogenblik mist. Mijn moeder begint oud te worden. Velen zijn vooral hard jegens oudere menschen. Zonder mijn moeder zou ik niet ongegroeid zijn tot wat ik heden ben geworden. Zonder mij zou mijn moeder nauwelijks eenige vreugde op haar ouden dag kunnen ondervinden. De tijd, waarin ik veel goeds jegens anderen of jegens ons land kan verrichten, is nog zeer lang; de tijd waarin ik moeder kan liefhebben, is echter tamelijk kort. Met je nobele eigenschappen kunt je gemakkelijk millioenen andere meisjes vinden, die beter zijn dan ik, een doodgewoon meisje. Wat mij zelf betreft, ik zal steeds aan jou denken en voor je verdere vooruitgang bidden. Geef den moed niet op. De wereld is groot.”

Wang-yu was hevig ontsteld toen hij dien brief las. Hij wist niet wat hij doen moest. Zou hij zich van kant maken? Of zou hij een laatste poging doen? Misschien was er nog hoop. Hij antwoordde dus:

„Je brief gewerd mij in goede orde. Ik kan geen woorden vinden om mijn gevoelens uit te drukken. Dit is mijn eerste ervaring van het leven. Misschien zijn er dingen, die alleen muziek tot uiting kan brengen. Ik sympathiseer van ganscher harte met je liefde voor je moeder. Dit is de nobelste eigenschap die wij, Chineezzen, nog bezitten. Ik bezit zelf geen ouders meer. Zij waren heengegaan toen ik nog een baby was. Daarom bewonder ik altijd de-

genen, die nog ouders hebben en de gelegenheid krijgen om hun kinderplichten te vervullen. Ik bid elken nacht voor het welzijn van mijn ouders, die nu in den Hemel vertoeven, alsof zij nog bij mij woonden. Wanneer ik nu nog kracht bezit, dan komt het alleen door mijn gebeden.

Ik zou liever mij zelf van kant maken dan jij en je moeder te zien lijden. Doch dit levensvraagstuk gaat jou veel meer aan dan je moeder die, in haar positie, niet al te zeer bevoegd is — vergun mij het te zeggen — om tusscheubeide te komen. Zij kon zich licht een verkeerd oordeel hierover vormen. Je moeder behoort te beseffen, dat je je geheele leven onmogelijk aan haar zijde kunt slijten. Menschen van verschillende leeftijden, verschillende opvoeding, verschillende posities houden oock van elkaar verschillende meeningen op na. Wanneer wij den toestand niet door kennen, zijn wij niet bevoegd een oordeel daarover te vellen.

In harmonie te leven! Hoe lief klinkt het! Laat dat het levensdoel zijn, dat wij moeten trachten te bereiken. Doch, denk je dat men in harmonie kan leven, wanneer daarbij een menschenleven wordt opgeofferd? Ik zal verheugd zijn je moeder met jou tezamen te kunnen liefhebben, wanneer zij mij tenminste zou vergunnen dat te doen. Daardoor zou de liefde, haar toebedeeld, grooter worden. Zou dit niet in harmonie zijn met je nobele idee? Laten wij ons tot je moeder wenden, de eenigste, die nu de macht in handen heeft om een leven te redden of te vernietigen. Ik bid steeds tot God om jou en je moeder te zegenen. Jij bent verplicht op je eigen gezondheid te passen om je moeder te kunnen opbeuren. Hoe ouder men wordt, des te grooter wordt zijn liefde voor de kinderen.

Ik begrijp al te goed dat je leven en dat van je moeder onafscheidelijk zijn. Ik beschouw het als de nobelste daad en het grootste genoegen, wanneer ik je beiden gelukkig kan maken.

Ik wou dat ik verder kon schrijven. Ik heb je veel, zeer veel te vertellen. Doch de pen valt uit mijn vingers en het papier is nat geworden.”

Het was in den ochten toen beide geliefden elkaar ontmoetten.

Gedurende den vorigen nacht had geen van beiden kunnen slapen. Zij wisten niet wat zij moesten doen om allen gelukkig te maken. Zij weenden bit-

'n Ware genieting

is deze MADRIGAL!
In alle opzichten
een cigaret voor
een verfijnden smaak,
en toch geen luxe!

CIGARETTES

MADRIGAL

20 stuks - 15 ct.

N.I.A.R.

ter. Wat was de wereld toch vol droefheid! Doch hoe het zij, zij hadden rekening te houden met Mai-ying's moeder. Vooral Wang-yu was van meening dat Mai-ying's geluk nauw met dat van haar moeder samenhang. Alleen door de moeder gelukkig te maken kon hij het hart van de dochter winnen.

„Niet meer huilen, lieveling,” zeide Wang-yu ontroerd. „Huilen brengt weliswaar opluchting voor ons. Het is misschien het gelukkigste moment van ons leven, wanneer wij van ganscher harte kunnen huilen. Doch daarmee is ons geval nog niet opgelost. Wij hebben een langen, zeer langen weg af te leggen. Laten wij beraadslagen wat wij moeten doen.”

„Moeder is de eenigste,” zeide Mai-ying die bijna niet kon spreken, „die het geval zou kunnen oplossen. Ga naar haar toe en doe een beroep op haar medelijden. Zie dan wat zij daarop zal zeggen”.

Wang-yu, een nobele figuur, kalm en vastbesloten, knielde als een kind voor Mai-ying's moeder, een schoone dame met een steenen hart.

„Zeer geëerde moeder,” begon hij, „gij zult ongetwijfeld opgemerkt hebben wat er tusschen Mai-ying en mij gedurende de laatste maanden gebeurd was. Ik ken geen andere moeder, die haar kind zoo zeer liefheeft zoals gij Mai-ying aanbidt. Moederliefde

is het zuiverst, machtigst en invloedrijkst. Ik weet niet hoe hoog ik U daarvoor respecteer. Ik bemin Mai-ying en zal U daarom als mijn eigen moeder liefhebben. Ik kan zien dat Mai-ying ook geluk en rust bij mij zal kunnen vinden. Gij, een liefhebbende moeder, behoort ook gelukkig te zijn wanneer Mai-ying gelukkig is. Het is zeer moeilijk een leven gelukkig te maken, doch het is oneindig veel gemakkelijker een leven te vernietigen. Wij beschouwen U als een licht in onze duistere wereld. Zoudt gij graag een leven vernietigd willen zien of zoudt gij graag twee menschen gelukkig willen zien leven?”

Mai-ying's moeder zuchtte diep. Twee druppels tranen rolden langs haar wangen

„Mai-ying's wil is mijn wil, Mai-ying's geluk is mijn geluk. Ik heb geen bezwaar om haar wenschen te vervullen.”

Bij het hooren van deze woorden waren Wang-ying ineens opgelucht en blij, alsof een nieuwe Hemel en een nieuwe Wereld voor hen neerdaalden. Hij omhelste haar en hun lippen ontmoetten elkaar.

De bloemen openden haar oogen om de stralen van de rijzende zon te begroeten, de vogels zongen vroolijke liedjes in hun nesten hoog in de boomen. Een nieuw leven, een volmaakt en mooi leven was juist begonnen.....

V A R I A .

HIJ KAN NIET WEIGEREN.

Dame: Hier heb je een oude broek die mijn man niet meer kan gebruiken.

Bedelaar: Maar..... maar..... ik.....

Dame: Neen, neen, niets te danken, ik ben blij je met iets te kunnen helpen!

VEEL GELEZEN.

Dame: Zijn Uwe gedichten veel gelezen?

Dichter: Zeker, mijn laatste gedichten werden op zijn minst reeds door twintig uitgevers gelezen!

IN GOUVERNEMENT'S DIENST.

— Wat doet Jones tegenwoordig?

— Niets.

— Ik dacht dat hij een baantje had bij het gouvernement.

— Precies!

AFGEWIMPELD.

Heer des huizes: O, Lina, je breekt mijn hart.

Dienstmeisjes: O, God, dan zal mevrouw dat weer van mijn salaris aftrekken!

DE LOUDSPEAKER.

Kareltje: Is U reeds geopereerd, mevrouw Higgs?

Mevrouw Higgs: He, hoe kom je er bij?

Kareltje: Wel, mijnheer Higgs vertelde vader, dat zijn luidspreker uitelkaar gehaald zou worden!

RAAK.

— Je verloofde is geen gentleman.

— Mischien niet, doch hij is met een echte dame verloofd, hetgeen niet het geval is met jouw verloofde!

Van hier en daar.

HET ZEVENHONDERDJARIGE BURGHAUSEN.

Met een aanzienlijke reeks feestelijkheden, welke tot in de maand September duren, zal het stadje Burghausen a.d. Salzach in Opper-Beieren zijn 700-jarig bestaan vieren.

Het is dit jaar zeven eeuwen geleden, dat Burghausen, een gemeente, gelegen aan de uiterste zuidoostelijke grens van het Duitse Rijk, tot stad werd verheven. De oude hertogen van Beieren, die Burghausen tot hun residentie hadden uitverkoren, hadden er een juweeltje onder de Biersche steden van gemaakt. Ook heden nog is Burghausen (hetwelk overigens gelegen is in de nabijheid van Braunau, de geboortepiaats van Adolf Hitler) een der schilderachtigste en moeist gelegen steden van Duitschland

Op een smalle strook tusschen den burcht en de Salzach hebben de eerste inwoners van Burghausen zich gevestigd. Slechts één enkele lange straat heeft plaats op deze strook gevonden. Zoo werden aan de eene zijde de huizen als het ware tegen den berg geplakt en aan de andere zijde hangen de veranda's der huizen bijna over het water, daar men ze anders onmogelijk had kunnen bouwen! De berg verheft zich 60 M. hoog boven de daken van de stad. Wie beneden in de straat staat en naar boven kijkt, ziet rotsen en torens en verschaningen, welke niet kunnen worden ingenomen, en eerst daarna, heele maal boven, een stukje van den blauwen hemel.

„Dat is een onderaardsche stad!” riep Napoleon I vol bewondering uit, toen hij op 20 April 1809 aan het hoofd van zijn troepen van den steilen Hofberg naar beneden reed. Hij draaide zich nog eens om en bekeek den indrukwekkenden burcht, welke zich boven

hem verhief, vooraleer hij deze „onderaarsche stad” binnentrok.

Burghausen is een oeroud centrum van beschaving. Het is reeds vermeld in oorkonden uit het jaar 1025, toen de Keizerin-Weduwe Kunigunde, de gemalin van Keizer Hendrik den Heiligen, den burcht Burghausen aan Aartsbisschop Günther van Salzburg schonk in ruil voor een andere bezitting. Later wordt Burghausen voortdurend weer vermeld als Rijksleen der Graven van Arbonen. Van Sighart I af, die van 1072 tot 1104 regeerde, hadden zij hun zetel op den burcht. Na het uitsterven van het geslacht der Aribonea werden de burcht en de gemeente betrokken in den erfstrijd der Beiersche hertogen tot eindelijk in 1392, de hertogen van Beieren-Landshut Burghausen verheven tot hun residentie. Nu brak een schitterend tijdperk in de geschiedenis der gemeente aan. Gedurende twee en een halve eeuw kon geen stad in het Zuidoosten van Duitschland het prachtige Burghausen a.d. Selzach evenaren. Van alle zijden stroomde rijkdom de gemeente toe. De terugslag begon in 1504 toen de Neder-Beiersche lijn der hertogen uitstierf. De gemeente bleef weliswaar tot 1779 „hoofd- en regeeringsstad”, maar door den vrede van Teschen werd haar een zware slag toegebracht. De gansche rechteroever van de Salzach werd van het gebied der gemeente afgescheiden en kwam in het bezit van het Huis Oostenrijk. Burghausen moest zich van dit oogenblik af tevreden stellen met de bescheiden rol van grensstad

Dezen Zomer nu viert het duizendjarige Burghausen zijn 700-jarig bestaan als stad. Een bijzondere gebeurtenis heeft aanleiding gegeven tot dit jubileum. In 1235 logeerde Keizer Frederik II, de kleinzoon van Barbarossa, bij zijn

terugkomst uit Italië, als gast van Otto den Doorluchtigen te Burghausen. Ten tijde van deze plechtige en schitterende ontvangst moet de gemeente dus reeds residentie zijn geweest. Men vermoedt, dat zij bij deze gelegenheid tot stad werd verheven. In 1290 bezat het Gemeentebestuur een prachtig Romaansch zegel. Ditzelfde Gemeentebestuur heeft een zekere vermaardheid verworven door zijn „Politie-strafwetboek van Burghausen” — een unicum voor dien tijd!

Wie heden door Burghausen wandelt en een kijkje neemt in de kleine zijstraatjes en op de binnenplaatsen, kan zich gemakkelijk verplaatsen in de vroegere eeuwen, toen de vroede Gemeentevaders, die zoo zeer de orde in eere hielden, met hun breede, stijve plooi-kragen door de straten stanten. Aan die tijden herinnert ook het oude Mautner-Slot, hetwelk aan alle stormen van negen eeuwen weerstand heeft geboden. Hier hadden de „Salzmautner”, zij die de belasting op het zout hieven, hun zetel. Een verdere bezienswaardigheid van het stadje is de „Sital-kirche” met haar mooie, vroeg-Gothische koor en haar grafkelders uit de XIVde eeuw. Tot 1736 kon men „Oswald der Mautner” in een dezer grafkelders zien in zwart gewaad, zittend op een leunstoel. Het was een zinnebeeld van vervlogen macht en vervlogen rijkdom.

Vele nuizen van het stadje getuigen nog heden door hun mooie gewelven en hun met marmeren zuilen getooide binnenplaatsen van grootheid en pracht uit vroegere eeuwen. Zooals alle steden uit deze streek heeft Burghausen een duidelijk zichtbaren Italiaanschen trek. Dit is het wellicht wat het uiterlijke beeld dezer steden zoo aantrekkelijk maakt. Eeuwen hebben haar stempel gedrukt op het uitgestrekte marktplein. Zuivere Gothiek, rijke Barok en sierlijk

Rococo vindt men weer in de heerlijke huizen der Patriciers. Tegenover de oeroude wasfabriek verheft zich de „Stadtkirche". De galm harer klokken dreunt over de stad, den burcht en de rivier.

Oude straten stijgen naar den burcht, welke als de grootste van Duitschland wordt beschouwd. Tusschen het diepe, donkere Wöhrmeer en de Salzach is, uit den oertijd, een smalle, 700 M. lange en slechts ongeveer 100 M. bræde strook behouden gebleven. De burcht met zijn zes binnenplaatsen strekt zich uit over de gansche breedte van deze eigenaardige strook. Zij bezit een groot aantal torens, twee verrukkelijke Gothische kapellen en een heerlijk verblijf der Vorsten. Uit de spitsboogvensters ziet men de stad in de diepte liggen, als een speelgoedstad. Tevens heeft men hier een prachtig uitzicht over de naaste omgeving. Hier op den burcht, in deze wonderbaarlijke omgeving, zal het gelegenheidsstuk „Meier Helmbrecht". spelend in den tijd, toen Burghausen tot stad werd verheven, worden opgevoerd. Ook andere feestelijkheden zullen hier dezen Zomer plaats vinden. De oude tijden zullen bij al deze plechtigheden en feesten herleven en de bezoekers van Burghausen zullen zich dan verplaatst voelen in den bloeitijd van deze oude stad met haar zoo rijke traditie.

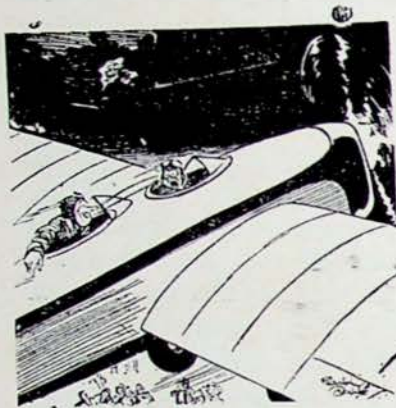
ONDER ECHTGENOOTEN.

Heer des huizes: Laten wij dan

tossen, lieveling. Kruis of munt beteekent dat ik uit zal gaan, doch wanneer het munstuk op de kant valt, zal ik thuis blijven.

HIJ OOK.

Vliegenier: De helft van de menschen daar beneden dacht dat wij neer zou storten.

Passagier: De helft van de menschen hier ook!

ALLEMAAL KLEINE PORTIES.

Kolonel: Is het eten bevredigend?

Recruut: Jawel, mijnheer.

Kolonel: Niemand een te groote portie en niemand een te kleine portie gekregen?

Recruut: Neen, mijnheer, wij krijgen allemaal kleine porties!

BELEEDIGING.

1e zakenroller: Tracht je mij te beleedigen?

2e zakkenroller: Heelemaal niet.

1e zakkenroller: Wel, steek je handen dan niet in den zak wanneer je met mij spreekt.

VOORZICHTIG.

Heer: Is dit je bal jongetje?

Jongetje: Is... eh... is er ergens een ruit gebroken?

Heer: Welneen.

Jongetje: Wel, dan is het mijn bal.

PANORAMA

Weekblad bergambar dalem bahasa Blanda dan Melajoe.

Di bawah pimpinan
LIEM KOEN HIAN

Kantor:
STADHUISPLEIN 41

13 Juli 1935.

Taon IX No. 28

Ilmoe Kwamiah di Tiongkok

Oleh: B. Y. LEE
(China Weekly Review).

Ampir sasoeatoe orang di Tiongkok perna koendjoengken satoe toekang meliatin dan pergi meliatin prihal satoe dan laen hal. Boekan sadja orang-orang jang beranggepan koeno, malah djoega orang-orang jang mampoe sering berboeat begitoe. Meliatin ada satoe kepandean jang tinggi dan si toekang petang petang itoe ada satoe p̄sychologist jang soeda berpangalaman. Ada tida soesah boeat mendjadi satoe toekang petang-petangin di dalem satoe doesoen. Tapi boeat mendjadi satoe achlinoedjoem jang termashoer sampe di koeliling tempat ada maminta satoe kepandean boeat berpikir dengan tjepet, bitjara dengan loear biasa manis dan berboeat hal-hal jang dirasa soeroep sama segala keada'an jang dihadepken. Berbagi toekang meliatin manooet pangidoepan serbah pajah, tapi sebaliknja ada djoega toekang toekang meliatin jang idoeper denger sanget senang. Tiongkok ada mempoenjai banjak toekang meliatin, jang bisa mengasih advies dalem segala raeja perkara, baik manganahkan orang poenja hati, peroentoengan, perdagangan, kasehatan, enz. Toekang toekang meliatin itoe ada terdiri dari orang-orang lelaki dan prampoeran, dari jang boeta soerat sampe pada jang mempoenjai djoega sedikit peladjaran. Ampir di segala ploksoek, di blengkokan straat, di station kreta api, di dalem lift-lift hotel, dalem kamar hotel, dalem soerat soerat kabar, enz. ada ditemper pembrian pembrian taoe dari toekang² noedjoem itoe. Kita tida bisa dapetken satoe statistiek jang boleh dipertjaja tentang djoemblahnja toekang noedjoem di sasoeatoe poesat industrie atawa perdagangan, tapi djoemblah itoe pantesnja ada besar seka-li.

Maskipoen selama taon taon paling belakang onderwijs modern dan pikiran modern soeda madjoe pesat di Tiongkok, toch rahajat masi pertjaja pada perkara noedjoem dan boleh dibilang tida berdaja boeat hapoesken itoe. Orang lelaki atawa prampoeran rata-rata sanget soesah hargaken itoe perwatesan perwatesan jang ditetepken oleh wet dalem perkara petang-petangan atawa insaf kasoedahan-kasoedahan meroegiken jang bisa didapet dari advies nja itoe achli-achli noedjoem. Orang-orang jang terpladjar anggep ada satoe kaloejtjoehan atawa satoe nal jang liwat in tempo aken pergi ka achlinoedjoem dan mehatin peroentoengan dari satoe tjawan thee, dengan perantara'an kartoe, potongan potongan lidi atawa crystal. Tapi boeat orang-orang jang tida terpladjar, perkata'an perkata'annja si achlinoedjoem ada terpandang sanget berharga, di'inget, malah sampepoen di'impihken. Ada menjedihkan brapa banjak orang jang berlakoe begitoe bodo aken pertjaja sadja apa jang si achlinoedjoem bilang pada marika. Dalem keada'an biasa banjak orang ada mendjadi anggota jang toeroet mamikoel pertangoengan dari siahwee dan idoeper denger beroentoeng. Tapi djikaloe satoe kalih ia beroeroesan sama perkara petang-petangan, maka ia telah mendjadi beuah Achlinoedjoem ada berkoeasa atas pangidoepan dari banjak orang-orang bangsanja, pangarooeken segala perboeatan dari ribocan orang laen, dan ia poenja perkata'an perkata'an dan poetoesan di-toenggoe denger hati berdebar.

Orang-orang pertjaja achlinoedjoem lebih banjak terdapet dalem golongan prampoeran dari pada lelaki. Orang lelaki pergi meliatin tentang perdagaa-

ngan, perdjalanau, persobatan, permoesoehan, pa-noekeran, tempo kapan boeat bisa dapet oentoeng dalem pasar erect, dalem perlombahan koeda, per-djoedan, enz. Orang prampoean pergi menatin pri-hal hari hari jang oeroentoeng, tjinta, perkawinan, oemoer pandjang, hal hal jang manjangkoet sama kaberoentoengan roemah tangga dan laen laen poe-la. Baroe-baroe ini satoe iboe di Canton telah..... boenoeh ia poenja anak jang masi ketjil, lantaran adviesnja satoe achlinoedjoem jang bilang nantinja itoe anak aken bisa manjilakaken antero koeiawar-ga! Di Shanghai banjak achlinoedjoem tjoba kasih tjerita pada orang kapan harga pasar aken naek atawa toeren. Dengan bebrapa oewang tembaga orang bisa meliatin peroentoengannja. Orang tentoe merasa heran kenapa si achlinoedjoem sendiri tida maoe goenaken kasempetan boeat dapet oentoeng dalem pasar effect sebaliknja dari pada doeboek diam sadja dan manoentoet pangidoepan jang soe-sah? Tjonto tjonto begini ada banjak terdapat di Tiongkok di mana ada riboean achlinoedjoem dan riboean orang jang pertjaja pada achlinoedjoem. Tida ada satoe kota di Tiongkok di mana orang-orang prampoean dan lelaki, jang tida pertjaja tachajoel, tida pergi ka achlinoedjoem, pertjaja apa jang itoe toekang meliatin bilang dan pertjaja ba-hoea apa jang bakal kedjadian dalem pergaolan manoesia bisa diramalken dari moeka.

Satoe prampoean biasanja madjoeken pertanja-ar: Apakah saja aken pandjang oemoer? Kapan saja aken maninggal? Apa saja aken beroentoeng de-rgen itoe lelaki? Apa anakanak saja aken toendjang pada saja apabila saja soeda toea? Brapa banjak anak saja aken dapet? Orang lelaki biasanja mena-nja: Apa saja aken teroesin itoe djoeal-beli? Di hari kapan saja haroes moelai lakoeken perdjalanau saja? Kapan saja aken djadi hartawan? Apa istri saja ada setia? Pada satoe tetamoe lelaki, si achli-noedjoem biasanja tjeritaken, kapan ia bakal djadi hartawan dan kapan ia poenja perdagangan aken djadi mahmoer. Pada satoe tetamoe prampoean, ia biasanja kasih tjerita tentang anak anak, teroeta-nia tentang anak lelaki dari si tetamoe, brapa ba-njak anak ia aken dapet dan jang mana bakalan bisa toendjang pangidoepannja, enz. Oeroesan tjinta dja-rang dibitjaraken, sebab kamerdika'an dalem per-kawinan helon begitoe oemoem di Tiongkok, ka-tjoeli bebrapa student moeda jang modern, jang idoeop di kota kota dagang jang besar. Orang-orang moeda cjarang koendjoengken achlinoedjoem, ada-lah orang-orang jang soeda satengah toea dan bera-da dalem kasoeshan, jang sering pergi meliatin. Pembajaran adalah dari bebrapa oewang tembaga sampe bebrapa ratoes dollar. Toekang kwamiah jang boeta dan toekang kwamiah jang meliatin peroen-

toengan dari goerat-goerat tangan, biasanja tjoema mengasih sedikit katerangan dan trima bajaran be-brapa oewang tembaga, samentara toekang toekang kwamiah jang djempolan minta bajaran sampe doea ratoes dollar dan oereiken orang poenja peroen-toengan sadjelas djelas sampe poen taon di mana orang aken maninggal doenia.

Oemoemnja ada bener, bahoea orang jang pergi pada satoe toekang meliatin ada orang-orang jang lagi alamken kasoekeran oewang atawa laen-laen kasoekeran. Djikaioe si toekang kwamiah ada satoe psychologist jang pande, dengan lantasi ia bisa kasih tjerita apa jang membikin si tetamoe merasa djeng-kel dengan menat sadja orang poenja moeka. Orang-orang, jang pergi meliatin boeat iseng iseng sadja, biasanja pergi rame-rame sembari mesem dan ber-pakean pericute, sedeng marika jang pergi bersen-dirian kebanjakan ada orang-orang jang menga-lamken kasoeshan dan pertjaja betoel apa jang si toekang kwamiah bilang. Satoe waktue saorang da-gang jang kaliatannja hartawan hersama hebrapa sobatnja telah koendjoengken satoe toekang kwa-miah. Dengan lantasi sadja itoe toekang kwamiah bilang, bahoea itoe tetamoe ada mempoenjai peroe-saban jang mahmoer dan ada ingetan boeat piara goencik. Itoe toekang kwamiah ada betoel sebab ia bisa tatja orang poenja pikiran dari orang poenja moeka. Ia taoe, kebanjakan orang hartawan di Tiongkok ada piara goendik atawa ada ingetan aken berboeat begitoe. Djikaloe orang jang datang kua-tannja ada djengkel dan soesah hati, si toekang kwamiah lantasi bilang, itoe tetamoe lagi djengkelin ta pccnja anak-anak atawa istri. Tempo-tempo itoe toekang kwamiah ada betoel, tempo tempo poen te-bakannja meleset. Djikaloe ia betoel, maka ia bilang patoet ia dapet nama mashoer dan djikaloe mele-set, ia kata, keada'an soeda berobah. Biasanja itoe ahli-achlinoedjoem kaloearken perkata'an perkata'an samar jang bisa diartiken segala matjem tjara. Orang-orang jang pertjaja itoe noedjoeman artiken itoe meneroet apa jang kamoedian terdjadi. Satoe orang oepamanja dikasih taoe, bahoea ia bakerdja dengan setia dan radjin, tapi madjikannja tida har-gaken iapoenja pakerdja'an dan djikaloe ia pergi lamar laer pakerdja'an, maka laen orang nistjaja reboet itoe. Katerangan-katerangan matjem ini am-pir selamanja ada bener boeat sasoeatoe orang. Tapi zonder mamikir dengan betoel, ampir sasoeatoe orang pandang katerangan palsoe itoe sebagai dja-waban jang paling djitoe bagi kasoekeran jang ma-rika hadepken.

Di moesin soesah atawa di moesin perdagangan lembek, seperti di ini waktue, lebih banjak orang pergi meliatin. Djikaloe orang lagi pepat hati, orang perloc dapet hiboean dari satoe sobat jang

tida terkenal dan sobat ini adalah si toekang kwamiah. Manakalah orang lagi berada dalem kasoeke- ran atawa lagi alamken djengkel, maka gampang orang pertjaja dan merasa senang dengan kwamiah itoe. Ini sebabnja, maka ini wak- toe pakerdja'an kwamiah lebih mahmoer dari pada dalem tempo

biasa. Sekarang ada waktoe paling baik bagi toe- kang toekang kwamiah boeat kasih taoe pada ma- rika poenja client client bahoea peroentoengan baik aken dateng, sebab perdagangan oemoem kaliatan- nja moelai djadi terlebih baik. Boeat sasoeatoe orang ini pembilangan memang ada bener, zonder terkatjoeali. Dan si toekang kwamiah poen ada be- ner! Di tempo tempo di mana perdagangan ada mahmoer dan pangidoepan koelawarga ada beroen- toeng, orang djarang pergi meliatin. Marika jang tida mempoenjai anak biasanja tanja pada si achli- neodjoem apa marika bisa mempoenjai anak; mari- ka jang miskin pergi meliatin di mana ada soem- ter boeat bsa dapet oewang; marika jang sakit per- gi kwamiah tentang marika poenja panjakit, sedeng marika jang botawlo pergi meliatin kapan marika bisa dapet pakerdja'an dan pakerdja'an apa ada- nja itoe.

Di Tiongkok ada roepa-roepa toekang kwamiah. Jang paling rendah dan paling moerah ada toekang kwamiah di kampoeng kampoeng dan toekang kwa- toekang kwamiah jang boeta. Jang pertama meliatin uengen tjiam (itoe potongan bamboe ketjil) jang memake hoeroef hoeroef, atawa dengan kartoe ata- wapoen kertas jang dipoloeng poeloeng dan jang nanti dipatok oleh saekor boeroeng. Marika tida mempoenjai kantor dan marika pasang medja di blengkokan straat. Bajarannja ada dari bebrapa oewang tembaga sampe bebrapa poeloe cent. Toe- kang kwamiah jang boeta tida mempoenjai kantor maeपोen medja. Marika djalan di straat straat dari satoe ka laen kampoeng, djoempahkan client di koel- lingan dan biasanja trima bajaran bebrapa oewang tembaga. Marika ini kebanyakan ada orang orang jang tida bisa dapet pangidoepan dengan laen dja- lan. Marika meliatin dengan angkat djeridji djeridji di antara marika dan marika poenja client, oetjapken bebrapa perkata'an dan melinken mengasih djawa- ban ja atawa tida atas pertanja'an pertanja'an jang dimadjoeken. Sebab marika ini tida bisa dapet laen pentjarian, marika dapet sympathie dari banjak orang jang dengan senang brien bebrapa oewang tembaga pada marika sebagai sedekah. Oemoemnja marika poenja djawaban djawaban ada tida berba- haja dan saderhana dan oemoemnja kebanyakan orang tida begitoe pertjaja marika poenja djawaban

SIROOP
KRESIVAL
boeat

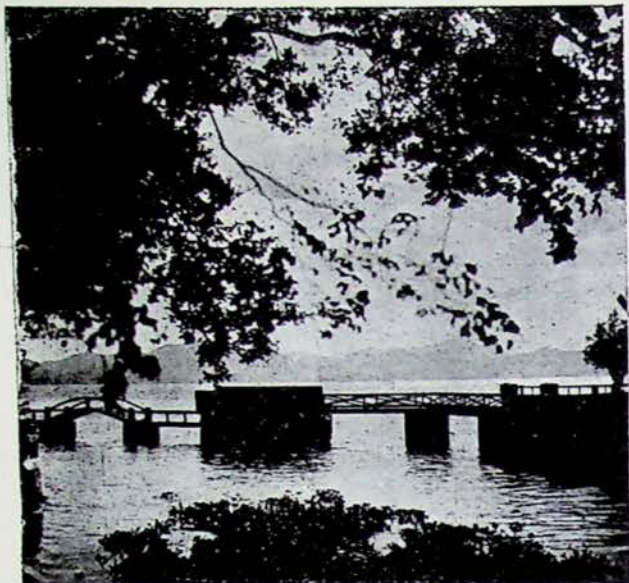
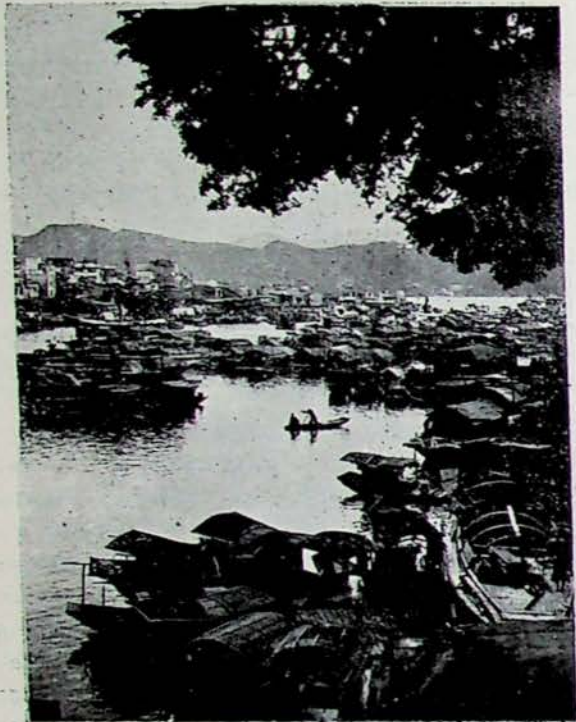
batোক dan
sakit
tenggorokan

atawa petang-petangan. Banjak orang dermawan anggep, pangidoepan ini orang-orang loeta koedoe ditoadjang dan djangan watesken marika poenja pakerdja'an. Toekang kwamiah kias tiga adalah jang meliatin dengan meliatin garis-garisan telapa- kan tangan. Marika kebanyakan mempoenjai kanto- ran dengan gambar telapan tangan orang berikoet segala garis garisannja. Oepahanja sedikit besaran.

Bebrapa toekang kwamiah kampoengan dan jang bertempat di pedjokan straat medja dengan hoeoer hoeroef. Orang jang meliatin djoempoer doea goeloeng kertas antara sakean risoe dan tiap goeloeng ada memake satoe hoeroef. Itoe doea hoe- roef lancas diartiken lebih djelas oleh si toekang kwamiah menoeroet tjaranja sendiri. Cepamanja iboe dari satoe anak lelaki jang nakal pergi melia- tin dan djcempoet doea goeloeng kertas. Goeloeng pertama maloekisken hoeroef „koentjoe”, hoeroef kadoea maloekisken hoeroef „kosong”. Itoe diarti- ken: itoe pamoeda ada satoe koentjoe djikaloe di- liat dari loear, tapi ia ada satoe „koentjo kosong (palsoe)”. Sebaliknja dari pada tinggal sama orang toeahnja, ia lebih soeka toentoet pangidoepan jang tida kaoeroesan. Si toekang kwamiah brien panoe- toeran jang tjotjok sekali. Bagimana dan kenapa bisa tjotjok, itoe soesah diterangkan. Tjonto begini ada banjak dan ada mendjadi sebab kenapa ada orang-orang jang pertjaja pada perkata'an si toe- kang kwamiah. Tiongkok ada satoe negri gaib dan toekang toekang kwamiah seringkali ada orang- orang gaib. Di kota kota besar seperti Shanghai ti- da satoe manoesia pertjaja bahoea si toekang kwa- miah dapet katerangan lebih doeloe tentang sasoea- toe clientnja sabelonnja meramalken orang poenja peroentoengan. Orang jang pertjaja kwamiah, soe- da dapetken anggepan baik tentang si toekang kwamiah sedari di moeka dan bersedia aken per- tjaja apa jang si toekang kwamiah bilang. Tapi ramalan ramalan jang tjotjok, ini mengheranken banjak orang, malahan orang-orang terpladjar sekali poen.

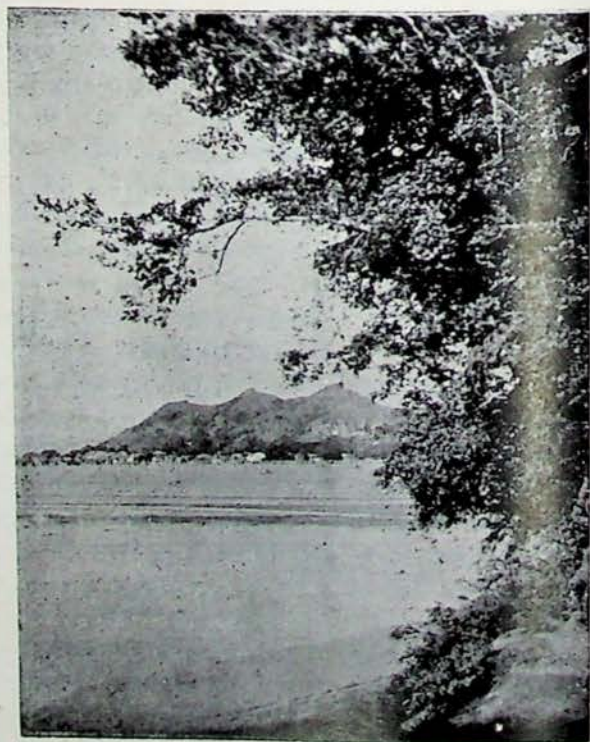
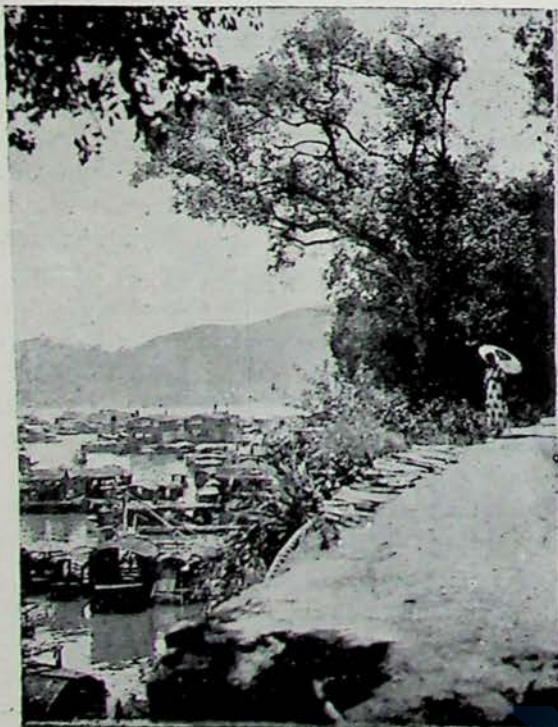
Klas ampat adalah toekang toekang kwamiah jang meliatin dalem segala roepa perkara. Marika mempoenjai kantor di berbagi tempat, dekat ho- tel, restaurant, tempat djoedi, petjahdon dan roema- roema plesir di mana tiap malem keada'an ada serba

Tiongkok jang Indah

Lagi bebrapa foto dari pamandangan-pandangan jang menarik hati di Tiongkok. Atas: (kiri) Soengei di Wuchau, Kiaingsi, dengan praoe-praoe sampan jang pating saliwer. (kanan) Djembatan indah di Kulangyu (Amoy).

Bawah: (kiri). Di pinggir soengei di Wuchau. (kanan. Goenoeng Pi Chia Shan, aCnton.

Abonnés dari Panorama!

Dengen tambahnja kita poenja abonnés aken tambah kasenangan dan kefaedahan jang kita bisa kasi-ken pada kita poenja abonnés. Djoega Toean tentoe bersedia boeat bantoe soepaja kita poenja djoem-blah abonnés bisa mendjadi lebih besar, boekan? Dengen gampang Toean bisa bantoe kita dalem itoe hal. Andjoerken sekalian familie dan kenalan boeat berlangganan pada Panorama dan tolak segala permintahan pindjem Panorama oleh Toean poenja kenalan. Dengen Toean poenja bantoean itoe, pasti Panorama aken mendjadi terlebih bagoes, oentoek Toean poenja kaoentoengan sendiri. Trima kasi.

Administratie **PANORAMA**

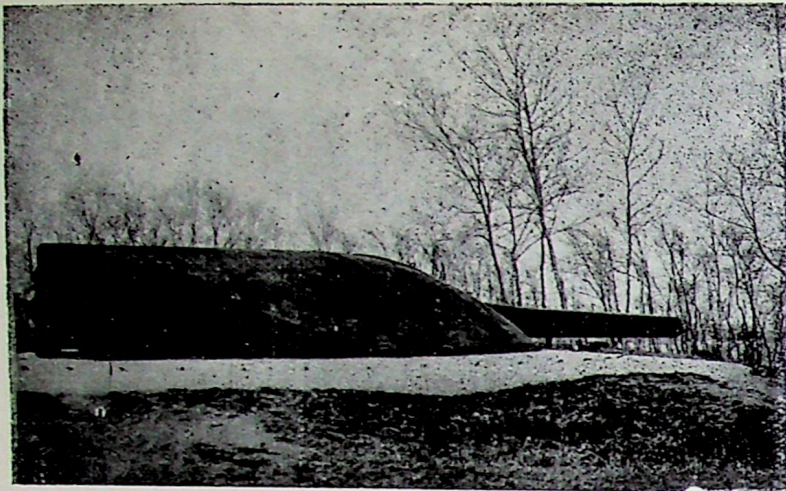
STADHUISPLEIN 41, BATAVIA.

rame. Bajarannja adalah dari bebrapa dollar sampe bebrapa ratoes dollar. Orang poenja peroentoengan ditoeoerken degen tertoeus atas kertas. Namanja orang jang meliatin tempat kelahirannja, temponja ia terahir dan oesianja ada diterangkan. Toekang-toekang kwamiah ini ada orang lelaki atawa pramooean jang terpladjar, jang bisa bitjara dan manoolis dalem berbagi bahasa. Ia ada satoe psycholog jang djempolan dan mempoenjai pikiran tadjem. Ia selamanja bikin ia poenja client merasa poewas seabisnja merogo sakoe. Bisa djadi ia ada satoe toekang ngesiat djikaloe ia soeda taoe lebih doeloe oeroesan prive dan rasia dari ia poenja client. Ia minta bajaran menoeroet kakoeatan dari ia poenja client tapi djarang manimboelken tragedie di antara marika. Ia ada ati-ati dan mamilih perkata'an perkataan baik dalem hal meriamalken.

Djikaloe orang tida pertjaja apa jang dibilang, si toekang kwamiah itoe oemoemnja tida bisa maroegiken. Di waktoe scnggang, ilmoe kwamiah sering diboeat bahan kongkou. Dalem roemah roemah thee, dalem club, dalem kapal, kreta api, dalem taman oemoem, etc. ini dibitjaraken sebagai daja boeat liwatken tempo. Boeat watesken pakerdja'an dari toekang kwamiah sebagai satoe golongan, ada satoe soewal jang soeker. Ada disangsi apa bisa diadake:

satoe wet jang bisa membasmi kwamiah. Sebab banjak antaranja tida mempoenjai kantor jang tentoe, maka tentoe sekali orang moesti sedia banjak agent politie boeat oedak-oedak pada marika selagi ia-orang kwamiah di podjok straat, di pinggir djalan, di doesoen doesoen, enz. Boeat tjatet sadja pada marika jang mempoenjai kantor, ada gampang. Toekang toekang kwamiah di kampoengan haroes dibasmi sebab marika sendiri tida betjoes sceatoe apa dan seringkalih manjebabken kematian atawa tragedies di antara iaorang poenja client jang sanget pertjaja apa jang marika bilang. Bagimana dan degen daja apa toekang kwamiah koedoe ditilik, itoe ada satoe soewal. Ada dibilang, Engeland mempoenjai kira 10.000 toekang kwamiah dan wet tida bisa adaken perwatesan jang berhasil atas marika ini poenja pakerdja'an. Tiongkok, satoe negri oi mana rahajatnja ada rada tachajoel dan sering idoeop melarat, tida bisa harep aken dapet basnu kwamiah dengan wet, sedengan Engeland sendiri loepoet berboeat demikian. Siahwee tida bisa berboeat banjak boeat basmi kwamiah, katjoeali apabila masing masing orang bantoe berdaja ka itoe djeroesan. Rahajat koedoe dibri pendidikan dan di adjarken aken djangan maen pertjaja sadja apa jang dibilang pada marika.

Tsingtao

Meriam dari bentengan Tsingtao jang kaliatannja rada menakoetin djoega, tapi sekarang soeda djadi „artja” meloeloe!

Bentengan lama jang sekarang didjadiken museum. Satoe meriamnja masi manondjol dengan gaga!

Kreta dengan doea koeda jang masi dipake di pagoenengan Tsingtao.

Kebaktian*)

(Satoe tjerita dari Tiongkok modern).

Si gadis beroesia sembilanbelas taon. Si lelaki ampatpeneoe doea taon.

Wang-yu ada toeroenan satoe koelawarga Tionghoa jang terpadjar tinggi, jang manganoet pangadjaran Tionghoe dan masi berkoekoen pada adat-kabiasa'an koeno. Sedari masi kecil, orang toeanja sering ingetken ia pada itoe oedjar-oedjar dari Lao-tze dan laen-laen pedjonggo dari djeman doeioe, jang boenjinja:

„Paras jang tjantik mamenoehken doenia dengan tjinta; tapi Tian tida bisa dibodoken dengan itoe. Maka, djikaloe kaeo liat saorang prampoean mendatengin dari djoeroesan Timoer, sigralah kaeo berpaling ka djoeroesan Barat; manakalah kaeo menampak satoe gadis mendatengin dari djoeroesan Barat, sigralah kaeo menoleh ka djoeroesan Timoer.”

Wang-yu ada satoe anak jang mendenger-kata. Lantaran itoe, ia inget betoel ini perkata'an-perkata'an. Tapi alangkah bedahnja ia, sesoeda mendjadi besar. Ia telah mendjadi satoe djedjaka jang berpangawakan besar, sehat, gesit dan djoega tjakep. Dengan radjin sekali ia telah mangedjar kapinteran. Delapanbelas taon lamanja ia telah beladjar dalem midrasa-midrasa di Amerika Sariket, memahamken ilmoe pangataoean thabib, dalem kalangan mana ia telah dapetken kemadjoean pesat dan nama mas-hoer.

Mai-ying, si gadis, djoega ada toeroenan koelawarga Tionghoa jang baik-baik. Alam telah koer-niaken padanja satoe hati jang goembira. Mai-ying manoeantoe pladjaran dalem sekola tinggi dan antara semoea peladjaran, ia paling soeka pada ilmoe sair, muziek dan kunst. Ia ada satoe gadis jang eilok dan tjantik, dengan moeloet jang moengil dan bibir jang menarik hati jang apabila manjoengging satoe senjoeman, mengasih liat doea baris gigi jang poetih seperti soesoe. Ia poenja paras ada begitoe tjantik, hingga saolah-olah Iboe Alam memang sangadja tjiptaken itoe dengan sanget ati-ati.

Aristotel perna bilang: „Ketjantikan dan Kapinteran ada mempoenjai hoeboengan satoe sama laen”, dan dalem halnja Mai-ying ini pembilangan memang ada tjotjok sekali. Di antara gadis-gadis jang bersamahan oesia dengan ianja, tida ada satoe

jang nempil dengan Mai-ying: tjantik dan berkapan-dean tinggi.

Mai-ying dan Wang-yu bertemoe satoe sama laen dalem satoe theehwee. Ketjantikan si gadis dan ia poenja sikap jang serbah ajoe menarik sekali hatinja Wang-yu. Mai-ying selamanja ada bersikap manis-boedi pada sasoeatoe orang jang ingin bergaolan padanja setjara jang pantes dan menoeroet atoeran sopan. Ini pertemoean soeda membikin Wang-yu poenja pangidoepan djadi berobah.

Wang-yu telah dapten itoe kahormatan boeat perkenalen dirinja pada itoe gadis. Mai-ying trima ia dengen sama manis-boedinja seperti ia trima laen-laen lelaki. Tentoe sekali marika bergoembira waktoe mengobröl satoe sama laen di mana masing-masing telah oetaraken anggepannja prihal pangidoepan.

Sekarang Wang-yu telah djadi berobah betoel-betoel. Ia tida oppen lagi pada segala pakerdja'annya. Ia merasa menjesel kenapa doeloean ia dapet anggepan jang begitoe sesat tentang kaoem prampoean. Dalem ia poenja hati dan pikiran, sekarang Mai-ying ada mengambil tempat jang paling teroetama. Ia kenangken itoe gadis, seperti John Keats kenangken Fanny Browne.

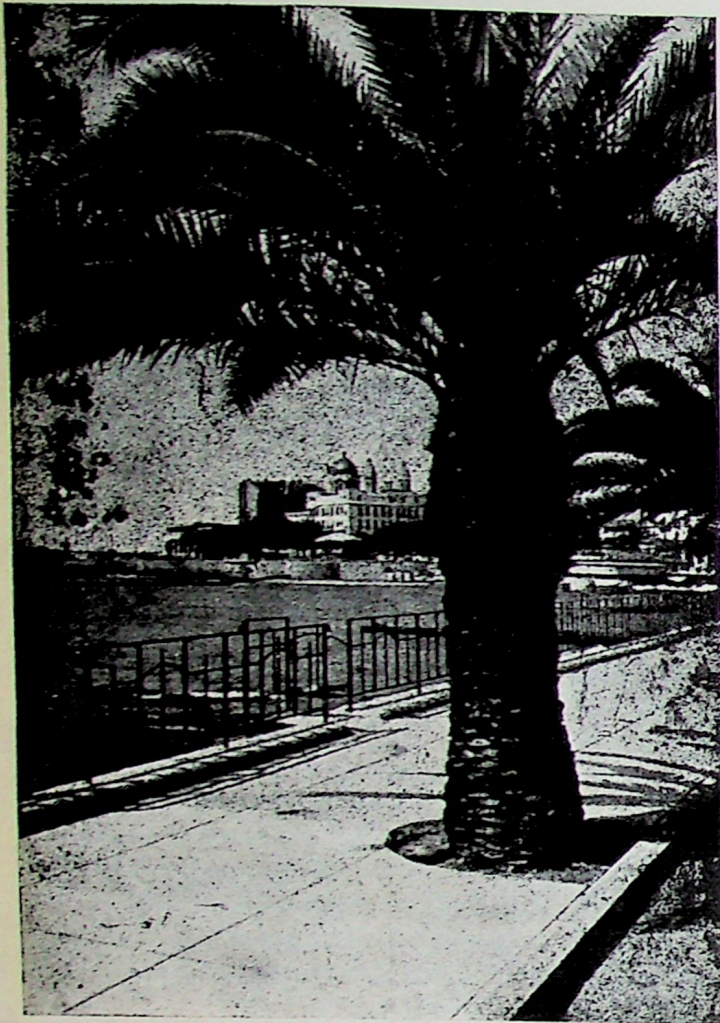
Maskipoen moeda, toch Mai-ying ada rada loear biasa. Ia poenja anggepan-anggepan dan pikiran-pikiran tentang pergaoelan masi rada koeno. Teroetama perasa'an kebaktian ada mengambil tempat paling penting di dalem ia poenja hati. Ia poenja ajah telah meninggal selagi ia masi mendjadi satoe haji jang beroesia doea boelan. Ia sekarang hanja mempoenja iboe dan ia tjinta sekali pada itoe iboe. Boea goenanja ia poenja iboe, ia bersedia melakoecken pengorbanan apa djoega.

Anabila poelang dari sekola ia beladjar mendjait dan manjoelam.

„Manoesia moesti bakerdja,” demikian sering ia oetaraken pada sobat-sobatnja. „Siapa tida bakerdja, ia tida dapet makan.”

Ia poenja sifat-tabeat, ia poenja anggepan-pangidoepan dan ia poenja tingkalakoe lebih lebih lagi menarik hatinja Wang-yu jang samingkin lama samingkin kagoemken padanja. Dari itoe, Wang-yu djadi sering dateng ka roemahnja Mai-ying. Marika liwatken tempo dengen bikin pamahaman djelas tentang bahasa Tionghoa atawa mengarang sair prihal boengah-boengah, poehoen, megah, soengei, boeroeng dan tawon. Moesin saldjoel telah liwat. Wang-

*) Dari Liu Chi Fung poenja „The Baby Wife” dalem „London Mercury”.

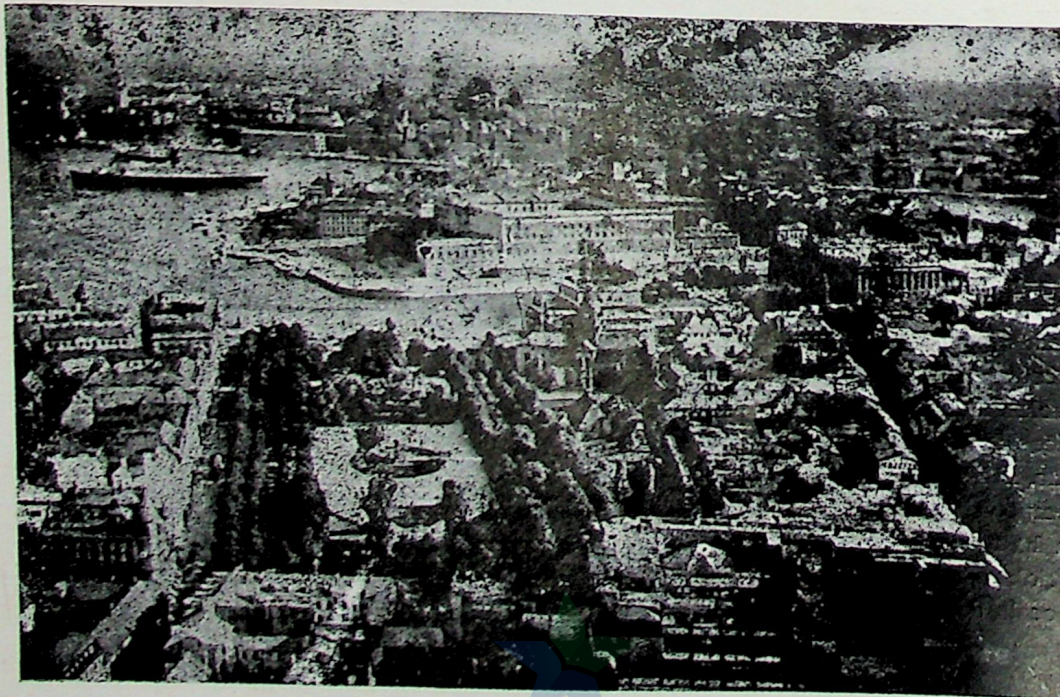

yu telah oetaraken ia poenja kainginan aken ambil Mai-ying sebagai ia poenja kawan idoep, soepaja dengan Mai-ying di dampungna, ia poenja pangidoepan mendjadi lengkap dan ia djadi mempoenjai satoe panjoeroeng aken manjiptaken pakerdja'an terlebih baik dalem kalangan ilmoe-pangataoean. Mai-ying mengarti Wang-yu poenja kadjoedjoeran dan katoeloesan. Ia poen bersedia aken bantoe Wang-yu manandjak terlebih tinggi di atas tangga-pangidoepan. Tapi sajang ada terdapat satoe rintangan. Dan ini rintangan adalah, Wang-yu sama oesianja seperti Mai-ying poenja iboe. Iboenja Mai-ying ini, jang ampir sama tjantiknja seperti ia poenja anak, tida maoe perkenanken anaknja menikah dengan Wang-yu.

Mai-ying ada satoe anak jang sanget berbakti. Ia lebih soeka lakoeken pangorbanan dari pada meliat iboenja bersoesah hati.

„Iboe tida maoe bri perkenan. Ini membikin perkara mendjadi laen. Kae ada djoedjoer, moelia, toeloes dan terhormat. Acoe poedjah kae sedari bermoea dan, seperti kae taoe, acoe aken berbocat demikian sampe di acoe poenja hari jang paling pangahisan. Alangkah banjak orang ada tida sampoerna! Dan aken dapetken satoe orang jang kita tjinta, boekanlah ada satoe hal jang gampang. Kita tida ingin idoep bocat karoegian

Gredja St. Raphael, Parijs.

Kota Stockholm (Zweden) jang indah diliat dari oedara.

laen orang. Kita moesti idoep dalem karoekoenan, inilah ada satoe antara hul-hal jang paling perloe dan jang ini waktoe doenia tida mempoenjai. Akoe poenja iboe sekarang soeda moelai mendjadi toea. Banjak, banjak sekali orang ada berlakoe kedjem pada orang-orang toea. Zonder iboekoe, akoe tentoe tida aken bisa djadi seperti sekarang. Zonder akoe, iboe tentoe tida aken bisa dapet kasenangan di hari-toeanja. Tempo, di mana akoe bisa berboeat kebakaan bagi taen-laen orang atawa bagi kita poenja negri, masi banjak sekali. Tapi tempo, di mana akoe bisa tjintaken iboekoe ada pendek. Ia soeda ada oemoer. Dengan kae poenja kamoeliahah, gampang kae aken bisa dapet millioenan gadis jang lebih baik dari akoe, satoe gadis biasa sadja. Prihal akoe sendiri, eko sanantiasa aken tinggal kenangken kae dan sanantiasa berdoah soepaja moegah-moegah kae aken teroes alamken kamadjoean. Djangan poatoes harepan. Doenia masi loewos."

Begitoe Mai-ying toelis pada Wang-yu pada soeatoe hari.

Wang-yu merasa terkedjoet tatkala trima itoe soerat. Apa ia moesti berboeat? Apakah ia haroes abisin djiwanja? Atawa, apakah ia aken tjoba lagi boeat pangabisan kalih? Brangkali masi ada harepan. Laloe ia mengasih djawaban seperti berikoet:

„Soeratmoe akoe soeda trima. Akoe tida bisa dapetken soeatoe perkataan boeat loekisken perasa'ankoe. Ini ada pangalamankoe jang pertama. Akoe moefakat dengan sagemap hati sama kae poenja kebaktian pada iboemoe. Ini ada kabedjikan paling agoenj jang kita, bangsa Tionghoa, ada mempoenjai. Akoe sendiri tida mempoenjai orang toea, pada siapa akoe bisa oendjoek kebaktian, sebab tatkala akoe masi mendjadi baji, kadoea orang toekoe telah mangkat ka tempat bakah. Maka itoe akoe pandang tinggi sekali pada orang-orang jang dapetken kasempetan boeat oenljoek marika poenja perasa'an berbakti. Tiap malem akoe berdoah soepaja akoe poenja kadoea orang toea, jang sekarang berada di tempat bakah, ada slamet, saolah-olah marika masi berada di dampingkoe. Djikaloe ini sa'ut akoe masi ada mempoenjai kakoeatan, maka itoe kakoeatan akoe dapet lantaran akoe poenja doah-doah itoe. Akoe lebih soeka boenoeh diri dari pada liat kae dan iboemoe menanggoeng soesah hati. Tapi ini soewal-pangidoepan lebih banjak manggenakken kae dari pada iboemoe. Dalem ia poenja kadoedoekan, ada tida pantes — perkenankenlah akoe bilang begitoe — aken ia tjegah ini oeroesan. Ia bisa dapetken satoe anggapan jang keliroe. Iboemoe

haroes insaf, bahcea kae tida bisa tinggal di dampingnia suoemoer idoepmoe. Orang-orang jang oesanja berdoenan, pendidikannya berdoenan dan kadoedoekannya berdoenan, pikirannya poen berbedanan. Djikaloe kita tida taoe abisocatoe keadaan, maka kita tida tjakep aken mengasih pertimbangan apa-apa.

Idoep dalem karoekoenan! Ini kadengerannya medoe sekali. Biarlah ini mendjadi satoe tjita-tjita jang kita moesti dapetken. Adakah kae pikir, bahoea orang bisa idoep dalem karoekoenan djikaloe pangidoepan itoe mengorbanken satoe djiwa manoesia? Akoe aken merasa bangga djikaloe akoe bisa tjintaken iboemoe bersama-sama kae, manakalah iboemoe perkenanken kae berboeat demikian. Dengan tjara begitoe, tjinta jang iboemoe trima djadi terlebih besar. Apakah ini tida tjetok dengan kae poenja pikiran jang moelia prihal karoekoenan jang sampoerna? Mari kita mangudep pada iboemoe, orang satoe-satoenja jang sekarang berkoesa boeat membikin slamet atawa membikin moesnah satoe pangidoepan. Akoe selamanja berdoah soepaja Thian berkanen kae dan kae poenja iboe. Kae haroes djaga baik kasehatanmoe agar bisa rawat kae poenja iboe. Samungkin toea orang mendjadi, samungkin besar adanja itoe tjinta boeat sang anak. Akoe mengarti terang, pangidoepanmoe dan pangidoepan kae poenja iboe tida bisa terpisah satoe sana laen. Akoe selamanja pandang ada mendjadi perboeatan paling moelia dan ada satoe kasenangan paling besar bagikoe manakalah akoe bisa bikin kae berdoea mendjadi beroentoeng.

Akoe ingin, akoe bisa manoeils lebih pandjang. Banjak, banjak sekali hal akoe hendak toetoerken padamoe. Tapi, sang penah terlepas dari tangan-koe dan sang kertus mendjadi basah..."

Di waktoe pagi.

Baroe sadja bertemoemoe moeka satoe sama laen, Mai-ying dan Wang-yu lantas menangis. Seantero malem marika berdoea tida bisa tidoer. Marika tida taoe, apa moesti berboeat — goena bikin beroentoeng pada semoea fihak. Zonder kaberoentoengan pangidoepan tida ada artinja.

„Helaas!" marika pikir. „Doenia soenggoe penoeh denger kagetiran."

Tapi apa djoega marika hendak berboeat, marika tida nanti bisa loepaken Mai-ying poenja iboe. Teroetama Wang-yu anggep, kaberoentoengan Mai-ying ada berhoebong rapet dengan kaberoentoengan iboenja. Tjoema dengan membikin beroentoeng sang iboe, ia bisa rebot hatinja sang anak.

„Djangan menangis lagi, djiwa-hatikoe," berkata Wang-yu dengan soeara goemeter. „Dengen

menangis, betoel kita poenja nati jang pepat bisa mendjadi legah. Brangkali ada mendjadi kita poenja sa'at paling beroentoeng di waktoe menangis dengen sedih. Tapi kita poenja oeroesan belon dapet dibikin beres. Kita moesti liwatken poela satoe djalan jang djaoe. Marika kita pikir, apa kita moesti berboeat."

„Iboe ada orang satoe-satoenja," kata Mai-ying, jang ampir tida bisa bitjara lagi, „jang bisa petjahken ini soeal. Kae haroes pergi pada iboe dan minta ia poenja belas kasian. Liatlah apa iboe nanti bilang. Djanganlah kita bersedi lagi dan melinken tri ma nasib kita."

Wang-yu, dengen ia poenja sikap jang gaga, kalm dan pasti, berloetoet seperti satoe anak ketjil depan Mai-ying poenja iboe, satoe njonja jang tjan tik, jang ajoe tapi keras hati.

„Iboe jang terdjoendjoeng," Wang-yu moelai berkata dengen soeara safoeloesnja, „kae pasti dapet liat apa jang kedjadian antara Mai-ying dan ake salama bebrapa boelan jang liwat ini. Ake tida kenal satoe iboe, jang manjinta anaknja begitoe sanget seperti kae tjintaken Mai-ying. Tjintanja satoe iboe ada paling aseli, paling moelia dan berpengaroe. Kae tida taoe, bagaimana ake djoendjoeng tinggi padamoe boeat kae poenja katjinta'an itoe. Ake tjinta Mai-ying dan maka itoe, ake aken tjintaken kae seperti djoega ake tjintaken iboekoe sendiri. Ake bisa liat bahoea Mai-ying poen

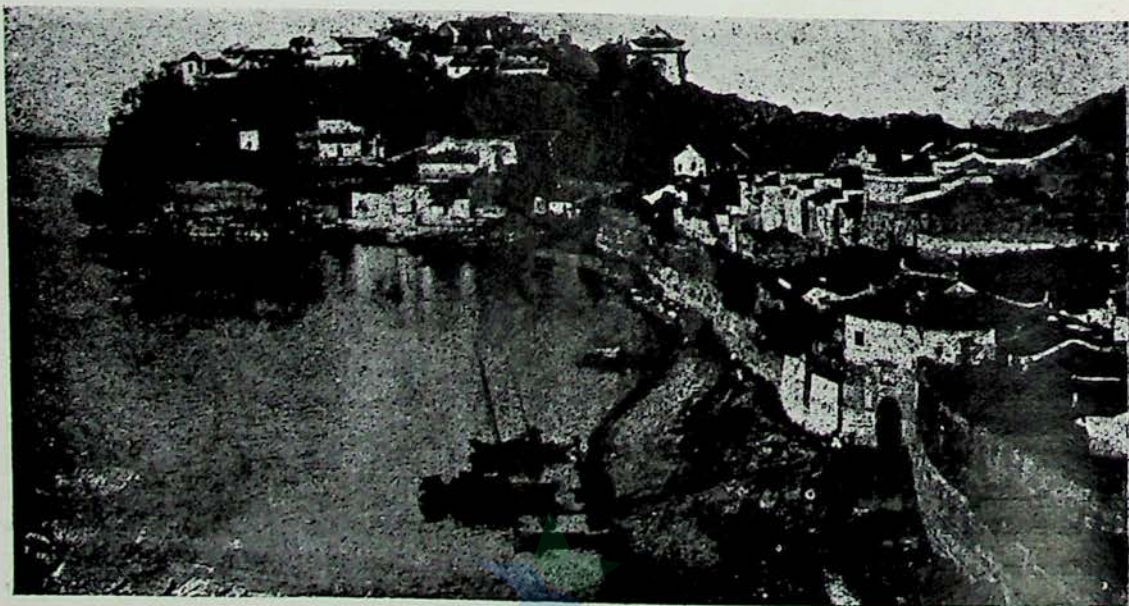
aken dapet rasaken kaberoentoengan dan kasenangan di dampungkoe. Kae, satoe iboe jang tertjinta. haroes toeroet meresa beroentoeng, djikaloe Mai-ying rasaken kaberoentoengan. Boeat bikin beroentoeng satoe pangidoepan ada sanget soeker; boeat moesnaken satoe pangidoepan ada teramat gampang. Apakah kae senang meliat satoe pangidoepan djadi termoesna, atawa apakah kae ingin doea orang mendjadi beroentoeng?"

Mai-ying poenja iboe mangelah napas. Doea tetes aer mata mangalir sapandjang pipinja.

„Mai-ying poenja kemaoean ada mendjadi kemaoekoe djoega. Mai-ying poenja kaberoentoengan ada mendjadi kaberoentoengankoe. Ake sekali kali tida meresa kabepatan boeat loeloesken kainingannja."

Mendenger ini perkata'an perkata'an menggirangken, Wang-yu dan Mai-ying meresa sanget goembira, saolah olah satoe Sorga Baroe dan satoe Doenia Baroe tertjipta boeat marika. Wang-yu pe loek ihernja Mai-ying dan marika poenja bibir beradoe satoe sama laen.

Sang boengah-boengah boeka marika poenja mata aken menjamboet sinarnja matahari, sang boeroeng tjatjowetan dalem marika poenja sarang di atas poehoen. Satoe pangidoepan baroe, satoe pangidoepan jang sampoerna dan manis, baroe sadja moelai.....

Goenoeng Se Tjoeng San di Kiangsi.

**BERIBOE-RIBOE KILOMETER
DJAOEHNJA**

tetapi toean bisa dengar djoega dari roemah sendiri, seperti djoega dimainkan diserambi depan : boenji gamelan jang perlahan dan soeara toekang njanji jang merdoe.... muziek dan permainan kedengaran njata sekali dengan toestel jang indah ini :

ERRES K. Y. 110. Kwaliteitnja paling baik. Harganja paling moerah. Tjoema f 140,— Semoea compleet. Mintalah demonstratie pada soedagar radio.

ERRES
LINDEEVES - STOKVIS

Gerakan Kaoem Prampoean di Tiongkok*)

III (Panoetoep).

Toch masi ada banjak jang koedoe dikerdjaken oleh gerakan kaoem prampoean. Pertama, dalem kalangan onderwijs ada manoenggoe satoe kewadji-ban jang sanget besar. Prampoean Tionghoa jang bisa terpandang ada mempoenjai kasedaran sociaal dan politiek djoemblah ada ketjil sekali. Tjoema ini sedikit prampoean insaf itoe angen angen baroe tentang pertangoengan, kewadjiaban, status dan hak hak kaoem prampoean. Maka salah satoe kewadjiaban paling toetama dari marika ini adalah kasih p-njoeloehan dan pangadjaran pada marika poenja soedara soedara, bagaimana adanja marika poenja kadoedoekan di Tiongkok dalem kamoedian hari dan tjara bagaimana kadoedoekan itoe bisa dipenoehken setjara jang paling baik. Itoe sebab, anggota anggota dari berbagi organisatie prampoen, sepertija Women's League of China, Women's Christian Temperance Union, Y.W.C.A. dan pakoempoelan pakoem poelan prampoean aken manoeloeng korban-korban kebandjiran, tiap hari berdaja oepaja boeat penoehken itoe kewadjiaban sebaek-baeknja. Y.W.C.A. oepamanja ada mempoenjai pakerdja-pakerdja dalem ampir semoea peroesahan industrie jang telah berboeat banjak pakerdja'an baek dalem kalangan pendidikan dan manambah pangataoeannja itoe kaoem boetoeh prampoean. Adalah ini pendirian dioega jang atoeer perhimpoean nationaal pertama dari kaoem bueroeh industrie prampoean dalem taon 1933, dalem perhimpoean mana ada berhadlir wakil wakil dari Tientsin, Chefoo, Wusih adn Shanghai boeat bitjaraken soewal soewal industrieel jang menjangkoet sama orang prampoean.

Djoega dalem kalangan propaganda dengan toelisan Y.W.C.A. telah berboeat pakerdja'an baek dalem ia poenja orgaan, „Green Worker”. Soerat-soerat kabar jang diterbitken meloeloe boeat kagoena'annja prampoean telah dan masi maenken rol penting sekali dalem gerakan kaoem prampoean. Dalem taon 1921 Women's Christian Temperance Union telah terbitken madjallah „Temperance Monthly” jang belakangan telah dihapoesken tapi sekarang telah diidoepken lagi dengan nama „Woman's Voice”. Ini madjallah telah diterbitken poela dalem taon 1933 di bawah pimpinan W.C.T.U. Madjallah terseboet sekali-kali boekan meloeloe ada mendjadi trompet dari itoe pakoempoelan, hanja

lebih banjak ada satoe soerat kabar terboeka bagi semoea golongan orang prampoean boeat manjatkan pikirannja. Berbareng soerat kabar itoe poen moewat warta prihal pakerdja'an-pakerdja'an pendidikan dan sociaal jang telah diberboeat di berbagi bilangan negri. Laen-laen soerat kabar boeat kaoem prampoean adalah „Fu Nu Kuang Ming”, „Woman's Monthly” dan „Woman's Ten Days”.

Perobahan perobahan dalem siahwee adalah jang mengambil paling banjak tempo dari gerakan prampoean. Ada maminta terlaloe banjak tempat aken toetoerken satoe per satoe apa jang telah diberboeat, maka tjoekoep djika kita kamoekaken sadja satoe atawa doea pakerdja'an jang typisch. Doeloean, selama sakean banjak taon, ganggoean pangemis ada beroepa satoe soewal jang sanget mendjengkelin bagi pembesar pembesar di Shanghai, satoe soewal jang kaliatannja tida bisa dipetjahken djikaloe orang perhatiken daja oepaja jang didjalkanen dari fihak pamerenta. Kamoedian pada kaoem prampoean telah dipaserah boeat ambil tindakan pertama aken petjahken ini soewal, jaitoe selidiki sebab sebabnja itoe kemiskinan dan types dari itoe pangemis pangemis, mengatoer pakerdja'an-pakerdja'an pertoeloengan dan gaboeng sadjoemblah pendirian ketjil dalem satoe United Anti-Beggar Association di Shanghai. Sekarang ini pendirian telah oeroes Shanghai Beggar Settlement di Kiangwan, jang telah didirikan pada 13 taon herselang sebagai hasil dari daja-oepajanja Mrs. Herman Liu, jang telah mengasih toendjangan oewang pada itoe pendirian. Ini waktoe dalem itoe roemah-perawatan ada dirawat lebih dari 50 orang, kebanyakan antaranja pangemis prampoean dan gadis, boedak², goendik goendik orang dan istri istri orang jang disiasikaken. Di sitoe marika telah dibri pendidikan dan diadjarken bakerdja. Marika dibri peladjaran dalem bahasa Tionghoa, ilmoe itoeng, hikajat, ilmoe-boemi dan bahasa Inggris, lebih djaoe ilmoe mendjait, manioelan, masak, mangebun dan merawat anak. Sebagian besar antaranja ada gadis gadis moeda jang sasoeda liwat temponja, bisa dapet pakerdja'an di loear atawa pergi kawin. Anak ketiil jang dirawat di sitoe sering diadonteer oleh soeami-istri jang tida mempoenjai anak

Laen pendirian adalah itoe roemah-panginepan di Shanghai jang didirikan oleh W.C.T.U. seabis perang Tiongkok-Japan 1932 sebagai tempat-tinggal boeat samentara waktoe bagi ia poenja anggota-

*) Dari „The People's Tribune”.

anggota dan nona nona jang bakerdja dalem peroesahan peroesahan dan tida mempoenjai roemah. Itoe roemah-panginepan ternjata mamenoehken kaperloean dan sampe sekarang masi berdiri dan bisa mengasih tempat tinggal manjenangkan. sopan dan moerah pada kira 50 gadis.

Brangkali tida ada satoe bagian dari gerakan prampoean jang lakoeken pakerdja'an lebih berharga dan penting dari pada Shanghai Birth Control League. Troesa diterangkan lagi bahoea di ini djeman modern perloe sekali di antara Tiongkok poenja rahajat jang itoeng millioenan djiwa dan seringkali idoeper melarat. disiarken satoe pangataoean jang bisa hindarken orang-orang prampoean dari kasoeshan mengandoeng hamil tiap taon dan orang-orang lelaki dari kawadajiban aken toendjang idoepernja satoe koelawarga jang seringkali ada terlaloe besar. Lebih sedikit anak, berarti orang bisa mempoenjai anak-anak jang lebih sehat, iboe iboe jang lebih sehat, roemah tangga lebih beroentoeng dan bangsa jang lebih baik. Dengan bakerdja sama sama Birth Control League, W.C.T.U. telah boeka satoe Birth Control Information Bureau dan doea kliniek dalem taon 1934. Sedari berdiri soeda d'beri perteloengan pada riboean orang samentara soerat soerat jang hendak minta katerangan dateng dari segala ploksoek negri. Mrs. M.H. Chow, jang soeda dapet pangalaman dalem ini pakerdja'an di Amerika Sariket, memimpin itoe kantor samentara thabib thabib jang terkamoeka telah mengasih perteloengan pertjoema dalem hospitaal hospitaal. Kebanyakan dari pakerdja'an jang diloeokisken di sini ada diberboeat di Shanghai, tapi djoega di saleroe Tiongkok kaoem prampoean jang radjin dan soeda madjoe telah bergerak boeat tjiptaken itoe perbaekan dan perobahan sociaal.

Achirnja moesti dioendjoek lagi satoe hal paling manjolok dalem emancipatie dari prampoean Tionghoa — tjaranja gadis gadis toeroet ambil bagian dalem sport. Djikaloe kita pikir bahoea di

permoela'an ini abad anak-anak lelaki sekalipoen sampe moesti dipaksa boeat toeroet ambil bagian dalem perjakinan sport di sekolahan — orang toea dari itoe waktoe rata-rata pikir bahoea, aken koetib satoe observer jang boleh dipertjaja, „sport maroesak toeboeh” — maka bagaimana lagi adanja sikap terhadeper anak prampoean poenja toeroet dalem sport? Bahoea anggepan keliroe tentang anak lelaki poenja toeroet dalem perjakinan sport achir-achir mendjadi terhapoes, itoelah tida mengheranken. Dalem hal ini, Tiongkok hanja balik kombali ia poenja loekoe hikajat dari djeman doeloe, tatkala mana Tiongkok poen mempoenjai orang-orang lelaki dengan soemanget sport sama besarnja seperti orang-orang lelaki dari laen-laen negri. Tapi bahoea dalem tempo begitoe pendek, gadis-gadis poenja toeroet dalem perjakinan sport dipandang ada normal dan baik, itoelah ada satoe tanda bagaimana anggepan publik soeda djadi banjak berubah dan anggepan nasional tentang rol prampoean dalem pangidoepan dan siahwee soeda djadi banjak bedah sekall.

Ini waktoe gadis Tionghoa toeroet ambil bagian dengan merdika dalem banjak sport, dalem hal mana marika dapet andjoeran dari fihak pangoeroes. Volleyball dan basketball ada permaenan permaenan jang paling populair, tapi djoega tennis dan bernang ada dijakinken. Lebih djaoe gadis-gadis telah toeroet dalem pertandingan pertandingan track and field dan idoeper poela marika poenja kasoekahan Priboemi dari djeman doeloe, jaitoe sport koenthouw prampoean, sedeng jang lebih mampoe jakinken permaenan golf dan polo. Ini semoea ada mangoendjoek satoe perobahan besar dari Tiongkok djeman doeloe, satoe perobahan jang lebih manjolok lagi djikaloe diperhatiken bahoea itoe telah terdjadi dalem tempo tida ada kira doeapoeloe taon. Dalem taon 1915 Y.W.C.A. telah boeka ia poenja normal-school pertama boeat pendidikan badan bagi anak-anak prampoean. Sekola ini sekarang telah mendja-

Bagaimana orang bisa bikin dengan tjepat sekali soep jang enak ?

Hantjoerkan sepotong Maggi's Bouillonblokje didalam piring atau mangkok jang terisi air panas dan lantasterdapat barang tjair jang soedah selesai dan menjegarkan jang bisa mendjadi pokok boeat segala roepa barang santapan. Oempamanja sajoer loear biasa sekali ledzainja dipakaikan Maggi's Bouillon.

(Didalam Maggi's Bouillonblokjes tida terdapat daging² jang haram).

• Djangan boeang² tempo jang menjipaikan dan mintalah dengan tegas Bouillonblokjes dengan nama **MAGGI**.

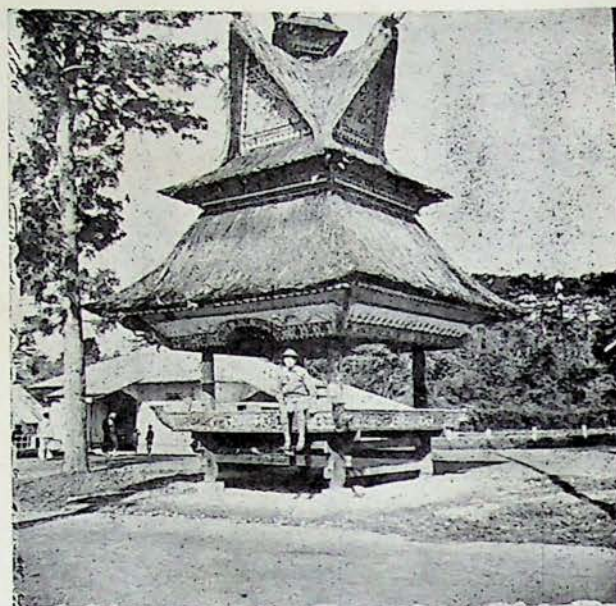

di satoe bagian dari Ginling College; anem taon belakangan Liang Kiang College telah dibocka di Shanghai dengan maksoed begitoe djoega dan jang laen-laen sigra mangikoet.

Badan badan athletiek Tionghoa telah atoe National Athletic Meeting di mana teams jang menang dalem pertandingan pertandingan provinciaal dan sectie bertempoer satoe sama laen. Lebih djaoe telah diatoer Far Eastern Olympic Games. Pertandingan pertandingan jang terseboet pertama telah dibikin di tempo tempo jang tida tentoe sedari 1910 tapi gadis gadis tida toeroet ambil bagian sampe pada pertemoean ka 3 di Wuchang dalem taon 1924. Di itoe waktoe gadis gadis telah pertoendjoekin dansa dansa Priboemi dan maen exhibitiongames tennis, volleyball dan basketball. Basketball team dari Liang Kiang teroetama telah menarik perhatian dan mendapat poedjian. Seabisnja itoe waktoe, sateroes nja gadis" selamanja toeroet dalem pertandingan-pertandingan begitoe. Dalem pertandingan pertandingan di Hangchow dalem taon 1929, baroe pertandingan golongan prampoean mendjadi bagian officieel dari itoe meeting. Di itoe tempo gadis gadis toeroet dalem pertandingan pertandingan field and track ,dalem pertandingan pertandingan basketball, volleyball dan tennis. Di Nanking dalem taon 1933 poen diadakan pertandingan hernang.

Rada aneh, gadis gadis Tionghoa telah toeroet lebih doeloe dalem Far Eastern Olympic Games sabelonnja toeroen dalem National Meetings. Dalem taon 1923 satoe volleyballeam dari Hongkong dikirim ka 6th Game di Osaka dan sedari itoe waktoe saban saban ada dikirim team demikian. Dalem taon 1930 di Tokyo dan dalem taon 1934 di Manila, gadis gadis Tionghoa bertempoer dalem pertandingan tennis melawan gadis gadis Japan dan Philppynen.

Orang bisa dapetken sedikit pemandangan tentang besarnja perhatian boeat sport di antara gadis gadis modern djikaloe pahamken pakerdja'an dan curriculum dari Liang Kiang College. Selama berdiri, jaitoe 14 taon, itoe college soeda kaloerken lebih dari 300 instructors pendidikan badan prampoean dan ini waktoe di sitoe ada beladjar lebih dari 100 student. Ini college berdiri atas bebrapa acres tan h di loear Shanghai deket Kiangwan dengan tennisbaan, basketball dan volleyballbaan, tempat adce lari, gymnasium dan bak bernang. Dalem itoe cursus tiga taon studenten diwadjabken pahamken satiap tjahang sport itoe. Salaennja itoe, marika diadjarken groepdans, sebab sedari d'eman doeloe dansa itoe dipandang sebagai sematjem gerakan badan di Tiongkok. Djoega marika di adjarken batja muziek dan maen piano. Selama tiga taon paling belakang basketballeam dari itoe college telah menangken Y.W.C.A. Chal-

Satoe pemandangan di Bataklanden.

enge Shield boeat Shanghai dan di ini moesin panas (1935) satoe basket- dan volleyballeam telah rampoengken satoe tour jang berhasil bagoes ka Philppynen dan negri negri Melajoe.

Liang Kiang ada satoe antara itoe berbagi college matjem begitoe jang ini waktoe terdapat di Tiongkok. Studenten di Liang Kiang tjoema ada sadjoemblah ketjil dari itoe banjak riboe gadis Tionghoa jang jakinken satoe dan laen matjem tjahang sport. Di Nanking perna koempoel team prampoean dari semoea bilangan negri dan ini teams tjoema ada sebagian ketjil dari itoe teams jang bertempoer lebih doeloe dalem pertandingan pertandingan locaal. Ini taon lebih banjak teams lagi aken berkoempoel dalem itoe stadion besar jang didirikan di Shanghai Civic Centre di Kiargwan.

Dalem pergerakan boeat dapetken pangidoepan lebih merdika dan lebin lengkap oagi kaoem prampoean di Tiongkok, salah satoe punt pertama jang diserang dengan heibat olen pioniers adalah kabiasaan mangiket kaki. Ini pioniers boleh djadi pandang itoe kabiasaan djelek sebagai symbol dari pintjanganja status dari kaoem prampoean. Ini waktoe gadis Tionghoa bisa bergoelet sama merdikanja seperti marika poenja soedara soedara di Barat. Kabiasaan jang pintjang itoe soeda mati dan bagaimana matinja, itoe ternjata dari itoe gadis gadis jang toeroet jakinken sport. Barangkali lebihan dari jang laen-laen marika ada mendjadi symbol dari kamerdikaan baroe jang telah tertjapei oleh kaoem prampoean di Tiongkok.

Doenia Voetbal.

CHUNG HWA JAVA-TOUR 1935.

Soeda lama djoega Java tida kedatangan satoe footballteam dari Hongkok jang doeloean dengan sama teutoenja seperti djalannja lotjeng, tiap taon telah bikin tour di ini poelo.

Programma internationale wedstrijden dalem ini boelan dan boelan depan bakal rame lagi, sebab satoe team dari Shanghai, deagen memake nama Chung Hwa, aken dateng ka sini di bawa organisatie dari U.M.S.

Hari Minggoe 14 Juli ini team aken sampe di Tandjong Priok dan sorenja lantass aken maen versus Oiveo.

Team ini katanja ada koeat, dalem perdjalanan ka sini di Saigon marika telah bikin poetoes Bondsteam sana dengan 5—2. Salaennja terdiri dari Shanghai-footbailers jang essay, sepertinja N. Lee, kita poenja sobat lama dari djemannja Loh Hwa, N.Z. Lee, jang djoega tida asing lagi bagi kita, K.H. Chen, dan laen-laen, ini team poen diperkoeatken dengan bebrapa spelers dari Hongkong, seperti Tso Kwai Shing, Mak Sho, Lee Kwok Chiu, sedeng dari Singapore aken toeroet Tay Quee Liang.

Di atas kertas, satoe team jang boleh diadoein dan boleh diharep. Tapi kita haroes toenggoe doeloe marika poenja debut di Java jang kita harep dan pertjaja aken mengasih kasoedahan jang manjenangkan.

wah orang dapetken foto dari itoe antero team, tapi minus itoe versterking dari Hongkong dari Singapore.

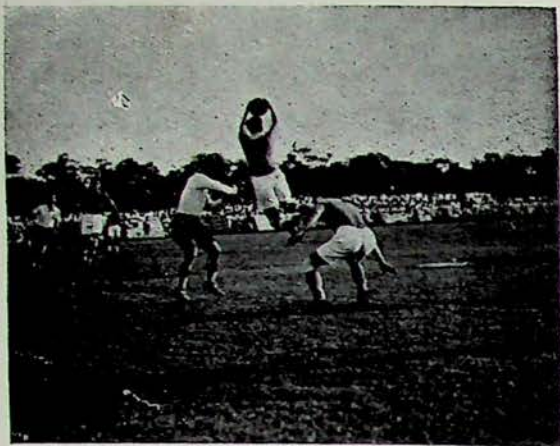
Selama boelan-boelan ini tentoe voetbal - enthusiasten aken oemplek poela perhatiannja pada ini Shanghai-wedstrijden.

Kita pertjaja, publik aken disadjiken satoe serie pertandingan - pertandingan jang menarik hati.

Di atas kita ada moewatken foto dari N. Lee (Captain) dengen Champions Cup dari Shanghai League jang djadi bagiannja ia poenja team. Di ba-

*Sparta-wedstrijden. Atas: Oliveo — S.V.B.B. (0—0).
Seblah: Hercules — S.V.J.A. (0—3).*

4 Aug.: Chung Hwa — Excelsior
7 Aug.: Chung Hwa — Tionghoa

Semarang:

10 Aug.: Chung Hwa — Al Hilaal
11 Aug.: Chung Hwa — Bonūselftal

Athletiek.

Bawah: Perhatian boeat sport mendjalar di saloeroe negri Tiongkok. Di koeliling tempat ada didirikan stadion-stadion jang besar. Djoega Tsingtao tida katingalan dan mempoenjai satoe Sportstadion jang baek sekali.

Programma dari pertandingan-pertandingan Chung Hwa:

Batavia:

14 Juli: Chung Hwa — Oliveo
17 Aug.: Chung Hwa — Hercules
22 Aug.: Chung Hwa — U.M.S.
25 Aug.: Chung Hwa — S.V.B.B.

Bandoeng:

20 Juli: Chung Hwa — U.N.I.
21 Juli: Chung Hwa — Bondselftal

Solo:

24 Juli: Chung Hwa — Bonds XI Indonesier
27 Juli: Chung Hwa — Bonds XI V.B.S.

Djokja

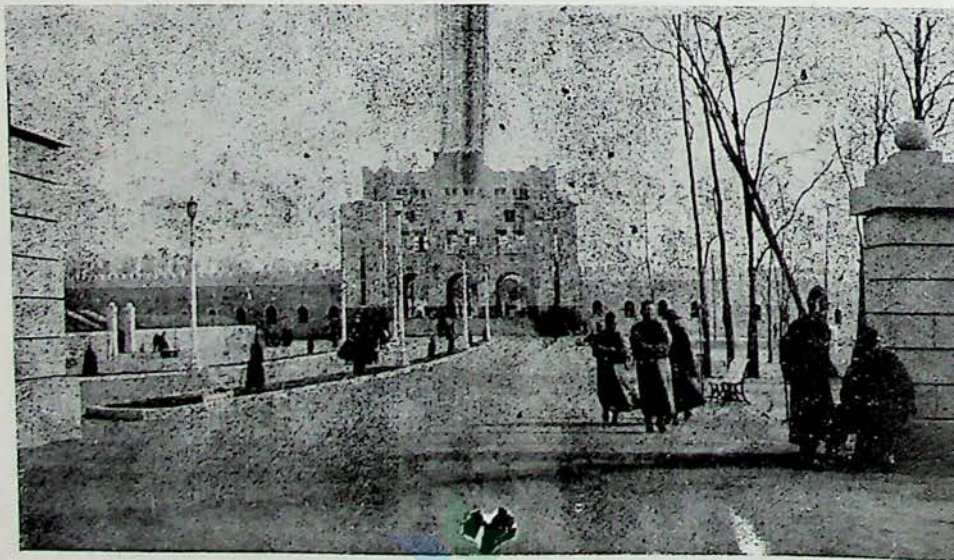
23 Juli: Chung Hwa — Bondselftal

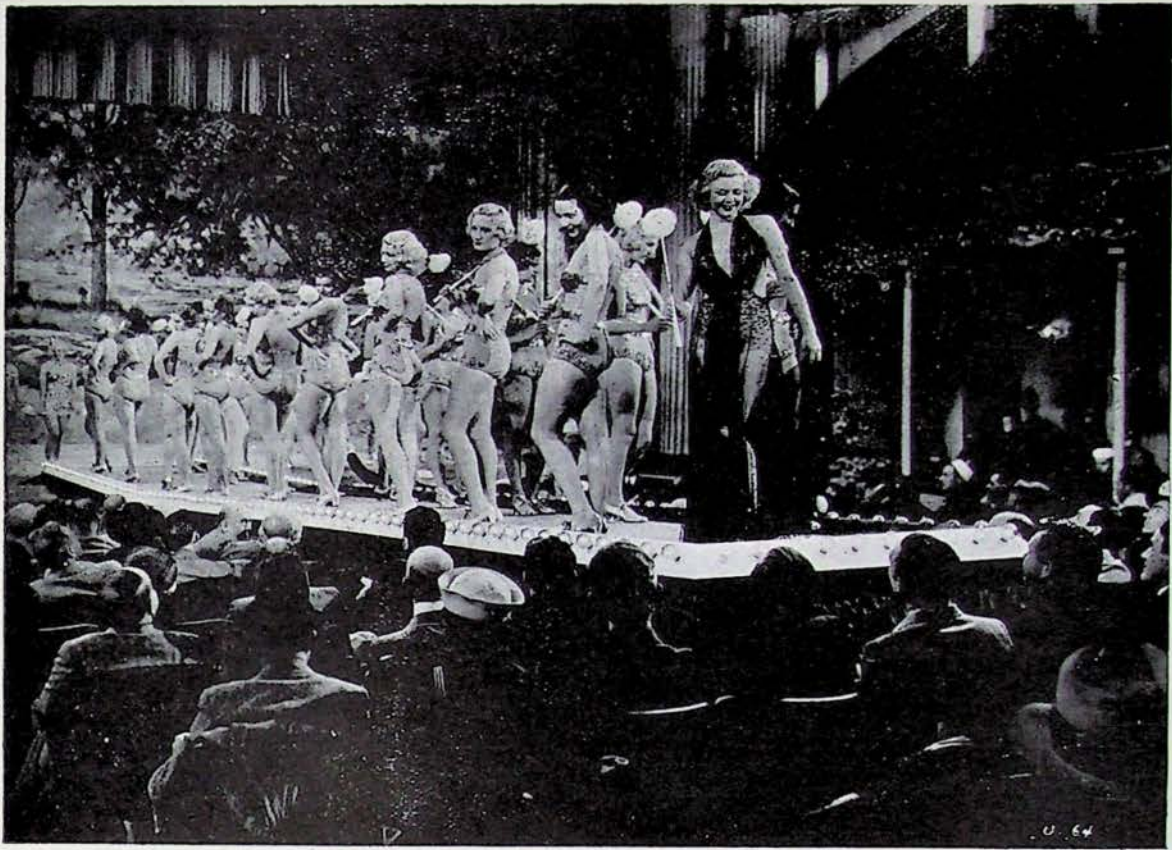
Malang:

31 Juli: Chung Hwa — Bonūselftal

Soerabaja:

3 Aug.: Chung Hwa — Bonūselftal

Satoe scene jang menarik dari Warner Bros poenja film baroe, „Upper World.”

Film

FIENTJE DE LA MAR PADA „MAJESTIC”.

Boeat Majestic-film jang baroe, jang opnemenja aken diambil dalem boelan Augustus j.a.d. di bawaregion dari Haro van Peski productieleider Willen Hartog soeda oendang Fientje de la Mar boeat pegang hoofdrol prampoean. Hoofdrol leaki aken dipegang oleh Lou Bandy.

Ini film, jang dikaloearken oleh N.V. Filma di Nederland, boea samentara ini aken dikasih kalimat „Carrière”.

SATOE CHORUS GIRL TJOEMA IDOEP SATOE TAOH DI HOLLYWOOD.

Satoe taon ada tempo oemoem bagi danseresjes di Hollywood bakerdja boeat film.

Ini feit jang mengedjoetken telah diketahoel oleh David Gould, koetika ia minta koeristjes jang menarik boeat dalem „Folies Bergere”. Satoe

taon berselang Gould dari Broadway dateng ka Hollywood boeat ensceneer dansa dansa di satoe film muzikaal jang penting. Dan di antara pelamar-pelamar baroe ia tjoema kate-moeken ampat nona nona, jang toeroet maen dalem itoe film. Dari satoe musical laennja jang besar, jang dibikin satengah taon di moeka sabelonnja ini Chevalier film, ia katemoeken tida lebih dari satoe dozijn nona nona.

Anggepannja Gould jalah satoe koriste oemoemnja satelah satoe taon dansa boeat film, lantas menikah, atawa mentjari lagi pakerdja'an sebagai secretaresse. Gilang goemilangnja lajar poetih menarik banjak sekali orang, aken tetapi tida lama orang djadi katjele, kerhoeboeng dengan pakerdja'an berat, jang diminta oleh film. Ini ada mendjadi sebab-sebab jang betoel, hingga itoe danseresjes tida bisa anggep itoe sebagai satoe carriere, seperti satoe boekhouder atawa verkooper pada satoe peroesaha'an

biasa. Dengan tida seboet sebagai „bintang bintang jang djato”, toch soeda mendjadi tetep, jang pengidoepan gilang goemilang dan succes bagi banjak orang tida berdjalan lama.

Satoe taon di Hollywood ada satoe tempo lama, boeat mana orang haroes mengotot boeat sampeken itoe tempo!

SEPERTI DI DJAMAN DOELOE SADJA.

Pimpinan productie dari Metro-Goldwyn-Mayer telah tetepken begrooting boeat pembikinan film dari Broadway Melody. Telan dimach loemken, bahoea soeda disediakan oewang 2½ millioen roepia boeat bikin ini mendjadi satoe antara films paling besar dalem seizoen jang mendatengi.

Roy de Ruth, satoe antara regisseurs jang paling muzikaal soeda dioendang boeat bikin itoe film baroe Broadway Melody.

Doea satenga milioen boeat satoe film, soenggoe ini kadengerannja seperti di djaman doeloe sadja. . . .

BETTE DAVIS (Warner Bros).

JEAN MUIR KAPINGIN DJADI REGISSEUSE.

Ini actrice moe-
da a d a k a n -
doeng harepan
harepan besar.

Jean Muir ada kandoeng pengharepan pengharepan jang besar sekali. Kapan belon lama berselang ia toetoerken telah rentjanaken satoe plan 5 taon, di mana ia bilang ia hendak tinggalkan kalangan film, sa-soedahnja bisa koempaelken oewang sampe \$ 250.000,—sekarang kita denger lagi, ia ada kandoeng niatan boeat mendjadi regisseuse, kapan ia soedah merasa dirinja terlaloe toewa aken pegang rol.

Oleh kerna ini actrice film di boelan jang laloe baroe masoek dalem oesia 24 taon, boeat samentara ini soedah tentoe sadja tida bisa djadi ia dianggep katoewa'an boeat pegang rol tapi blarpoen begitoe iapoenja perhatian sedari sekarang soedah ditoedjoeken pada regie.

Tida koerang dari Max Reinhardt jang soedah kasih ia sedi-

kit pengoendjoean dalem resia reslanja ini kunst jang soesah selama waktoe pembikinan film „Een Midzoemernachtsdroom”. Dalem ini film miss Muir ada pegang rol sebagai Helena dan selama itoe waktoe, jang ia tida toeroet bermaen, ia soedah membantoe pada Prof. Reinhardt.

„Ada loear biasa sekali,” kata Jean Muir, „jang sampe sebegitoe djaoeh saja ketahoei tjoema baroe ada satoe regisseur prampoean jaitoe Dorothy Arzner. Di dalem ini sebenernja ada satoe lapangan pakerdja'an jang terboeka boeat orang orang prampoean jang baik.

Jean Muir telah oendjoei selama ini doea taon jang ia bakerdja, ia itoe ada mempoenjai talent dan ia ketahoei apa jang ia maoe. Ia djarang sekali bergaelan dengen orang orang. Iapoenja kainginan bakerdja dan kabranian ada terkenal di saloeroe Hollywood.

DI HOLLYWOOD sekarang orang gemarken sepeda. Apa boekan boeat tarik ongkos? Ini ada Cecilla Parker jang kasih toendjoeik bagimana pakean paling soeroep kaloe maoe nge-lentjer pake fiets.

Roepa-roepa

PANORAMA

HARGA ABONNEMENT

Boeat Indonesia 3 boelan... f 2.50

Loear Indonesia 3 boelan... f 4.—

TARIEF ADVERTENTIE :

Dikirim atas perminta'an.

Bureaux : Stadhuisplein 41

Telf. Nos. Bt. 1092 en 1739

ADA PEMBANTOE.

Njonja: Di sini kaeo tida oesah bakerdja berat.

Boedjang baroe: Ja, kaloe njonja maoe kasih taoe sama toean boeat sateroesnja bantoein bebe-nah seperti biasa.....

MAOE MENANG SENDIRI.

Kontjeng (jang tida dikasih ka-loear malem): Begini 'dah, kita

lempar doewit sadja, Kaloe matjan atawa soerat, akoe kaloe, kaloe djatonja miring, akoe tida djadi kaloe!

ANTARA KAWAN.

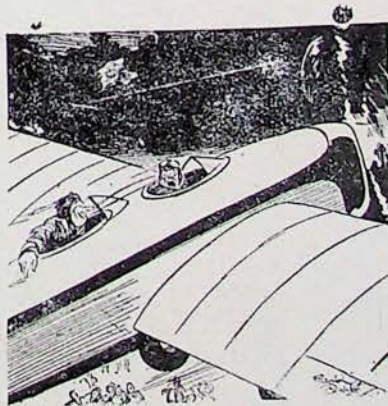

Toekang tjopet pertama: Apa kaeo maoe hinaken akoe?

Toekang tjopet kadoea: Tida. Kenapa kaeo tanja begitoe?

Toekang tjopet pertama: Kaloe tida, djangan masoekin tangan-moe dalem kantong kaloe bitjara sama akoe.

DIA DJOEGA.

Djoeroeterbang: Saparo dari djoemblahnja orang orang di ha-wah kira kita bakal djato.

Panoempang: Saparo dari djoem-blahnja orang-orang di ini pesawat-poen kira begitoe!

TAMPIKAN ALOES.

Gilobaso: Ja, illahi, Mina, kaeo bikin akoe poenja hati djadi an-tjoer rasanja.....

Mina: Eh..... djangan bilangin Njonja, nanti akoe disoeroe ganti sama gadjikoe lagi.....

DJITOE.

— Kaeo poenja toendangan boe-kan ada satoe lelaki jang terhormat.

— Boleh djadi, tapi ia bertoendangan dengan satoe gadis jang terhormat dan kaeo poenja toendangan tida!

Njonja: Ini, akoe kasih kae tjelana.

Pangemis: Toeloeng besarin sadja doeloe, njonja, nanti besok akoe komball.....

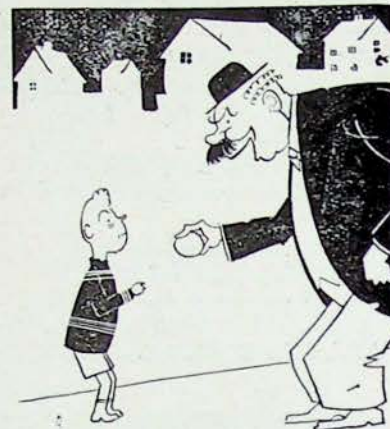

— Kaloe anakmoe soeda besar, pakerdja'an apa kae ingin ia pegang?

— Kaloe keada'an masi terobos „meleset” begini, paling baik dia djadi deurwaarder sadja!

ATI-ATI.

Mr. Gendoet: Apa ini kae poenja bola?

Tolol jr.: Eh... apa... apa kaga ada katja djendela jang petjah?

Mr. Gendoet: Tida.

Tolol jr.: Kaloe begitoe, bener 'dah, akoe poenja bola!

BANJAK DIBATJA.

Njonja: Apa kae poenja sairan banjak jang batja?

Toekang sair: Wah, boekan maen. Paling sedikit soeda ada 20 panerbit jang batja!

SEMOEA SEDIKIT.

Kolonel: Kae senang sama keada'an makanan?

Soldadoe baroe: Senang, toean besar.

Kolonel: Tida ada jang dapet makanan banjak dan tida ada jang dapet sedikit?

Soldadoe: Tida, toean besar. kita semoea dapet sedikit!

LOUDSPEAKER.

Johnny: He, njonja Bawel, kapan sih kae tida apa-apa?

Njonja Bawel: Memangnja akoe kenapa?

Johnny: Toean Bawel bilang sama papakoe, dia banting banting dia poenja loudspeaker!

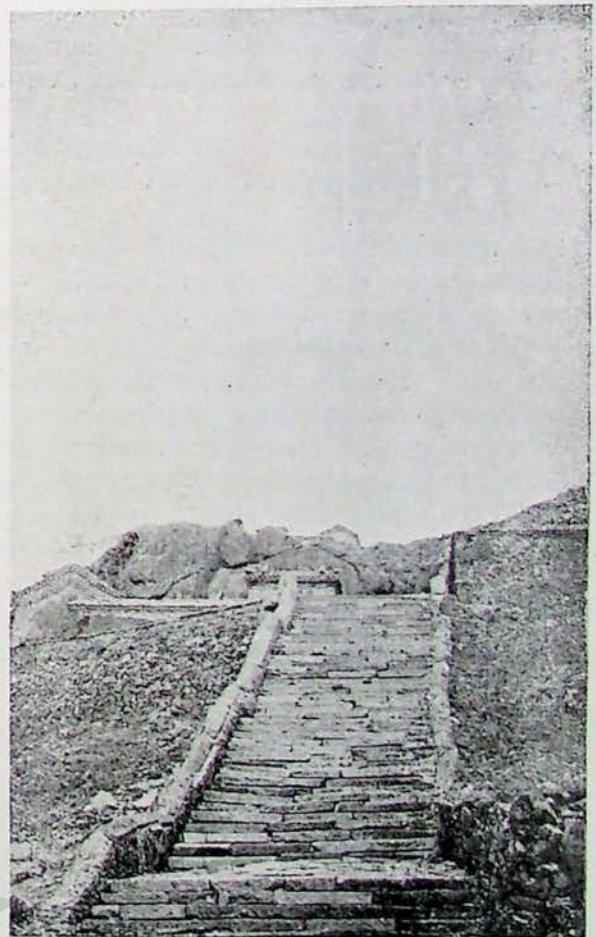

Dari Pagoenoengan Tiongkok

Di bilangan pagoenoengan di Tiongkok orang masih bisa lakoekn per-djalanan setjara primitief, jaitoe dengan djoli jang terpikoel oleh doea koeli. Di seblah orang liat satoe toerist jang lagi naek djoli menoe djoe ka pagoenoengan di Tsinan.

Bawah: Goenoeng T'ai Shan jang terkenal. Kiri: satoe pamandangan di satoe djalanan ketjil jang menoe djoe ka poentjak. Kanan: poentjak paling atas dari T'ai Shan.

Tan Bie Hong.

Oleh SAM FONG.

„Boekan kae ini ada anaknja Kho Eng, jang doeloean poekoel mati matjan di goenoeng Louwsan?” tanja Tan Lim.

Itoe orang moeda kaliatan terprandjat mendenger Tan Lim mengetahoei namanja iapoenja ajah.

„Dari mana lo-pe taoe nama akoe poenja ajah?” itoe orang moeda kamoedian berbalik menanja.

Tan Lim oendjoek pengrasahan girang, jang tebakannja ada djitoe.

„O, boeat menoetoer itoe sasoenggoenja ada terlaloe pandjang. Baeklah sekarang ini perklaian kita bikin abis sampe di sini sadja, oleh kerna ada tida baik kaloe bertempoer sama orang sendiri.” begitoe kata Tan Lim.

Kho Hoay In njataken setoedjoenja dengan perkatahannja Tan Lim, aken tetapi sebaliknja dengan Tan Bie Hong, kaliatannja ini gadis jang gagah merasa penasaran oleh kerna dirinja soeda kena dipermaenken oleh itoe orang moeda.

Tan Lim samperin anaknja dan kasihken hiboe-ran, hingga mae tida mae itoe perklaian telah sampe di sitoe abis.

„Di mana hiantit poenja ajah sekarang tinggal?” tanja Tan Lim koetika marika sama-sama berdjalan balik ka hotel.

„Ako poenja tempat tinggal tida djaoe dari sini, maka kaloe soepe soeka djalan djalan ka roemahkoe tentoe sadja ajahkoe aken merasa sanget girang sekali,” djawab Kho Hoay In.

Siapa sasoedanja berkata begitoe laloe oendjoek dengan gerakan di mana letaknja iapoenja roemah.

Marika mengobrol sabentaran di loear dengan tida membikin orang jang tidoer di sitoe mendjadi mendoesin. Samentara Bie Hong sendiri koetika balik ka tempat menginepnja soeda lantasmasok ka dalem kamarnja sendiri.

Hoay In kamoedian ambil slamet berpisah dengan Tan Lim, sasoedanja jang terseboet belakangan berdjandji aken pagi jang berikoetnja koendjoengin roemahnja Hoay In.

Hoay In poelang dengan kagirangan, sebab ia dapet kabar dari Tan Lim jang itoe orang toea ada sobat baik dari ajahnja seperti djoega soedara poetoesan peroet baeknja. Itoe sebab djoega Hoay In pikir ia poelang ka roemah aken sampeken ini kabar girang kepada iapoenja ajah.

Sesampenja di roemah hari soeda moelai ampir

pagi, maka Hoay In tida mae ganggoe sama ajahnja jang sedeng enak tidoer dan ia sendiri dengan mengambil djalan dari djendela, dari mana baroesan ia kaseat, ia telah samperin pembaringannja.

Ia beeka-boekain pakean malemnja dan ganti dengan pakean tidoer, aken kamoedian ia rebahkan dirinja di atas pembaringan dengan pikiran melajang lajang jang menjebakken ia tida bisa poeles.

*
**

Besok paginja koetika Hoay In ketemoeken ajahnja ia telah menoetoer sama kedjadian semalem, jang ia soeda ketemoeken Tan Lim.

Ia toetoerken dengan djelas pada Kho Eng, bagimana makanja ia bisa ketemoeken dengan itoe sobat lawas dari ajahnja, hingga mae tida mae membikin Kho Eng tertawa oeroeng mendenger penoetoerannja iapoenja anak.

„Soenggoe kae terlaloe oesil sekali sama orang poenja oeroesan,” kata Kho Eng kamoedian sasoedanja mendenger anaknja poenja penoetoeran.

„Kaloe akoe soeda berboeat begitoe oleh kerna akoe ingin oedji kapandeanja Bie Hong, siapa menoeroet orang poenja tjerita kapandeanja tida ada jang bisa saingin.”

„Tapi kae toch moesti merasa maloe dengan itoe perboeatan di waktue malem koendjoengin prampoean poenja kamar,” kata lagi Kho Eng.

Hoay In boengkem mendenger ajahnja kata begitoe. Tapi kamoedian ia kata:

„Makanja akoe berboeat demikian oleh kerna kepingin oendjoek bahoea ada orang jang bisa saingin ia poenja kapandean.”

Kho Eng dan iboenja Hoay In tertawa mendenger penoetoerannja iapoenja anak itoe, lebih djaoe marika tanjakan kapan Tan Lim mae koendjoengin roemahnja. Ini pertanjahan telah didjawab oleh Hoay In itoe hari.

Kho Eng merasa girang sekali mendenger itoe kabar, sebab memang soeda lama ia kepingin ketemoeken dengan Tan Lim iapoenja sobat lawas.

Ia itoe hari tida ka mana mana dan menoenggoe kadatengannja Tan Lim jang dengan sasoenggoenja djoega kira-kira poekoel 10 siang Tan Lim telah mengoendjoengin roemahnja.

Itoe doea sobat lawas koetika ketemoeken satoe

sama laen masing masing oendjoek kagiraannja jang besar.

Tan Lim tanjakan kaslametannja toean roemah, begitoe poen sebaliknja.

Sasoedanja marika mengobrol lama djoega sambilan minoem thee. Kho Eng telah menanjaken kenapa Bie Hong tida ikoet.

Mendenger ini pertanja'an Tan Lim telah kata:

„Itoe anak adatinja soenggoe aneh. Semalem ia bertempoer dengan hiantit begitoe seroe, roepanja ia mendongkol akoe soeda pisahkan itoe perklaian. Tadi pagi ia poenja paras oendjoek koerang senang padakoe. Koetika akoe tanja kenapa ia poenja paras moeka tida sari-sarinja demikian, ia djawab merasa koerang senang dengan itoe pertempoeran jang terdjadi semalem akoe soeda kaberoeoe pisahkan.”

Mendenger itoe pnoeteran, Kho Eng mendjadi tertawa bekakan.

„Lebih doeloe akoe harep Tan koko soeka ma'afken sama akoe poenja anak jang soeda brani bikin permainan sama titlie. Ia soeda bilang padakoe makanja ia berboeat begitoe iseng-iseng sadja sebab mendenger namanja titlie jang terkenal tida saorang jang bisa saingin kapandeannja. Hoay In telah njatakan padakoe bagaimana dengan sabenernja titlie poenja kapandean ada tinggi, sebab tjoba kapan boekannja ia jang saban saban bisa menangkis dengan sebet soeda pasti siang siang bisa tjilaka.”

Marika itoe berdoea oeplek pasang omong, dengan tida terasa poela sasoedahnja lama djoega marika tarik oerat, achirnja Kho Eng melantoer tanjakan dengan sabenernja apa maksoednja Tan Lim poenja perdjalanan.

Tan Lim soeda tentoe sadja tida bisa ompetken perdjalanan jang sabetoelnja pada iapoenja sobat itoe. Ia terangken dengan djelas oleh kerna sajang sama poetrinja ia soeda berboeat demikian, anter pada sang poetri ka mana maoe menoedjoe dan toetoerken djoega dengan sadjoedjoernja kainginan iapoenja poetri.

Kho Eng mendenger pembitjara'annja Tan Lim poedji katabahannja Bie Hong.

„Abis sampe sekarang apa tida ada jang bisa tandingin kapandeannja titlie?” tanja Kho Eng kamoedian.

„Tjoema baroesan malem ia dapetken tandingan berat,” saot Tan Lim dengan bersenjoem.

„Sama si Hoay In? Ha, ha, ha,” begitoe kadengeran Kho Eng tertawa.

Tan Lim manggoetken kepalanja dan djoega toeroet tertawa sama-sama.

„Kalo begitoe barangkali soeda mendjadi djoedonja dengan akoe poenja anak,” kata Kho Eng.

Tan Lim tida mendjawab tjoema ia tinggal ter-

tawa teroes mendenger perkata'annja Kho Eng.

Titlie kaliaan tabeatnja begitoe keras, roepanja tida bisa kita tundoekken dengan gampang,” kata Kho Eng.

Djoestroe itoe hal jang membikin hatikoe mendjadi bingoeng,” saot Tan Lim.

Itoe doea orang kamoedian beroending lebih djaoe, jang mana achirnja dengan satoedjoenja kadoea fihak telah diambil poetoesan boeat nikahkan itoe doea orang moeda. Lebih djaoe Tan Lim telah kata:

„Akoenanti tjoba boedjoek sama Bie Hong, mnceroet akoe poenja pikiran pasti ia aken menoeroet. Hiantit poenja pengawakan jang bagoes dan paras moeka jang tida bisa tertjela, barangkali tida aken bikin hatinja poetrikoe menampik, apalagi ia soeda saksiken sampe dimana kapandeannja koe poenja anak Hoay In.”

Kho Eng benerken bitjaranja iapoenja sobat aken tetapi dengan perkatahan-perkatahan merendah.

Tiga boelan kamoedian Tan Bie Hong ternjata tida membandel lagi. Ia sekarang soeda mendjadi istrinja Hoay In jang gagah.

Koetika Bie Hong dikasih taoe oleh iapoenja ajah, bermcela kaliaannja dengan maloe maloe koetjing menolak, dan maoe bikin berachir doeloe pertempceran boeat menetepken siapa jang kalah dan menang, aken tetapi sasoedanja diboedjoek pergi dateng achirnja Tan Bie Hong maoe menoeroet. Sebab ia djoega soeda pikir dengan mateng, bahoea ia tida aken bisa tempoer dirinja Hoay In jang gagah, malah boleh djadi ia aken kena dipentjoendangin. Itoe sebab djoega Tan Bie Hong soeda tida membantah poela kamaoennja iapoenja ajah.

Sasoedanja menikah itoe sepasang orang moeda kaliaannja sanget beroentoeng.

Tan Lim tinggal sama sama dengan Kho Eng, sebab itoe sobat kaliaannja tida maoe berpisah poela dengan Tan Lim jang soeda poeloehan taon tida ketemoe.

Itoe doea orang toea merasa girang sekali jang anaknja masing masing kaliaan hidoep dengan roekoen dan saling menjinta.

Djalannja hari ada sanget tjepet, seperti djoega melsatnja anak panah, begitoeelah sedari Tan Bie Hong menikah empat taon telah diliwatin.

Sekarang Bie Hong ada mempoenjai poetra lelaki jang moengil sekali.

Djoestroe dengan lahirnja itoe anak jang moengil ka dalem ini doenia telah menambahkan katiannja itoe soemi istri jang hidoep roekoen.

Aken tetapi doenia ini roepanja zonder membawa perubahan tida aken mendjadi rame, begitoe lah baroe sadja satoe boelan, Tan Lim, ajahnja Bie Hong meninggal doenia dengan sakoeng-koe-njoeng pada satoe hari iapoenja soami mendapet penjakit panas. Satoe hal jang membikin hatinja kita poenja nona kosen koeatir sekali.

Roepanja Hoay In poenja penjakit soeda ditakdirken boeat bawa ia ka lobang koeboer, seperti ternjata liwat satoe minggu keada'annja Hoay In ada begitoe poenja pajah. Sekalipoen bebrapa sinshe jang pande dipanggil loepoet bisa semboehken penjakit Hoay In.

Pada satoe malem deugen zonder meninggalkan satoe peseran Hoay In telah berangkat ka doenia baka.

Tan Bie Hong menangis sanget sedih dengan meninggalnja iapoenja soemi jang baik.

Teroetama kadoea orang toeanja Hoay In ampir sadja mendjadi kalar dengan matinja iapoenja poetra dalem oesia jang masi begitoe moeda. Tapi apa maoe dikata nasib ada terserah dalem tangannja Toehan, maka biarpoen marika tangisin itoe mait, tida bisa idoep kombali.

Bebrapa tetangganja Kho Eng telah dateng ka sitoe boear menghiboerken toean dan njonja roemah.

54

Maskipoen soeda liwat doea boelan dari maninggalnja iapoenja soemi, Tan Bie Hong poenja kasedihan masi teroes tida bisa ilang. Ampir saban hari koetjoerken aer mata, hingga iapoenja kadoea mata mendjadi pada benggoel.

Pada satoe hari tatkala ia sedeng peres aer matanja dalem kamarnja, sakoeng-koe-njoeng koenjoeng baboenja iapoenja anak dateng dengan tergoepoe-goe-poeh dan sambil menangis telah berloetoet dihadapannja Tan Bie Hong.

Sambil seka aer matanja jang mengalir dikadoea pipinja, itoe njonja moeda jang sedeng katerdjang sial telah menanja:

„Tjoen Hiang, kenapa kaeo menangis, Mana akoe poenja anak?”

Tjoen Hiang, begitoe ada namanja itoe boedak, tida beriken djawaban tatkala nonanja menanja. Sampe kamoedian Bie Hong perloe oelangken boeat kadoea kalinja tanjakan itoe.

Sambil terpoetoes-poetoes bitjaranja Tjoen Hiang telah toetjoerken, koetika ia sedeng djalandjalan di kebonan dengan Kho kongtjoe (anaknja Bie Hong), satoe orang jang tida dikenal dengan djalannja pintjang sebelah telah mendatengin. Bermoe-la itoe orang adjak ia bitjara, aken kamoedian dengan tjaboet goloknja ia soeda tabas lehernja Kho

Satoe doesoen jang tentrem di bawahnja goenoeng Alpen (Italie).

kongtjoe hingga kepalanja terpentak dari tempatnja.

Itoe orang asing telah malariken dirinja setaer kamana.

Satoe kabar jang membikin Bie Hong bertreak satoe kali dan itoe koetika roeboeh pangsan.

Kho Eng bersama istrinja soeda lantak dateng ka itoe kamar koetika dikabarken oeh laen boedjangnja Kho Eng.

Marika koetika mendenger penoetjoerannja Tjoen Hiang, boekan maen kagetnja dan sekoetika itoe Tjan-si, istrinja Kho Eng seperti djoega Bie Hong telah roeboeh pangsan.

Tjoema Kho Eng jang tahan hatinja menampak itoe kedjadian. Ia laloe pergi ka itoe tempat, di mana ia meliat maitnja iapoenja tjoetjoe jang tertjinta, menggletak dengan kepala terpisah.

Kho Eng kaloearken treakan pelahan tatkala meliat tjoetjoenja dalem itoe keada'an jang mengeriken. Ia memeloek maitnja sang tjoetjoe jang soeda tida berkepala lagi dan menangis sanget sedih.

(Aken disamboeng).

HOIE YONG IKIAM

ATAWA

Riwajatnja Sapasang Pedang

Menoeroet tjeritanja:

SI LING FUNG

Ditoetoerken oleh:

JE KADE

11

Pada, soeatoe hari itoe pamoeda dengan toenggangannja sampe di kaki goenoeng dari daerah Gieyang-koan, di mana koenjoeng koenjoeng ia denger soeara seroeian jang sanget keras laksana menggeterken boemi, dan ampir berbareng dengan itoe, satoe brandal moeka item kaliatan mendatengin. Ini kapala ketjoe ada orang seabawahannja kapala brandal It-tauw-koh Mo Yan, jang djoega bakerdja di bawah pimpinaanja pembontak Lie Tjoe Seng, sedeng ia jang didjadien thauwbak ada bernama Liok Hiong Pah terdjoeloek Siauw-Giam-Lo, satoe orang jang asalnja tida karoean. Oleh Mo Yan ia dikoewasaken djadi pemimpin dari daerah Gieyang-koan, dan itoe waktoe berpapasan dengan Lie Djie Yan di kaki goenoeng Long-tjoei-san, adalah Stauw-Giam-Lo poenja orang-orang seabawahannja, jang denngan lantass madjoe menerdjang boeat reboet itoe pamoeda poenja koeda toenggang. Tapi siapa taoe, begitoe lekas orang jang hendak dirampok gerakin pedangnja, lantass sadja ampat orang antaranja cja-to roeboeh zonder berdjiwa, hingga jang laen-iaennja djadi katakoetan dan sigra pandjangken langkahnja tjepet tjepet.

Selagi begitoe Liang Hiong Pah jang berada di barisan blakang meliat kambrat kambratnja di depan djadi kalangkaboet dengan mendadakan, laloe tanja iapoenja salah satoe liauwlo, apa jang telah terdjadi. Tatkala mendapet taoe ia sigra sadja hendak madjoe ka depan, tapi itoe waktoe djoega Lie Yan telah sampè di depannja, maka ia lantass membentak seraja menerdjang dengan iapoenja toembak pandjang. Lie Djie Yan kelit sambil doedoek di atas selanja, hingga itoe orang she Liok poenja oedjoeng toembak djato di tempat kosong. Berbareng dengan itoe pamoeda kita bales menjerang dan Liok Hiong Pah menangkis, maka marika djadi bertempoer.

Kadoea fihak ada sama tanggoenja, tetapi tjoea boeat sampe anempoeloeh djoeroes sadja,

kerna itoe waktoe Hong Pah poenja badan soeda penoeh keringet, satoe tanda iapoenja tenaga soeda deket abis. Dari itoe ia sigra sadja merat koetika moesoehnja kasi ia sedikit senggang.

Djie Yan tida mengedjer, kerna ia niemang tida ada napsoe boeat hasmi itoe kapala ketjoe. Tapi orang jang dikasi hati telah djadi mangkak, sembari lari Hiong Pah memaki:

„Bangsat pagoenoengan, kaloe kaeo brani mengedjer dan akoe tida boenoeh padamoe, akoe tida maeo djadi orang she Liok lagi!”

Djie Yan dibikin goesar dengan itoe makian, ia tepok blakang koedanja dan itoe binatang sigra lari dengan mengedjer pada itoe kapala brandal, jang sebaliknja bersedia dengan sendjata dan koetika denger soeara kaki koeda di seblah blakangnja, diam-diam merasa girang.

Dengen tangan jang seblah menjekel toembaknja, tangannja jang laen Hiong Pah tjaboet pedangnja; tetapi adalah itoe toembak djoega jang ia lantass goenaken menoesoek pada moesoehnja koetika moesoeh itoe dateng deket. Tjoea sadja Djie Yan poen telah bersedia, ini anak moeda berseroeh seraja menangkis; tetapi itoe tangkisan telah disamboet oleh Hiong Pah dengan tertawa bergelak-gelak dan dengan tjepet membatjok sama pedangnja, hingga itoe anaknja Lie Kiat terkedjoet kerna tida bisa lakoeken penangkisan. Terpaksa ia merosot toeroen dari atas toenggangannja, hingga toenggangan itoe djadi poetoos doea kerna batjokannja si kapala ketjoe.

Kambrat-kambratnja Hiong Pah jang meliat Djie Yan merosot toeroen, telah mengira bahoea pamoeda itoe telah kena dibikin keok oleh marika poenja thauwbak, maka djoega marika dengan berbareng berseroeh sambil madjoe boeat menangkep. Tapi begitoe lekas djoega bebrapa di antara marika djadi djoengkir balik lantaran tendangannja orang jang ditangkep, kerna orang itoe, satelah berada

di tanah, lantas sadja goenaken tipoe silat lee-hie-tan-teng, mentjolot ka atas sembari membatjok dengan pedangnja, hingga lagi-lagi liauwlonja Hiong Pah banjak jang menggletak mampoes.

Selagi begitoe Hiong Pah dibikin terkedjoet dengan iapoenja tipoe, jang hasilnja tjoema koeda toenggangnja si moesoeh; tetapi moesoehnja itoe poen tida korang terkedjoetnja koetika meliat binatang toenggangannja dapet itoe hasil, hingga marika djadi sama-sama terkedjoet.

Sesa'at kamoedian koenjoeng-koenjoeng Djie Yan lompat ka depan koedanja Hiong Pah dan batjok kepala koeda itoe, tetapi itoe kapala ketjoe tida djadi goegoep boeat menangkis, maka marika sekarang saling batjok dengen pedang. Tapi tempo marika poenja sendjata beradoe satoe pada laen boeat iapoenja kakagetan Djie Yan dapetken pedangnja sapat, dan berbareng dengen itoe moesoehnja poenja toembak poen dateng menjamber, hingga kaloe sadja laen orang jang berada dalem itoe keada'an, nistjaja iapoenja djiwa aken djadi tiwas. Soekoer Djie Yan poenja kapandean ada sampe tinggi, biarpoe dalem itoe keada'an ia ada sebet dan lantas sadja djatoken dirinja sambil tjelentang, satelah mana ia glindingken dirinja, hingga ia terloepoet dari kabiasaan.

Lantaran tida laloeasa bertempoer dengen orang jang tida toenggang koeda, Hiong Pah laloe toeroeu dan berbareng dengen itoe Djie Yan soeda lompat bangoen. Tapi oleh kerna soeda tida bersndjata lagi, itoe pamoeda tida taksiran boeat melawan lebih djace, maka lantas sadja ia angkat langkah sariboe.

Tentoe sadja Liok Hiong Pah tida maoe menngalah, ia sigra mengedjer dengen tindakan jang amat pesat.

Taoe jang dirinja dikedjer. Djie Yan hendak membales dengen goenaken akal. Ia laloe kendorken tindakannja dan begitoe merasa moesoehnja soeda deket, dengen sakoenjoeng-koenjoeng ia berseroeh „ajoh" dan toeboelnja bergloetoe kan di tanah, aken kamoedian djadi tjelentang. Itoe bikin moesoehnja itoe lantas madjoe sambil membatjok.

„Bagoes!" berseroeh Djie Yan, dan ia lantas tendang oegel oegelan tangannja itoe moesoeh jang membatjok, hingga pedangnja jang tertjekl djadi terplanting.

Tentoe sadja Hiong Pah djadi sanget terkedjoet, djoestroe ia berada dalem itoe keada'an, Djie Yan herseroeh poela: „Fergilah!"

Berbareng dengen itoe ia angkat sabelah tangannja dengen tipoe silat Tok-pek-hoa-san, men djotos pada alisnja Hiong Pah, siapa tida bisa berkelit atawa mengegos, kerna itoe poekoelan ada dilakoeken dengen katjepetan seperti angin, hingga

dalem itoe sa'at djoega itoe kapala ketjoe terlempar sampe doeapoeleh kaki djaoenja, dan djiwanja melajang tida lama kamoedian, boeat ketemoeken Giam Lo Ong alias radja acherat.

Di laen fihak kambrat-kambratnja itoe kapala brandal jang toeroet mengedjer dan sampe di sitoe, tempo meliat marika poenja pemimpin soeda djadi mait, dengen berseroeh keras marika maen doeloe-doeloean sipat koeping dari sitoe, hingga sakedjapan sadja marika soeda tida kaliatan lagi bajang-bajangannja.

Kita poenja pamoeda jang memang berhati moerah, telah biarken marika merat dan sebaliknja laloe poengoet itoe pedang moestika dari Liok Hiong Pah, jang ada begitoe tadjem hingga pedangnja sendiri sampe djadi doea.

Itoe pedang tida lebih pandjang dari pada doea kaki, sinarnja ada begitoe mengkredep dan poetih, hingga tida oesah dikata lagi brapa iapoenja tadjem; pada gagangnja ada teroekir boengah-boengahan jang oekirannja amat aloes, dengen di sakter itoe ada tertata ampat hoeroef jang sanget aloes, hingga djikaloe tjoema diliat saklebatan sadja, nistjaja orang aken djadi kliroe dan anggep itoe ada kembang-kembangan djoega. Tetapi kaloe diawasin dengen terliti, kita aken kenalin jang itoe ada ampat hoeroef Hoe Yong Tan Kiam.

Liat itoe diam-diam Djie Yan berpikir, bahoea djikaloe itoe pedang ada tan-kiam, nistjajalah ada poela pasangannja jang siang-kiam, dan tjara bagaimana sendjata moestika begitoe bisa djato ka dalem tangannja segala koertjatji, itoelah bener-bener amat tida terdoega.

„Soenggoe beroentoeng akoe bisa dapet ini pokiam," kata itoe pamoeda sendirian dan dengen hati jang girang.

Lantas sadja ia hampirken maitnja Hiong Pah, dan tjaboet saroengnja itoe pedang dari pinggangnja itoe bangke. Sasoeda itoe dan satelah kasi masoek Hoe Yong Tan Kiam ka dalem saroengnja, ia moelai poela perdjalanannja dengen djalan kaki, kerna koedanja telah mampoes dan jang moesoehnja tida kataoean berada di mana.

Belon brapa djaoe itoe pamoeda berdjalan, koenjoeng-koenjoeng itoe pedang moestika jang tersoren di pinggangnja lompat² bebrapa duim pandjangnja, hingga ia jang mengarti iimoe soerat dan banjak batja boekoe-boekoe koeno, mengetahoei bahoea kaloe pedang bersoeara, itoelah tandanja pedangnja baik dan mengasi alamat bakal ada bahaja jang sedeng dihadepin. Maka itoe ia djadi amat terkedjoet itoe waktoe; tapi lagi-lagi di sini kita tinggalkan doeloe itoe pamoeda, dan kita adjak pembatja tjari taoe asal oesoelnja itoe pedang moestika.

VIII.

Di djemannya keradja'an Tay Song Tiauw keizer Hauw Tjong, di bawah poentjaknja Ngo-lauw-hong dari goenoeng Louwsan, di dalem goa Pek-lok-tong ada tinggal saorang loear biasa jang oempetken diri, jang sanantiasa maka boeah-boeahan dari itoe goenoeng sebagai barang hidangan dan minoem aer dari soember atawa mata aer di sitoe sebagai minoeman; tegesnja ia tida perna makan atawa minoem apa-apa jang dibikin mateng doeloe, sebagai djoega orang jang sedeng tapa atawa mejakinken too.

Beberapa banjak orang jang dateng padanja dan tanja iapoenja she nama dan tempat kelahiran, selaloe didjawab dengan ketawa sadja laksana orang gagoe, hingga itoe sakean orang djadi kawalahan dan tinggalken padanja dengan pikiran tida poeas. Dan itoe orang loear biasa tida anter atawa kasi klanet djalan pada itoe orang-orang jang hendak berlaloe.

Selandjoetnja orang tida perna tanja poela iapoenja nama, hanja briken nama djoeloekan Ah Kouw Sianseng, atawa si Orang Gagoe.

Itoe masa di deket dari itoe goenoeng ada satoe doesoen ketjil jang dipanggil Hoa-tiam-hong, di dalem mana ada satoe anak ketjil, Tong Pok namanja, jang soeda tida mempoenjai ajah iboe, hingga iapoenja pengidoepan djadi soeker sekali, apapoela ia tida mempoenjai sanak familie. Soekoer djoega ada Liok Tay Hoe, dari itoe doesoen djoega, jang merasa kasian padanja dan laloe ambil ia boeat dipelihara di roemahnja.

Itoe waktoe Tong Pok baroe beroesia sabelas taon, ia diwadjibken angon kambing oleh orang jang kasi makan padanja. Lantaran ia taoe diri dan merasa orang poenja kamoerahan hati, ia tida brani memaen atawa berlakoe alpa dalem kewadajibannja, hanja angon kambingnja dengan soenggoe-soenggoe hati.

Sang tempo berdjalan dengan tjepet, taoe taoe itoe waktoe telah sampe di boelan Kauw-gwee jang bawa moesin kering, hingga roempoet roempoet dari piuggir itoe oetan di mana Tong Pok biasa angon kambingnja telah abis, hingga terpaksa itoe botjah petjah bebrapa bagian angonannja di bebrapa tempat, soepaja bisa dapet makanan tjoekoep. Tapi sipa njana, itoe hari djoega sasoeda ia giring binatang angonannja telah koerang satoe djoemblahnja, hingga ia moesti trima makian dari madjikanja koetika ia rapportken itoe hal.

Besoknja pagi ia angon poela kambingnja seperti biasa, tetapi koetika soeda sore dan dikoempoelken boeat digiring poelang, kombali djoemblahnja telah koerang satoe, hingga lagi-lagi ia moesti trima makian dari Liok Tay Hoe dan malah ini kali dibrikoetin ebatan. Tjoema lantaran itoe ada sa-

lahnja sendiri, maka ia tida bisa lakoeken pembelaan apa apa.

Kapan hari katiga sampe sadjek doea binatang angonannja ilang, Tong Pok ambil perhatian poenoh ini kali, boeat tjari taoe sebab apa itoe doea kambing bisa ilang. Boeat itoe ia dapet oepah loemajan, kerna koetika hari djadi sore dan ia djoestroe koempoelken binatang angonannja boeat digiring poelang, koenjoeng-koenjoeng ia liat satoe binatang kaki ampat berboeloe item jang seperti andjing besar tapi kabesaran, dan seperti babi tapi kaketjilan, lompat kaloear dari dalem oetan samper satoe kambing teroes dibawa balik lagi, hingga ia djagoegoep tertjamper goesar. Dengan tjepet dan dengan zonder perdoeliken bahaja lagi ia kedjer itoe binatang aneh teroes sampe di kaki goenoeng Louwsan, di mana ia lantas kailangan, hingga boekan maen iapoenja perasahan koeatir itoe waktoe, ia koeatir dipoekoel sampe mampoes oleh iapoenja madjikan kaloe ia poelang dengan rapportken itoe kedjadian. Dari itoe ia tida brani poelang, hanja djalan moendar mandir di bawah itoe goenoeng dengan zonder djoentroengan. Maksoednja, jaitoe hendak tjari sampe dapet sarang atawa goanja itoe binatang aneh jang tjoeri angonannja, kamoedian baroe poelang boeat kasi taoe pada madjikanja.

Tapi ia tida mengatahoei bahoea iapoenja moendar mandir telah menjasar djaoe sekali, hingga taoe taoe ia sampe di bawah poentjak Ngo-lauw-hong di depan goa Pek-lok-tong. Di sitoe tiba-tiba pemandangannja dibikin terang dengan berklebatnja satoe binatang kaki ampat boeloe poetih, jang lari masoek ka dalem goa terseboet, hingga ia lantas mendoega bahoea itoelah pasti ada iapoenja salah satoe kambing. Dengan lantas ia memboeroe masoek ka dalem itoe goa dan sekarang ia berhadapan dengan itoe orang loear biasa, Ah Kouw Sianseng, jang kita kenal, jang djoestroe doedoek di tanah di atas salembar tiker, samentara di sampingnja ada berdiri satoe mendjangan boeloe poetih, boekannja kambing poetih sebagaimana Tong Pok ada doega.

Lantaran katjele itoe botjah djadi oering-oeringan, ia pandang moekanja itoe orang loear biasa seraja menanja:

„Apatah kaeo tida liat satoe binatang alas boeloe item gigit satoe kambing poetih ka mari?”

Itoe orang aneh gojang kapala, dengan begitoe Tong Pok djadi poetoes harepan, hingga ia koetjoerken aer mata zonder merasa.

Itoe orang loear biasa jang biasanja tida perna bitjara, itoe waktoe satelah menampak itoe botjah menangis, dengan oendjoek moeka koerang senang sigra berkata:

„Djangan nangis, djangan nangis! Kaeo dari mana?”

Sambil sesenggoekan itoe botjah kasi taoe tentang dirinja.

„Kalo koe tida brani poelang, lebih baek koe tinggal di sini sadja,” kata itoe orang loear biasa seraja tertawa.

„Ako maoe ako maoe,” saet itoe botjah dengan girang. „Djikaloe koe maoe trima ako di sini, ako soeka mendjadi koe poenja orang soeroe-soeroan, asal sadja pakerdja'an jang ako koeat la-koeken.”

Itoe orang aneh manggoet, ia bilang:

„Sekarang soeda malem, pergilah koe toetoe itoe pintoe goa.”

Tong Pok lakoeken itoe prentah dengan betoel. Keanehan sigra hampirken padanja, kerna zonder ada lampoe atawa pelita di dalem itoe goa jang pintoenja soeda ditoe, keada'an ada amat trang laksana ada lampoe. Itoelah ada kaloe dari tandoeknja itoe mendjangan poetih, jang menjiarken sinar trang ka segala pendjoeroe dari itoe goa dan inilah djoega sebabnja, maka itoe goa diseboet Pek-lok-tong, jang berarti Goa Mendjangan Poetih.

Itoe tempo, itoe orang aneh telah kaloeaken satoe boeah ouwtjoh besar dari dalem mangkok batoe, jang ia sigra kasi pada Tong Pok boeat dimakan. Koetika makan itoe boeah, itoe botjah rasai peroetnja amat kenjang maski tadinja ada lapar, maka ia tjoema makan tiga bidji, salebihnja jang itoe orang loear biasa kasiken padanja, ia poelangen kombali.

„Ha ha ha!” itoe orang aneh tertawa koetika trima itoe paraelangan boeah ouwtjoh dari Tong Pok. Tadinja ia kasi pada itoe botjah sama mangkok-mangkoknja. „Koe moesti inget, Tong Pok, bahoera koe tjoema dahar ini boeah tiga bidji, itoelah menandaken jang koe poenja djodo berkoempoel sama ako tjoema boeat tiga taon sadja. Kalo itoe tempo telah sampe, koe haroes pergi ka laen tempat boeat tjari pengidoepan sendiri.”

Mendenger itoe omongan jang di loear doegahan, Tong Pok djadi mengeloeh saorang diri. Ia merasa njesel sekali jang ia tida katahoei itoe hal sedari permoela, tjoba taoe, nistjaja ia makan abis itoe samangkok boeah ouwtjoh samatjem angtjoh), hingga dengan begitoe, sedikitnja ia bisa berkoempoel boeat bebrapa belas taon dengan itoe orang loear biasa, hingga itoe waktue ia djadi bengong sadja.

„Djangan njesel, anak ketjil,” itoe orang aneh kata koetika liat itoe botjah demikian roepa. Ia roepanja bisa tebak orang poenja resia hati. „Kalo koe maoe taoe, prihal toentoet pengidoepan dengan menjender pada laen orang, adafah soeatoe

hal jang amat tida bagoes bagi orang idoe. Poen itoe hal bisa kekel selama lamanja, maka djadi manoesia moesti bisa berdiri sendiri dan diriken roemah tangga dengan keringet daki sendiri, hingga bisa dibilang setjara atoeran. Di sini, selama tiga taon, ako nanti toeroenken padamo sedikit kapandean boeat mentjari pengidoepan, soepaja kamodian sasoedanja berpisa sama ako, koe bisa toentoet pengidoepan setjara pantes.”

Tong Pok djadi sanget girang, ia tjepet berloetoet di depannja itoe orang loear biasa seraja hatoenken trima kasi.

Begitoelelah selandjoetnja Tong Pok tinggal di dalem Pek-lok-tong, dengan dididik dalem ilmoe membikin golok dan peang oleh itoe orang aneh, jang boeat barang bahan atawa dapoernja ada tersedia di sitoe.

Tatkala tiga taon telah sampe, itoe botjah poenja kapandean membikin tadjem telah sampe di satoe poentjak jang tinggi, di waktue mana Ah Khouw Sianseng kaloearken doea boetir peloeroe sabesar boeah pek jang berwarna item mengkilap dan serahken itoe pada Tong Pok, jang trima sambil diboeat maen di atas telapakan tangannja, hingga ia bisa rasai beratnja itoe benda boender ketjil jang tida koerang dari satoe kati lebih.

„Koe djangan pandang itoe doea peloeroe,” kata itoe orang loear biasa dengan paras soenggoe soenggoe. „Itoe ada ako sendiri jang bikin dari sarinja wadja dan diseboet Kang-tjeng-wan, jang tida terlaloe gampang boeat didapetken. Lantaran ako inget koe poenja kajakinan di dalem tiga taon lamanja, maka ako serahken itoe benda padamo, boeat di blakang hari dibikin djadi sapasang pedang moestika dan mendjadi barang toeroenan jang berharga. Sekarang koe boleh bebenah dan bawa djoega itoe bebrapa pedang atawa golok boeat didjoel, soepaja oewang pendapatannja bisa digoenaken boeat bikin roemah waroeng aken mendjadi koe poenja pengidoepan sateroesnja Hajolah koe beresken koe poenja barang barang boeat sigra brangkat.”

Tong Pok hatoenken trima kasi, ia laloe beresken barang barangnja dan simpen itoe doea boetir pelor wadja, sedeng iapoenja hasil pakerdja'an dalem tempo tiga taon, jalah doepoeloeh satoe pedang jang soeda djadi dan tigapoeloeh batang golok, dikiket djadi satoe dan digendol di bebokongnja, setelah mana ia permisi dari itoe goeroe dan moelai toeroen goenoeng.

(Aken disamboeng).